

BRUDZEW, DOBRA, GOSZCZANÓW, KAWĘCZYN, MALANÓW, PRZYKONA, 11 X 1992
ŚWINICE WARCKIE, TULISZKÓW, TUREK, UNIEJÓW, WŁADYSŁAWÓW Cena 2500 zł

Spotkanie po latach

Kilkumiesięczne przygotowania zostały uwieńczone sukcesem. Z okazji 80-lecia szkoły w dniach 2-4 października, odbył się III Zjazd Wychowanków Gimnazjum i Liceum w Turku.

Na Zjazd przybyli wychowankowie z całej Polski i z zagranicy. Swój przyjazd zapowiedzieli uczniowie z Niemiec, Anglii, Stanów Zjednoczonych, Australii i Szwecji. Wśród wychowanków byli przedstawiciele różnych zawodów, m.in.: wojskowi, lekarze, naukowcy, inżynierowie, aktorzy, księża, ludzie pełniący ważne funkcje, dyrektorzy, prezesi (m.in. b. wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli). Byli młodzi i starsi. Kilka osób maturę w tej szkole otrzymało jeszcze przed II wojną światową.

Udział w Zjeździe wzięło ponad 300 absolwentów, ale faktycznych uczestników było o wiele więcej. Zawziętym akcentem Zjazdu była msza św. celebrowana przez

wskiego i sześciu księży — absolwentów Liceum. Następnie był przemarsz absolwentów i gości spod kościoła na miejski rynek. Tam przed ratuszem, w tym samym miejscu, gdzie 80 lat temu zainaugurowano działalność pierwszej szkoły średniej w Turku, uczniowie Liceum powitali uczestników Zjazdu i zaproszonych gości. Odczytano dokumentalną informację z 1912r. o utworzeniu w Turku szkoły średniej. Potem nastąpiło symboliczne przekazanie sztandaru szkoły z roku 1946 pierwszym chorążym sztandaru panu Janowi Wesołowskiemu, jego żonie Halinie oraz pani Łucji Kocik.

Następnie w auli Liceum odbyły się oficjalne uroczystości zjazdowe, które rozpoczęło przemówienie Honorowego Przewodniczącego Komitetu Obchodów 80-lecia Szkoły, pana Eugeniusza Miniszewskiego — ucznia tej szkoły (maturzysta z 1931 roku), nauczyciela i dyrektora.

Trzydniowym uroczystościom towarzyszyło wiele imprez. Kilkuset absolwentów znów spotkało się po latach w starej szkole.

(Relacja ze Zjazdu na str. 4 i w dodatku TV)

W całym kraju prowadzona jest akcja werbunkowa do wojsk ONZ. Jak nas poinformowano w turkowskiej WКУ, w naszym rejonie zgłosiło się już kilku chętnych.

Wszystkim zainteresowanym podaje my zasady werbunku.

— techniczno-budowlanych (inżynierowie, technicy, pracownicy wykwalifikowani)

— techniczno-mechanicznych (kierowcy i mechanicy samochodowi).

Kandydat do pracy w wojskach ONZ musi posiadać obywatelst-

Z Turku do Kambodży

Osoby kierowane do wojsk ONZ są pracownikami kontraktowymi na stanowiskach:

— przewidzianych dla żołnierzy odpowiednio do specjalności uzyskanej w czasie pełnienia czynnej służby wojskowej

— administracyjnych (referenci, tłumacze)

— żandarmerii wojskowej

— medycznych (lekarze, weterynarze, średni personel medyczny, pracownicy techniczni i laboratoryjni)

— kwatermistrzowskich (kucharze, kelnerzy, magazynierzy, szefowie kuchni, stołówek)

wo polskie, odpowiedni stan zdrowia, wiek do 45 lat oraz powinien znać język angielski w stopniu wymaganym na danym stanowisku służbowym.

Chętni (kobiety i mężczyźni) mogą zostać skierowani do pracy w Kambodży, Syrii, Libanie, Jugosławii oraz w inne rejony świata, gdzie pełnią służbę wojska ONZ. Szczegółowych informacji udziela Wojskowa Komenda Uzupełnień w Turku, ul. Szkolna 4 tel. 45-67. AP

JAKOŚCIOWO NAJLEPSZY

KRISTALL GETRÄNKE GmbH Spółka z o.o.

Rolf Niehuesbernd, ul. Przesmyk 2, 62-600 Koło, tel. 0636/21848

Napoje firmy KRISTALL GETRÄNKE wytwarzane są bez konserwantów i zawierają witaminę C. Produkowane są także w wersji SUPER LIGHT — bez cukru, dzięki temu są niskokaloryczne i polecane dla cukrzyków.

Świeży zapach pieniędzy

Bez orkiestr i kamer video, bez przemówień i nadzwyczajnych ornamentów, przy braku zainteresowania ze strony przechodniów i spóźniającym się fotoreporterze „Echa Turku”, w południe 21 września dokonano symbolicznego przecięcia wstęgi przy głównym wejściu do nowego gmachu banku PKO przy ul. Zeromskiego.

Skromnie i cicho przebiegała ta uroczystość, która wieńczy dzieło trzymilardowych wydatków inwestycyjnych.

Po przecięciu wstęgi kiluosobową grupę gości oprowadzał po nowej siedzibie banku dyrektor Ryszard Grzeszkiewicz. Bank zwiedzali: Marek Naglewski - wojewoda koniński, Roman Rybacki - burmistrz Turku, Stanisław Werbiński - dyrektor oddziału wiodącego NBP PKO w Koninie, Grażyna Babiach - przedstawicielka banku z Konina, odpowiedzialna za inwestycje NBP PKO w naszym województwie, Henryk Ścibior - dyrektor Wielkopolskiego Banku Kredytowego w Turku oraz... redaktor „Echa Turku”.

Oprócz dyrektora Grzeszkiewicza rolę gospodarzy pełnili główni wykonawcy inwestycji: Andrzej Kubacki - właściciel Zakładu Remontowo - Budowlanego i Szczepan Szymański inspektor nadzoru.

Jest to druga (po budowie nowego obiektu banku w Kole) wielka inwestycja NBP PKO w naszym województwie. Dyrektor Werbiński uważa, że nowa siedziba należy do najokazalszych w województwie.

Plany przebudowy tego budynku powstały już dawno, ale prace właściwe rozpoczęły się w sierpniu ubiegłego roku. Po przeniesieniu posterunku pogotowia energetycznego do specjalnie

w tym celu wybudowanego przez bank obiektu na Zdrojkach, rozpoczął się remont, który objął ok. 2/3 budynku przy ul. Zeromskiego. Okazało się, że remontować trzeba wszystko. Fachowcy uważają, iż o wiele prościej byłoby wybudować gmach od podstaw. Wyburzono wszystkie stropy i ściany z wyjątkiem ścian nośnych. Wywieziono 100 wywrotek gruzu. Do budowy zabezpieczeń skarbcia i piwnicy użyto 8 ton stali.

Zwiedzanie banku tuż po otwarciu. Od lewej stoją: Marek Naglewski, Henryk Ścibior, Ryszard Grzeszkiewicz, Roman Rybacki, Grażyna Babiach, Stanisław Werbiński. W głębi po prawej wykonawcy robót: Szczepan Szymański i Andrzej Kubacki

W tej chwili bank posiada 1200m kwadratowych powierzchni użytkowej. Mieści się tu również dwupokojowe mieszkanie (o pow. ok. 65 m kw.). W banku pracuje w komfortowych warunkach 74 ludzi. Do ich dyspozycji jest 12 komputerów, 25 telefonów, 4 telexy, telefax, kserokopiarka. Przed budynkiem nienagannie przystrzyżony trawnik zraszany jest dyskretnie wodą przez automatyczne wytryski.

Trzy kondygnacje, strych, komfortowo urządzone pokoje biurowe, elegancka sala obsługi klientów i wszędzie świeży, bardzo specyficzny zapach...

Andrzej Piasecki

P.S. Dyrektor Grzeszkiewicz uchylił się od odpowiedzi na pytanie o system zabezpieczeń antyłamaniowych. Z pewnością jest on tak nowoczesny jak cały obiekt.

Przez kilkanaście ostatnich dni życie mieszkańców Turku „urozmaicał” hałas płynący z naszej elektrowni. Po kilku telefonach od Czytelników z prośbą o interwencję w tej sprawie postanowiliśmy dowiedzieć się, co jest przyczyną tego hałasu. Wyjaśniono, iż trwa „dmuchanie części ciśnieniowej kotła”. Przez specjalne rury odprowadzana jest para w celu oczyszczenia powierzchni kotła oraz rur.

Głośnie przeczyszczanie

ciągów. Czyszczenie odbywa się dwa razy na dzień, pomiędzy jednym a drugim dmuchaniem. Wynika to z wymagań technicznych urządzeń. Po każdym zasadniczym remoncie zabieg ten jest nieodzowny. Czyszczenie takie trwa średnio od 7 do 12 dni i ma miejsce raz na rok lub dwa lata.

Mieszkańcy Turku nie mają nic przeciwko przeprowadzaniu remontów w elektrowni. Natomiast mają niestety pretensje, że nie uprzedzono ich wcześniej o tym fakcie. Proszą, by przy następnych tego typu pracach zmienić godziny ze względu na dzieci, które rano budziły się przestraszone, a wieczorem nie mogły zasnąć.

O tym jak elektrownia zareaguje na te prośby przekonamy się przy okazji kolejnego przeczyszczania rur.

SM

Biuro Poselskie Zjednoczenia Chrześcijańsko - Narodowego

czynne w poniedziałki i piątki w godz. 10:00 - 12:00 przy ul. 3 Maja 2.

Posel ZChN - Tomasz Szyszko przyjmuje w każdy pierwszy wtorek miesiąca w godz. 10:00 - 14:00 w biurze ZChN przy ul. 3 Maja 2

W przychodni przy Pl. Sienkiewicza pacjenci nie mają możliwości skorzystania z toalety. Drzwi od ubikacji są zamknięte, wisi jakaś kartka z napisem „NIECZYNE”. W kolejce do lekarza czekają osoby starsze, kobiety ciężarne, ludzie o schorzeniach zmuszających do częstego korzystania z toalety. Czy nikt o tym nie pomyśli? (telefon z dnia 21 września).

Dlaczego nasza Mleczarnia produkuje mleko w foliowych torebkach? Przecież na całym świecie powraca się do tradycyjnych butelek, bo jest to najzdrowsze opakowanie. A te torebki nie są ani poręczne, ani zdrowe.

Ja w sprawie nazw ulic. To już trochę za późno, ale uważam, że władze miasta powinny wyraźnie w gazecie ogłosić, które

ulice jak się obecnie nazywają. A wy powinniście wyjaśnić, skąd te nazwy się wzięły.

Z zainteresowaniem przeczytałem wasz dodatek na temat samochodów. Orientuję się trochę w tym, co jeździ po naszych turkowskich drogach i wątpię, aby był tu gdzieś mercedes za dwa miliardy zł, a napisaliście, że taki pojazd ubezpieczony został w „Warcie”. Może to ktoś zamieszcza?

Od redakcji: Mercedes za dwa miliardy zł ubezpieczono w „Warcie” w Koninie, której podlega turkowski oddział. Stąd ta nieścisłość.

x x x

„Echo Turku” nr 23 z dnia 27 września 1992 roku publikowało artykuł dr Stanisława Szymańskiego. Tekst dotyczył osoby profesora Edwarda Magiera, nauczyciela Liceum im. Tadeusza Kościuszki w Turku, naszego wychowawcy w latach 1964-68.

Z uwagi na szacunek, jakim darzyliśmy profesora - wspańiałego nauczyciela i nietuzinkowego człowieka prosimy pana redaktora, aby wyświadczył przysługę klasie 11(3) i zechciał sprostować błędy formalne, popełnione przez autora tekstu w biograficznej części artykułu o naszym wychowawcy.

— Profesor nazywał się Ed-

ward Mager, a nie jak podano w tekście artykułu „Edward Magier”. Wszystkie oficjalne dokumenty, między innymi akta Urzędu Stanu Cywilnego w Turku stosują pisownię: „Edward Mager”.

— Autor tekstu podał błędnie, że: „Nie znamy grobu, gdzie spoczywają jego prochy.” Profesor zmarł 15 listopada 1975 r. w Turku, na miejscowym cmentarzu odbyły się uroczystości pogrzebowe, kilka dni później trumnę przewieziono do Lubonia nad Wartą (miasto powiatowe dawnego woj. poznańskiego) i złożono w grobowcu rodzinnym.

My — klasa profesora Edwarda Magiera, maturzyści 1968 roku, nie napiszemy wspomnień o naszym wychowawcy. Profesor był człowiekiem wielkiej kultury osobistej - z niezwykłą stanowczością, konsekwentnie i w każdych okolicznościach przestrzegał zasady oddzielania sfery prywatnego od tego, co publiczne. Wspomnienie o człowieku z natury rzeczy wkracza zawsze w sferę życia osobistego. Dlatego też uszanujemy obyczaj profesora i nie ośmielimy się publikować wspomnień o nim, zachowując naszego wychowawcę w najserdeczniejszej pamięci. Zrozumiemy nas wszyscy, którzy Edwarda Magiera znali, podziwiali i szanowali.

Maria Mizera-Cieślak
Grażyna Piasecka

Posel na Sejm RP Marek Michalik i Kierownictwo KPN Turek zawiadamia o uroczystym otwarciu biura poselskiego i biura KPN w Turku przy ul. 3 Maja w dniu 13 października o godz. 17:00. Wszystkich serdecznie zapraszamy.

Posel na Sejm Marek Michalik i Kierownictwo KPN Rejon IV Turek.

Kąpielisko

Pewnego dnia mieszkańcy Osiedla Młodych nie wytrzymali nerwowo i zrobili zdjęcie. Tak wyglądają ulice (budowane zimą i nie posiadające kanalizacji deszczowej) po 10-minutowym deszczu! Jeżeli więcej nie pada, woda utrzymuje się przez dwa, trzy dni. Strach pomyśleć, co będzie gdy pwrzyjdą długie, jesienne, deszczowe dni...

Skarżą się na brak przejazdu i obawiają o bezpieczeństwo dzieci (wykroty i dziury zalane wodą oraz pływające śmieci i odpadki). Płacą wysokie czynsze, więc pytają: kiedy będzie lepszy dojazd i bezpieczna droga do domu?!

UNIEJÓW

Czy organizować w tym roku dożynki, czy jest się z czego cieszyć? - zdania były podzielone. Ostatecznie przeciwników przekonały słowa burmistrza Gminy i Miasta w Uniejowie Mariana Pięgoty, że choć nie ma powodów do zbyt wielkiej radości, należy podziękować rolnikom za ich żniwny trud.

Zorganizowania Święta Plonów podjęła się wieś Brzeziny, która jednocześnie oddawała do użytku nowo wybudowaną świetlicę wiejską. Wśród tłumnie zgromadzonych uczestników dożynek soltys wsi Wincenty Gadzinowski powitał przybyłych gości: przedstawicieli wojewody konińskiego - dyr. Wydziału Geodezji, Kartografii i Gospodarki Gruntami UW Kazimierza Filipczaka, prezesa Wojewódzkiej Spółdzielni Ogrodniczo-Pszczelarskiej Zdzisława Kozłowskiego, władze samorządowe i administracyjne gminy.

Proboszcz parafii Wielenin, ks. Jerzy Krajewski dokonał aktu poświęcenia obiektu, a po korowodzie wieńcowym odprawił mszę św. połową.

Dwa lata temu w Orzeszkowie starostwie wjechał bryczką zaprzęzoną w parę dorodnych koni. W tym roku zaskoczono wszystkich. Kapela „Wila-

mowiaci” powitała marszem wjeżdżających „Melexem” starostów: Bożenę Stasiak z Brzeziny prowadzącą z mężem i synem gospodarstwo rodzinne o powierzchni 35.4 ha i Kazimierza Kurzawę z Wielenina gospodarującego z żoną na 10.5 ha.

Po okolicznościowym referacie wygłoszonym przez przewodniczącego Rady Gminy i Miasta Mieczysława Urbaniaaka wniesiono wieńce. Mieszkańcy wsi Brzeziny wręczyli swój wieńiec przewodniczącemu, Wielenin - Kazimierzowi Filipczakowi, a Wola Przedmiejska - Wincentemu Gadzinowskiemu. Znaczący udział w programie miała orkiestra OSP z Wielenina i kapela „Wilamowiaci”.

Swoim występem rozbałił wszystkich kabaret „Bonanza” z Nowego Świata działający pod patronatem MGOK w Tuliszkowie. Wręczono nagrody pieniężne za wykonanie wieńców i dyplomy dla wyróżniających się przy budowie świetlicy: Urszuli Tomczyk, Wincentemu Gadzinowskiemu, Stanisławowi Kmiecikowi i Aleksandrowi Koziełskiemu.

Pierwszy raz w środowisku wiejskim zaprezentował się młodzieżowy zespół wokalo-muzyczny „MBG” z Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury z Uniejowa.

Imprezę zakończyła zabawa taneczna. Marek Jabłoński

A w Brzezinach dożynki...

TULISZKÓW

W listopadzie 1984 roku, gdy soltys Sarbicka został Stanisław Kulig, ówczesny program perspektywicznego rozwoju gminy zakładał

Wodociąg w Sarbicku

zwodociągowanie tej miejscowości po roku 2000. W zasadzie nic takiego stanu nie mogło zmienić

Jednak mieszkańcy Sarbicka postanowili działać szybciej. W lutym 1986 roku zwołano pierwsze zebranie wiejskie, na które zaproszono władze gminy i dyrektora WZIR Wybrano wtedy Społeczny Komitet Budowy Wodociągu, którego przewodniczącym został soltys. Jeszcze w tym samym miesiącu wykupiono działkę pod studnię głębinową.

Pierwszego odwiertu i zamontowania punktu czerpalnego wody dokonano rok później. W tym samym czasie opracowano także dokumentację budowy

Niestety zaczęło brakować pieniędzy, dlatego też w 1989 roku podjęto starania o udzielenie przez

Fundację Kościelną bezwrotnego kredytu. Inwestycja wydawała się już bardzo realna, podpisano nawet umowę z WSBW na budowę hydroforni, jednak musiano z braku funduszy prace wstrzymać.

W listopadzie, dwa lata temu, inicjatywa odżyła. Mieszkańcy dobrowo-

lnie zebrali pieniądze na zakup trzech kilometrów rur PCV. Rok później kupiono jeszcze dwa kilometry podobnych rur. W tym samym czasie wojewoda przyznał dotację na wodociągowanie wsi Sarbicko w wysokości 300 mln zł. Pozwoliło to inwestycję kontynuować i to znacznie szybciej. W sierpniu ubiegłego roku odbył się przetarg na budowę hydroforni i sieci wodociągowej. Prace trwały blisko rok i zakończono je we wrześniu. Uroczystego otwarcia dokonano 15 września.

Sam wodociąg ma długość przeszło ośmiu kilometrów. Przyłącza rozciągają się na długości 3364 metrów (są to 83 punkty). Stacja wodociągowa pierwszego stopnia zbudowana jest z kompletnymi obiektami towarzyszącymi. (m)

WŁADYSŁAWÓW

Seniorzy na scenie

Dom Kultury we Władysławowie miejscem II Artystycznych Spotkań Klubów Seniora z woj. konińskiego.

Imprezy odbywały się w dwóch terminach, 20 i 27 września.

Patronem przedsięwzięcia był Wydział Spraw Społecznych Urzędu Wojewódzkiego w Koninie, a organizatorami Wojewódzki Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Kultury oraz Urząd Gminy Władysławów.

Na spotkania przyjechały zespoły z Gminy, Sompolna, Kazimierza Biskupiego, Kramska, Winnicy, Konina, Strzałkowa i Władysławowa. Każdy z nich reprezentował dowolny pro-

gram artystyczny oparty na dużej dozie humoru, satyry i piosenek. Poziom artystyczny był bardzo zróżnicowany, mimo to dwa niedzielne popołudnia można było spędzić mile i wesoło.

Dom Kultury we Władysławowie jest jednym z prężniejszych ośrodków działalności Klubu Seniora. Z tego m.in. powodu Spotkania odbyły się właśnie tutaj.

Mówi dyrektor GOK, pan Henryk Trocha:

„Idea, którą się kierowaliśmy było umożliwienie pokazania dorobku artystycznego Seniorów. Naszą koniecznością, jako działaczy kultury, było organizowanie wolnego czasu dla starszych osób. Nasz Klub Seniora powstał w 1987 roku, a więc działa już 6 lat. Wylonił się ze Związku Emerytów i Rencistów. Przewodniczącą Klubu jest pani Sabina Walesek, a instruktorem pani Barbara Kaczorowska. Zespół nosi nazwę „Srebrny włos”.

Punktem kulminacyjnym całej imprezy były wybory „Miss Babci”. Wybór dokonywany był na zasadzie typowania przez każdy zespół. Panie popisywały się dowcipami, humorem, a publiczność oklaskami wybie-

rała zwyciężczynię. Nagrodami były maskotka oraz korona i szarfa, którą otrzymała „Miss Babcia”.

I choć frekwencja była niska, wszyscy wspaniale się bawili.

S. Michalska

KAWĘCZYN

Informacja o zawodach

W dniu 20 września 1992 r. na boisku sportowym w Tokarach, gmina Kawęczyn, przeprowadzone zostały VI Rejonowe Zawody Sportowo-Pozarnicze Młodzieżowych Drużyn Pozarniczych rejonu turkowskiego.

W zawodach uczestniczyli: z-ca Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Koninie - mł. bryg. Feliks Grzelka, Komendant Rejonowy Państwowej Straży Pożarnej w Turku - kpt. Leonard Soja, z-ca burmistrza Miasta i Gminy Tuliszków - Marian Selewski, z-ca burmistrza Miasta i Gminy Dobra - Piotr Szulz, wójt Gminy Swinice Warckie - Stanisław Milczarek, przewodniczący Rady Gminy w Przykonia - Ryszard Papierkowski, wójt Gminy Kawęczyn - Jan Nowak, przewodniczący Rady Gminy w Kawęczynie - Edmund Jacek oraz prezesi zarządów gminnych z OSP i komendanci gminni strazy pożarnych z poszczególnych gmin.

W zawodach startowało łącznie 28 Młodzieżowych Drużyn Pozarniczych, dziewczęcych i chłopców w czterech grupach. Zawody oceniała komisja sędziowska pod przewodnictwem kpt. Dariusza Marczewskiego z Komendy Wojewódzkiej PSP w Koninie.

Drużyny, które zajęły trzy pierwsze miejsca w poszczególnych grupach otrzymały nagrody rzeczowe i dyplomy, a pierwsze drużyny dodatkowo puchary. Koszty związane z zakupem nagród oraz wyżywieniem startujących drużyn pokryły: Komenda Rejonowa i gminy należące do rejonu turkowskiego. Na podkreślenie zasługuje fakt, że spośród 4 Komend Rejonowych woj. konińskiego, zawody rejonowe MDP przeprowadziła tylko Komenda Rejonowa PSP w Turku.

A oto zwycięzcy zawodów:
— OSP Grzymiszew (drużyny chłopców, wiek 12-15 lat)
— OSP Żimne (drużyny dziewcząt, wiek 15-18 lat)
— OSP Wyszyna (drużyny dziewcząt, wiek 12-15 lat)
— OSP Smulsko (drużyny chłopców, wiek 15-18 lat)

Wójt Jan Nowak

Artyści i publiczność
zdjęcia — Ala Stawieraj

W auli ...

III Zjazd Wychowanków

Oficjalnie

Dyrektor Eugeniusz Miniszewski otwierając III Zjazd Wychowanków powiedział: „Gdy wkraczamy w mury tej szkoły, bez względu na wiek, duchem stajemy się młodzi, widzę na tej sali trzy pokolenia uczniów.” Dyrektor mówił dalej o wielkiej rodzinie szkolnej, o wspólnych troskach i radościach, o wiedzy tu zdobytej i wpojonej tolerancji. Wspominał także dzieje budowy nowego gmachu szkolnego w 1938 roku i o jego rozbudowie w latach 60. Na koniec przypomniał hasło z dawnego budynku szkolnego: *Viribus Unitis* i poprosił, aby napisem tym ozdobić obecny gmach szkolny. Następnie głos zabrał dyrektor Edmund Cwikliński, który mówił o rozbudowie szkoły w latach 80, o sukcesach dydaktycznych i trudnościach finansowych tej placówki. Z kolei obecna dyrektorka Liceum pani Jolanta Rowińska (maturzystka z roku 1967) w swym wystąpieniu podkreśliła znaczenie tradycji szkolnej. Mając na myśli trudne czasy zaborów i rok 1912 pani dyrektor stwierdziła: „Powstanie szkoły pokazało, jak w trudnych warunkach tworzą wówczas Rzeczpospolita Lokalną.” Mówiła również o udziale nauczycieli i uczniów tej szkoły w oswobodzeniu miasta w dniu 11 listopada 1918 roku i w wojnie 1920 r. „Te przykłady należy przyjmować z wdzięcznością” — podkreśliła pani Rowińska.

Po dyrektorach przemawiali zaproszeni goście i uczestnicy Zjazdu: wicewojewoda Stanisław Tamm, wicekura-

tor Marek Chorzewski, przewodniczący Zbigniew Majcherek, burmistrz Roman Rybacki, ks. prałat Kazimierz Tartanus oraz w imieniu najstarszych absolwentów Antoni Baszkowski (maturzysta z 1935 r.). Były gratulacje, kwiaty, życzenia.

W dniu następnym o tej samej porze, zegnając uczestników Zjazdu, odczytano telegramy od tych, którzy nie mogli wziąć udziału w uroczystościach. Życzenia nadesłały: Maria Kaszyńska-Janik i Kazimierz Janik, Danuta Kotecka, Danuta i Stanisław Winerowiczowie, Lidia i Andrzej Kuligowie, ks. Józef Osicki, Jadwiga Kałowska, Tomasz Zaliwski, Ewa i Małgorzata Wesołowskie, Wojciech Wesołowski, Elżbieta Bornet-Wesółowska, Maria Harasimowicz.

W podsumowaniu uroczystości ustalono, że pieniądze zaoszczędzone ze Zjazdu (ponad 18 mln zł) zostaną przekazane na pokrycie grobu Stanisława Kączkowskiego płytą granitową, a resztę przeznaczono na zakup pomocy naukowych, szczególnie dla biblioteki szkolnej. Postanowiono powołać Koło Wychowanków Gimnazjum i Liceum w Turku, które nawiązałoby do tradycji przedwojennych Akademickie Koło Turkowian i pomagałoby szkole i jej uczniom. Kończąc Zjazd dyrektorka Jolanta Rowińska dziękowała jego uczestnikom i tym, którzy pomagali w zorganizowaniu uroczystości. Ponieważ wcześniej kilku mówców mówiło o przyszłych obchodach 100-lecia szkoły i o potrzebie zorganizowania kolejnego Zjazdu, pani dyrektor zakończyła uroczystość słowami: „Do widzenia, do zobaczenia, może wcześniej niż za dwadzieścia lat.”

ciąg dalszy na str. 4 dodatku IV

Na rynku ...

Na cmentarzu ...

Na zabawie ...

zdjęcia — Andrzej Marzuchowski

W klasie ...

DOBRA

Różdżka na usługach archeologów

Wprost z Woli Piekarskiej (gm Dobra) archeolodzy z Muzeum Okręgowego w Koninie przenieśli się do gminy Kawęczyn. Pod kierunkiem magistrów Krzysztofa Gorczycy i Józefa Kapusty prowadzone są tu prace wykopaliskowe na dwóch nie badanych obiektach we wsiach Milejów i Tokary. Znajdowały się tutaj wczesnorennesansowe dworzyska z początku XVI wieku. Budowane były na kopcach otoczonych fosą. Składały się zazwyczaj z drewnianej wieży mieszkalnej na fundamentach z kamienia i cegły - często podpiwniczonej. Obok umiejscawiano mniejsze zabudowania gospodarcze. Po zakończeniu wojny dworzyska z powodu postępu w technice wojennej, straciły walory obronne. Właściele przenosili się na bardziej dogodnie tereny, a stare budynki funkcjono-

wały, dopóki się nie rozpadły jako łamusy, skarbczyki.

W swych poszukiwaniach archeolodzy korzystają z pomocy różdżkarza

mgr Krzysztof Gorczyca z ekipą na terenie wykopalisk w Tokarach

pana Mieczysława Jaworskiego, który wskazuje z dużą dokładnością miejsca, gdzie znajdują się fundamenty. Cegła palcówka, znajdowane ceramiczne skorupy pochodzą z XV-XVI wieku. Prowadzono także rozeznanie w Gluchowie, gdzie znaleziono ceramikę XIV-wieczną oraz w Ciemieniu.

Wydatnej pomocy w przeprowadzeniu wykopalisk udzielił wojt gminy Kawęczyn kierując do pomocy własnych pracowników. Prace, jeżeli dopisze aura, kontynuowane będą także w październiku.

Andrzej R. Tyczyno

Zapomniane miasto Niezamyśl

Za sporą sensację należy uznać odkrycie amatora - badacza historii miasta Dobra inż. Stanisława Stasiaka.

Okazuje się, że Zamysłów - obecnie dzielnica Dobrej - był kiedyś miastem. Pierwsza wzmianka o tej miejscowości - jeszcze jako wsi - pochodzi (wg „Badania nazw topograficznych” S. Kozierowskiego) z 1419 r. Natomiast w „Metricularum regni Poloniae Summaria” z 1546 roku mówi się o mieście (oppidum) Niezamyśl (Zamysłów).

Miasto obejmowało prawdopodobnie obecne ulice Sperczyńskiego, Parkową, Nowotki, Kościuski i część Długiej Wsi. Dokładnej daty powstania miasta nie ustalono. Wiadomo jedynie, że istniało bardzo krótko i już w XVI wieku zostało przyłączone do Dobrej. O Niezamyślu nie mówiło się dotychczas, ponieważ wykazy poborowe nie uwzględniały dziewięciu osiedli założonych przeważnie około połowy XVI wieku. Wyjaśnienie tego faktu znaleźć można w pracy Ryszarda Rosina „Studia z dziejów miast, dawnych województw łęczyckiego i sieradzkiego (XII-XVI w.)”. Poprzez Zamysłów wiodł trakt do Uniejowa. Obecnie jest tutaj niewielki plac otoczony budynkami mieszkalnymi, który z pewnością przed wiekami stanowił centrum miasteczka.

Andrzej R. Tyczyno

Najstarsi uniejowianie

Dawno przekroczyli przeciętną długość życia. W gminie Uniejów żyją zaledwie 1 procent jej mieszkańców.

W Uniejowie urodzili się: Marianna Dybowska i Feliks Matusiak z Uniejowa urodzili się w 1897 roku, a Florentyna Bonikowska z Wielenina, Józef Szybański z Człop i Ludwik Wawrzyniak - nasz rozmówca - w 1898 r. Później urodzili się Józef Arciszewski i Antonina Szamalek z Wielenina, Stanisław Bojarczyk z Uniejowa, Kazimiera Górka ze Wierzbicy i Weronika Kazimierzak z Ostrowska.

Wiadomo czy ktoś z nich pobije współczesny gminny rekord długości życia? Zmarłemu w 1985 roku mieszkańcowi Uniejowa Bonieckiemu napisano na nagrobku „Żył 105 lat”...

Jaki jest początek pańskiego życiorysu?

Urodziłem się w Kotowicach, pow. Łęczyca. Do 1914 r. byłem w Chruscinie. Późniejsze moje życie związane jest z Uniejowem, gdzie rodzice kupili dom i prowadzili sklep. Naukę przerwało wstąpienie w 1918 roku do wojska.

Jakie wspomnienia wiążą się z tym okresem?

Zgłosiłem się na ochotnika i wstąpiłem do 29 pułku Legionów, w którym brałem udział w walkach z bolszewikami pod Grodnem, Lidą i Mińskiem. 29 lipca 1919 r. przy wycofaniu Mińska dostałem się pod ostrzał karabinu maszynowego. Miałem wyjątkowe szczęście - w moim płaszczu było 40 dziur, przetrzeleto mi menażkę i zostałem ranny. Za udział w wojnie 1918-21 otrzymałem w 1929 r. Pamiątkowy nadany przez Powiatową Komendę Uzupełnienia w Łodzi, a krzyż nadany przez Prezydenta RP w 1991 r.

Czy wrócił Pan jeszcze na front?

— Tak. W 1920 r. brałem udział w wyprawie 120 pułku piechoty. W 1921 r. zostałem zwolniony ze służby w stopniu plutonowego. Lata 1922-29 spędziłem w Przasnyszu w Prusach Wschodnich jako strażnik celny. W związku z likwidacją placówki celnej i na skutek utraty zdrowia (uznano mnie inwalidą III grupy) powróciłem do Wilamowa, by prowadzić sklep spożywczy i rzeźnictwo.

— Przeglądając pańską „wielką” książeczkę wojskową czytamy: wykształcenie w chwili wstąpienia - z klasy handlowej, zawód - rzeźnik. Ale wracając do wspomnień, przeżył Pan też drugą wojnę światową.

— Moje inwalidztwo nie pozwoliło mi na bezpośredni udział w wojnie. W 1940 r. zostałem wysiedlony z zajmowanych budynków, ale pozostałem w Wilamowie. Do Związku Walki Zbrojnej - Armii Krajowej wstąpiłem w grudniu 1941 r. Zwerbowany przez nieżyjącego już sierżanta Tadeusza Kwiecińskiego „Sępa” z Uniejowa. Złożyłem przysięgę i przyjmując pseudonim „Karaś” zorganizowałem oddział złożony z 8 ludzi. W styczniu 1945 r. otrzymałem nominację na komendanta posterunku Milicji Narodowej w Wilamowie.

— Pseudonim „Karaś” - skąd to miano, jakie były wasze zadania?

— Kiedy byłem w Szkole Podstawowej z powodu mojego niskiego wzrostu, przezywano mnie „Karaś”. Oddział nasz miał zadanie zabezpieczania broni pozostałej z działań wojennych

z 1939 r., przeprowadzania wywiadu o działalności niemieckich organizacji, ochronę ludności polskiej, umożliwianie ucieczek, przechowywanie osób zagrożonych, organizowanie sabotażu gospodarczego i przepraw przez granicę, zbieranie informacji o obozie zagłady w Chełmnie nad Nerem, prowadzenie konspiracyjnych ćwiczeń sprawnościowych celem utrzymania gotowości do wzięcia udziału w akcji zbrojnej, itp.

Proszę podać przykłady waszych akcji.

— Zgromadziłem 1 karabin, 2 pistolety, 16 granatów. Był też np. nielegalny przemysł zboża na mąkę w tutejszym młynie przez zatrudnionych tam członków oddziału. Przeprowadzono do Protektoratu miejscowego proboszcza ks. Karonia. Wykorzystując to, że członek oddziału Stefan Hofman był historykiem, zorganizowano kontrolę korespondencji nadchodzącej do posterunku zandamerii - listy były otwierane, czytane i w przypadku zagrożenia uprzedzono zainteresowanych. Latem 1943 r. zorganizowano udaną ucieczkę Czesława Tomczyka, któremu groziła kara śmierci.

— Zaświadczenie wydane w 1979 r. przez ZW ZBOWiD w Łodzi zalicza do okresu kombatanckiego pana działalność w Ruchu Oporu od grudnia 1941 r. do stycznia 45 r., ale dopiero w listopadzie 1990 Komisja Weryfikacyjna Światowego Związku Żołnierzy AK, Okręg Wielkopolska w Poznaniu orzekła, że spełnia Pan warunki przynależności do Związku w charakterze członka zwyczajnego i potwierdza w/w okres działalności kombatanckiej. Podwyższono również Panu stopień wojskowy.

— Jest to mianowanie na stopień podporucznika nadane postanowieniem Prezydenta RP przez Siły Zbrojne. I tak już pozostanie.

Znany jest Pan również w swoim środowisku jako działacz społeczny.

— Jestem jednym z założycieli OSP w Wilamowie w 1918 r. oraz współorganizatorem budowy w 1932 r. pierwszej remizy. Ofiarowałem wówczas działkę ziemi i sfinansowałem pokrycie dachu. Przez 55 lat pełniłem funkcję skarbnika. A to moje odznaczenia i dyplomy.

Złoty Medal Zasługi dla Pożarnictwa - 68 rok, upoważnienie do noszenia „Odznaki za wysługę 65 lat” - 86 rok, złoty znak związku - 87 rok, „Dyplom uznania” nadany za wzorową i aktywną pracę w OSP - 55 r. Jak Pan patrzy na dzisiejsze czasy?

— Jestem wielkim patriotą i niepokoi mnie to, co dzieje się dzisiaj - te klótnie w Sejmie, strajki. Ale to już dziś nie moje smartwienie.

Rozmawiał: Marek Jabłoński

Bez prawa dojazdu

Każdy z nas marzy o własnym domku z garażem i małym ogródkiem od frontu. Takie marzenia miał również właściciel pewnej posesji przy ulicy Łkowej. Ale gdy wybudował już dom okazało się, że nie ma doń dojazdu.

Historia, jak to zwykle bywa, zaczęła się bardzo szczęśliwie. Cztery lata temu, Zdzisław Szwedzki, kupił od miasta plac. Otrzymał zgodę na budowę, projekt budynku i wszystkie wymagane dokumenty. W dokumentacji czarno na białym napisano: „Budynek usytuowany w jednej przecznej z dojściem i dojazdem do garażu od strony frontowej, jedno cześnie z możliwością dojazdu gospodarczego od strony południowo-zachodniej”. Tak więc wydawało się, że wszystko jest w porządku.

Ale obecnie, gdy budowa jest na wykończeniu, a właściciel zamierza w najbliższym czasie wprowadzić się do domu, pojawiły się problemy.

Ale zaczniemy może od początku. Pewnego dnia pan Szwedzki zauważył z okna, że robotnicy układają płytki chodnikowe wzdłuż jego działki. Poszedł i spytał, czy będą robili wjazd. Odpowiedzieli, że i owszem, bo przecież każdy, kto kupi działkę ma prawo do wjazdu z drogi. Zresztą zawsze tak robili. Ale okazało się, że w Turku mogą być wyjątki od tej zasady.

Nie znając swego dalszego losu, pan Szwedzki dogadał się ze swoim sąsiadem, że w czas gdy budują chodnik, może jeździć przez jego działkę i łąkę. Był zmuszony do takiego

postępowania, gdyż rozpoczął prace przy tynkowaniu elewacji zewnętrznej. Kilka dni później zauważył kierownika Leszka Szymanika, który chodził po nowo wybudowanym chodniku. W rozmowie kierownik spytał właściciela, kto ma płacić za wjazd do jego posesji. Pan Szwedzki stwierdził, że na terenie miasta, chyba miasto, on zapłaci za wjazd na swoim terenie. W dalszej rozmowie kierownik obiecał, że wjazd zostanie rozebrany. Oczywiście słowa dotrzymał Wanda Stodka z Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Ochrony Środowiska, powiedziała natomiast, że rozebrana zostanie tylko część między chodnikiem, a posesją przy Łkowej. Wjazd od ulicy pozostanie. Wytłumaczyła, że droga w kierunku szpitala jest drogą krajową i nie podlega miastu. Urząd chcąc budować chodnik musiał wystąpić o pozwolenie do dyrektora Zarządu Dróg i Mostów w Kole. Otrzymał je, ale tylko na chodnik. O dojazdach do posesji nie było mowy. Poinformowała także, że winę za to całe zamieszanie ponosi architekt, który nadzorował budowę, gdyż nie zapewnił właścicielowi posesji wyjazdu w Zarządzie Dróg i Mostów.

Natomiast architekt — Jan Kaczorowski w rozmowach z właścicielem posesji twierdził, że w sytuacji gdy zabudowa jest ciągła, takie zezwolenie winno zapewnić miasto.

Gdy właściciel jeździł po urzędach, dojazd w kierunku jego działki po prostu rozebrano, a teren przeznaczono na zieleni.

Tę paradoksalną i tak polską sytuację ratuje fakt, że na razie sąsiad nie rozpoczął budowy i pan Szwedzki ma gdzie przejeżdżać. Jednak boi się, że będzie musiał płacić odszkodowanie

za zniszczenie łąki. Pyta tylko z czyjej winy?

Ktoś może powiedzieć, dlaczego nie korzysta on z wjazdu gospodarczego? Po prostu z drugiej strony nie ma żadnej drogi. Tam, gdzie ma przebiegać rośnie wysoki chwast, mieszkańcy wysypali piasek, wykopane są doły. Poza tym, w chwili gdy sąsiad wybuduje dom lub wykopie fundamenty, dojazd do garażu zostanie odcięty. Ale oddajmy głos właścicielowi: *Pracuję od lat jako taksówkarz. Garaż jest mi po prostu niezbędny. Bez niego nie będę mógł naprawić samochodu, chronić go podczas zimy, a przecież to jest mój warsztat pracy. Grozono mi już kilkakrotnie, że jeśli ktoś zobaczy mój samochód i zapisze numery, to będę musiał zapłacić karę za niszczenie zieleni. Nie mam*

stety potrzebna byłaby do tego przeróbka konstrukcji dachu, a to ze względów architektonicznych także nie wchodzi w rachubę.

Sprawę można załatwić kilkoma telefonami lub pismami potrzeba jednak do tego dobrej woli. Poza tym usytuowanie wjazdu winno być ustalone z faktycznym właścicielem drogi jeszcze przed sprzedażą działki. Mias to zabrało pieniądze za plac i po doprowadzeniu wody, prądu i kanalizacji, przestało interesować się infrastrukturą. Na marginesie tej sprawy powstają pytania, dlaczego gdy starano się o pozwolenie na budowę chodnika nikt nie spojrzał w plan i nie wziął pod uwagę faktu, że kiedyś sprzedano przyległe działki osobie prywatnej? Chyba nie bierze się pod uwagę czasów w jakich ją sprzedano?

Tego wjazdu już nie ma. Kto nie wierzy niech sprawdzi, jego miejsce zajęła zieleni
zdjęcie — M. Krzyżaniak

nic przeciwko temu, że należy dbać o zieleni i rzeczywiście każdy przechodzień ma prawo zwrócić mi uwagę, że jeżdżę po trawniku. Pytam tylko, jak mam wjeżdżać do swojego domu. Przecież za niego zapłaciłem, płacę normalnie podatki i co mam teraz zrobić?

Ktoś dowcipny mówił panu Szwedzkiemu, by zmienił samochód na śmigłowiec i lądował na dachu. Nie-

Przez takie załatwienie sprawy, gdzie w zasadzie nikt nie jest winny, a cierpi zwykły obywatel, tracimy wszyscy. Poszkodowany nie pracuje, tylko jeździ po urzędach ze swoją sprawą trwoniąc pieniądze i czas, a nasze „kochane” urzędy tracą wiarygodność. Na marginesie tej sprawy po raz kolejny rodzi się pytanie: „Kto tu jest dla kogo? Urzędy dla nas, czy my dla urzędów?”

Mariusz T. Krzyżaniak

Dlaczego ulica Mehoffera?

Niedawno telefonował do nas Czytelnik z prośbą o uzasadnienie nowych nazw ulic w naszym mieście. Prezentując postać Józefa Mehoffera mamy nadzieję, że tym samym zadośćuczynimy prośbie Czytelnika.

Prof. Józef Mehoffer w towarzystwie proboszcza kościoła parafialnego w Turku, ks. prałata dr. Florczaka.

Józef Mehoffer urodził się 14 marca 1869 roku w Rapczycach w Małopolsce. Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz Szkołę Sztuk Pięknych. Jeszcze jako student, jeden z najbardziej utalentowanych uczniów Jana Matejki, został przez niego zatrudniony do malowania polichromii w Kościele Mariackim w Krakowie.

W latach 1889-90 studiował dalej w Wiedniu, a po otrzymaniu stypendium krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych udał się do Paryża. W 1895 roku wziął udział w międzynarodowym konkursie na witraże dla gotyckiego Kościoła św. Mikołaja we Fryburgu (Szwajcaria). Jego praca okazała się najlepsza, a niektórzy członkowie komisji konkursowej dopatrywali się w niej genialności. Artysta rozślał wtedy polską sztukę na całym świecie.

Mehoffer został profesorem, a następnie rektorem Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

W jego twórczości obok witraży najważniejsze miejsce zajmowały polichromie, które należą do czołowych osiągnięć polskiej sztuki dekoracyjnej. Ponadto artysta zajmował się malarstwem sztalugowym, akwarelą, projektowaniem plakatów, banknotów, mebli, dekoracji teatralnych, wnętrz.

W 1932 roku, dzięki inicjatywie ks. dra J. Florczaka, byłego audytora Roty Rzymskiej, artysta otrzymał zlecenie na wykonanie polichromii w kościele parafialnym w Turku.

Malując kościół, artysta kierował się jego strukturą, aby go nie zaciemnić. Dążył również do stworzenia nowej, niespotykanej ornamentyki. Pracę rozpoczął od malowania prezbiterium, ozdabiając je scenami figuralnymi, które wykonywał sam. Namalował także dwa obrazy ołtarzowe oraz 14 stacji drogi krzyżowej.

Ważny element kościoła stanowią 4 witraże Mehoffera znajdujące się w prezbiterium oraz dalsze 4 w przylegających do niego bocznych kaplicach wykonane w krakowskim Zakładzie Witraży Zelenieckiego.

Ponadto artysta zaprojektował stalle w prezbiterium oraz dokonał przeróbki 3 ołtarzy pokrywając je m. in. złotą farbą,

aby tworzyły całość z polichromią.

Rada Miejska w Turku na specjalnym posiedzeniu 14.09.36 r. na podstawie ustawy z dnia 23.03.1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz.U.R.P. nr 35, poz.294) postanowiła jednomyślnie nadać panu J. Mehofferowi, Rektorowi Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, obywatelstwo Honorowe Miasta Turku za zasługi położone dla miasta przez stworzenie w miejscowym kościele dzieła sztuki o wielkiej i nieprzemijającej wartości artystycznej i kulturalnej.

Wręczenie dyplomu Honorowego Obywatela Miasta miało miejsce 19.09.1936 r. na uroczystym posiedzeniu Rady Miejskiej, dokonał ówczesny burmistrz Antoni Kawecki.

W dniu 22.09.1936 r. J. Mehoffer dziękując ponownie za przyznanie mu honorowego tytułu obywatela miasta, wystosował list do Zarządu Miasta o następującej treści:

„Leży mi na sercu, aby pozostał ślad jakiś na piśmie, który by dawał świadectwo do jakiego stopnia czuję się ujęty i zaszczycony aktem nadania mi Obywatelstwa Honorowego Miasta. Dlatego do moich słów wypowiedzianych na posiedzeniu Zarządu Miasta dodaję pismo niniejsze i proszę J. Wielmożnego Pana Burmistrza, aby raczył przedstawić je świetnej Radzie Miejskiej.

Jako artysta postawiłem sobie za cel przyczynić się do rozwijania kultury naszej, tak abyśmy mogli uzupełnić braki i zaniechania oraz zająć stanowisko także i w tej dziedzinie godne narodu, który przez setki lat te własne zadania spełniał chwałobnie.

Miasto Turku ofiarne i chlubnie wypełniło jedną taką kartę historii naszej kultury, moją zaś pracę wynagrodziło przyjmując mnie w poczet swych obywateli. Tym aktem czuję się związany ściśle z miastem, którego dalszy rozwój kulturalny śledzić będę ze wzmożonym zainteresowaniem.”

Wybuch drugiej wojny światowej przerwał prace związane z wystrojem wnętrza kościoła. To czego, artysta dokonał, jest jedną próbą połączenia trzech elementów jego twórczości w całość: malarstwa dekoracyjnego, sztalugowego i witraży.

Artysta zmarł 8 lipca 1946 r.

Wnętrze kościoła do dziś wzbudza podziw osób zwiedzających nasze miasto.

Tadeusz Rabczyński

XII Wojewódzki Dzień Pszczelarza

Zwiedzanie wystawy

zdjęcie A. Marzuchowski

Nie lada sensację przeżyli mieszkańcy ul. 3 Maja i Placu Sienkiewicza w niedzielę 20.09. W stronę kościoła na mszę św. przemaszerowali pszczelarze z terenu województwa. Poprzedzali ich orkiestra dęta KWB „Adamów”, poczty sztandarowe dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 1 przebrane za pszczołki i pszczelarzy. Tego dnia Turku był miejscem XII Wojewódzkiego Dnia Pszczelarza.

Uroczystości rozpoczęły się o godz. 8:30 w kinie „Tur” otwarciem wystawy pszczelarskiej. Wystawcy prezentowali swoje osiągnięcia w produkcji miodu. Dużą atrakcją był kiermasz pszczelarski zorganizowany przez Okręgową Spółdzielnię Pszczelarską w Poznaniu. Oprócz różnego rodzaju miodu można było kupić naczynia pszczelarskie oraz tanie i zdrowe pitne miody.

O godz. 11:30 w kinie „Tur” rozpoczęły się uroczystości oficjalne. Wśród zaproszonych gości znaleźli się: przedstawiciel wojewody konińskiego, burmistrz miasta Turku, władze Wojewódzkiego Związku

Pszczelarskiego oraz dyrektorzy zakładów pracy i szkół wspierających organizację imprezy.

Po referacie wygłoszonym przez prezesa Turkowskiego Koła Pszczelarskiego, pana E. Jarka wręczono odznaczenia związkowe. Wśród nagrodzonych najwyższym odznaczeniem Polskiego Związku Pszczelarskiego był Tadeusz Kociński z Koła Turku (Medal ks. dr Dzierżona) Złote Odznaki PZP otrzymali: Jan Piechota, Stanisław Urbańczyk, Kazimierz Przybylski, Srebrne Odznaki PZP wręczono: Zenonowi Światalskiemu, Eugeniuszowi Sielackowskiemu, Józefowi Kaczmarskiemu, Władysławowi Janikowi, Romanowi Kalużnemu.

Goście Dnia Pszczelarza otrzymali dyplomy oraz symboliczny słodek miodu.

W części artystycznej podziwialiśmy występy przedszkolaków z Przedszkola ZPJ „Miranda”, uczniów Szkoły Podstawowej nr 1. Oprawę muzyczną uroczystości zapewnili wychowankowie Teodora Siwkowskiego. Tę niezwykle udaną imprezę zakończył występ Kapeli Ludowej działającej przy Miejskim Domu Kultury.

Pan Eugeniusz Jarek zajmuje się pszczolami od 1960 roku. W 1979 r., po uzyskaniu dyplomu mistrzowskiego, został wybrany prezesem Koła Związku Pszczelarzy w Turku. Od czasu przejścia na emeryturę hodowla pszczoł jest dla niego podstawowym zajęciem, źródłem uzupełniania domowego budżetu, sposobem na przyjemne i pożyteczne spędzenie czasu.

Pszczoly hodował już dziadek pana Jarka. On sam zdecydował się na kupno pierwszego ula gdy był jeszcze nauczycielem biologii. Drugi ul wykonał już sam. Obecnie jego pasieka liczy 35 rodzin pszczelek. Pszczoly hodojuje na działce położonej na Zdrojkach Prawych oraz na terenie PGR w Smaszewie i Chylinie. Tam na podmokłych terenach

Każdy kto posiada więcej niż dwadzieścia uli, musi go opłacać. Dlatego też wśród pszczelarzy niewielu jest ludzi młodych, większość stanowią rolnicy i nauczyciele w wieku zaawansowanym.

Największą pasiekę w rejonie posiada pani Skubiszewska z Turku (ponad 100 uli).

Słodkie hobby

rośnie dużo kwiatów i praca pszczoł daje większe efekty.

Pan Jarek spędza w pasiece wiele czasu. W sezonie jest tu przynajmniej raz w tygodniu. Uspominał się już na pszczele żądła, zresztą pszczoły nie są groźne dla hodowców. Trzeba tylko wiedzieć, jak się zachowywać w pasiece. Zbiory miodu, obok satysfakcji i przyjemności, dają również wymierne korzyści. Przy udanej pogodzie hodowla pszczoł jest zajęciem przynoszącym pewien dochód. Odbiorcami miodu są zazwyczaj pojedynczy ludzie. Spółdzielnia Ogrodniczo - Pszczelarska ustala tak niskie stawki, że sprzedaż miodu staje się nieopłacalna. Znawcy pszczelęgo wyrobu wiedzą natomiast, że miód lepiej kupować u prywatnego producenta, a zwłaszcza u takiego, który miodu nie podgrzewa. Niektórzy sprzedawcy, chcąc otrzymać bardziej płynny stan miodu, podgrzewają go powodując zarazem pogorszenie jego jakości. Jednak zyski z hodowli pszczoł są niewielkie, koszty utrzymania pasieki, wydatki na cukier i akcesoria pszczelarskie pomniejszają opłacalność produkcji. Zdarzają się też „lata chude”. Tak było np. w roku 1989, kiedy to pasiekę pana Jarka zaatakowała „warroza” - pasożyt ze wcho-du, który przyczepia się do tułowia pszczoły i wysysa z niej miód. Wówczas z 30 rodzin pszczelek zostało tylko pięć. Zbiory miodu bywają mniejsze również wtedy, gdy panuje susza, taka jak w tym roku.

Ala nie tylko zjawiska przyrodnicze osłabiają zapal pszczelarzy. Ostatni minister rolnictwa wprowadził (po raz pierwszy w historii) podatek od pszczoł.

Pan Eugeniusz Jarek w swojej pasiece
zdjęcie — A. Piasecki

W kole pszczelarzy jest zrzeszonych 20 hodowców (dawniej było ich ponad 100).

Pan Eugeniusz Jarek jest bardzo zadowolony z faktu zorganizowania w Turku Wojewódzkiego Zjazdu Związku Pszczelarzy. Była to impreza udana i pożyteczna (nie tylko dla pszczelarzy). Bywał już na zjazdach krajowych i międzynarodowych. Wspólnie z kolegami ze Związku organizuje szkolenia, porady itp.

Co ma zrobić człowiek, który pragnie zająć się hodowlą pszczoł?

Niech zgłosi się do mnie - mówi pan Jarek - odstąpię mu po bardzo niskich cenach pierwszy rój, doradzę, zapoznam z fachową literaturą. Jeśli będzie miał dobre chęci, trochę szczęścia i polubi to zajęcie, może mu to przynieść dużo satysfakcji i trochę pieniędzy.

Andrzej Piasecki

Emerytka cd.

W związku z opublikowaniem przez nas artykułu pt. „Z rentą i bez renty...” (nr 22 „ET”) do redakcji wpłynęły kilka listów, które z racji wymowy warto przytoczyć we fragmentach.

Mieliśmy pięcioro dzieci, które dały nam 25 wnuków, obecnie mamy 32 wnucząt. Ja mam 77 lat, mój mąż

Stanisław 83. Oboje z mężem chorujemy, ale jakoś nie dajemy się i mimo wszystko żyjemy. (...) Do szkoły chodziłam tylko dwa lata, gdyż musiałam od dziecka pracować u gospodarzy. Było nam z mamą bardzo ciężko, mój ojciec zmarł, gdy miałam pół roku. (...) Po ślubie przeprowadziłam się z mężem w 1934 roku na folwark w Kowalach Pańskich, gdzie pracowaliśmy podczas całej wojny. Po wojnie wyjechaliśmy ze Szczecina na 10-hektarowe gospodarstwo. Pracowaliśmy tam 30 lat. Pobudowaliśmy dom, oborę, stodołę. Nie jest to mało, bo jeszcze w 1967 roku nikt się tam nie budował. Mąż za dobre gospodarowanie dostał medal. W 1975 roku oddaliśmy wszystko państwu w zamian za rentę. Od samego początku były to małe pieniądze. Pisyaliśmy do Warszawy, ale nam nikt nie odpowiedział. Dopiero gdy napisaliśmy drugi raz, to odpisano nam, że jest taka ustawa.

Razem z mężem otrzymywaliśmy

2 miliony 300 tysięcy zł, ale i to obcięli o te trzysta tysięcy. Teraz dostajemy równo dwa miliony. Na nasze pytania dlaczego, sąd w Poznaniu odpisał, że zabrano tak zwane rodzinne, gdyż mieszkamy u córki. Córka jest sama. Mąż umarł jej trzy lata temu i dostaje rentę 730 tysięcy. Pytam jak z tego żyć? Za co kupić węgiel, opłacić prąd, wodę, gaz i podatki? Nam naprawdę nie starczy na jedzenie. Nie mamy za co żyć. Nie wiemy, gdzie jeszcze trzeba się odwołać.

Stanisława i Stanisław Boczek, Turku

Chciałabym opisać moją nieciekawą sytuację. Przez 19 lat pracowałam w Sinturze. W 1991 roku, w ramach redukcji etatów, zwolniono mnie, podobnie jak wiele innych osób. Do renty brakowało mi dosłownie roku. Znalazłam się na zasiłku dla bezrobotnych. Przyznam, że trudno mi się żyło w chwilach, gdy chciałam pracować, a po prostu nie mogłam pracy znaleźć. Dwa razy

udało mi się znaleźć zatrudnienie. Niestety była to praca na akord i nie wytrzymywałam konkurencji z młodymi kobietami, które pracowały szybko. Nie chciałam czekać, aż właściciel mnie zwolni, odchodziłam sama. Rozmawiałam w ZUS, czy możliwe będzie przejście na wcześniejszą emeryturę. Mimo, że spełniałam wymogi (przepracowałam wymagane lata w gospodarce społecznej, wychowałam dzieci), nie mogli mnie skierować na emeryturę, gdyż zrobić to może jedynie zakład pracy. Rozmawiałam także z kierownikiem Rejonowego Biura Pracy. Powiedział to samo. Pytam tylko, kto będzie chciał zatrudnić niemłodą, niewydajną kobietę na parę miesięcy, by posłać ją na emeryturę? Już przekonałam się kilka razy, że nikt. Czy muszę przechodzić te upokorzenia? Czy naprawdę urzędnicy muszą decydować o naszym życiu? Przecież te wszystkie lata pracowałam uczciwie i co mam dziś za to?

Adres i nazwisko znane redakcji.

Serce masz jedno - szanuj je

Zaopatrzenie w tlen i składniki odżywcze narządów i tkanek jest nieodzownym warunkiem zdrowia i życia. Funkcję tę pełni płynąca tętnicami krew, którą tłoczy serce. Aby krew mogła dotrzeć do narządów i tkanek, tętnice powinny mieć prawidłową szerokość. Zwężenie tętnic powoduje ograniczenie dopływu krwi, stając się przyczyną niedotlenienia i niedożywienia narządu, do którego tętnica dostarcza krew.

Najczęstszą przyczyną zwężenia tętnic jest miażdżycowa rozwijająca się głównie w tętnicach wieńcowych doprowadzających krew do mięśnia serca. Zwężone tętnice przepuszczają wtedy mniej krwi, przez co otrzymuje ono mniej tlenu. Niedobór tlenu może spowodować ból, najczęściej za mostkiem lub w okolicy serca. Ból ten jest

objawem choroby wieńcowej, prowadzącej do zawału.

Od wielu lat w krajach Europy Zachodniej i w USA obserwujemy spadek zachorowań i zgonów na tę chorobę, podczas gdy w Polsce corocznie wzrasta zarówno ilość zachorowań, jak i zgonów spowodowanych chorobą wieńcową i zawałem serca. W 1990 roku umarło z tego powodu około 100 tysięcy mężczyzn i tyle samo kobiet. Żyjemy w ustawicznym pośpiechu, w coraz bardziej zagęszczonych, zadymionych i hałaśliwych miastach, oderwani od przyrody i jej regenerującego wpływu. Nie potrafimy właściwie odpoczywać, tak aby uspokoić i rozładować negatywne stany emocjonalne. Palenie papierosów i picie alkoholu to kolejne przyczyny chorób serca. Na-

wet jeśli sami nie palimy, a przebywamy w pomieszczeniach, w których inni palą, jesteśmy narażeni na szkodliwe właściwości dymu tytoniowego. Czynnikiem sprzyjającym powstawaniu choroby wieńcowej jest także nieodpowiednie odżywianie.

Reasumując, czynnikami zagrożenia chorobą wieńcową są:

- podwyższony cholesterol we krwi
- palenie papierosów
- nadciśnienie
- cukrzyca
- otyłość
- mała aktywność fizyczna
- stres

Dieta może nie tylko zmniejszyć ryzyko zachorowań na zawał serca, ale również spowodować cofanie się już rozwiniętych zmian miażdżycowych. Oto 10 zasad diety przeciw-miażdżycowej:

1. Dbaj o urozmaicenie posiłków. Znanych jest co najmniej 40 składników, które człowiek powinien przyjmować wraz z pożywieniem. Znajdują się one w różnych produktach. Pokrycie potrzeb organizmu jest tym lepsze, im większa jest różnorodność produktów spożywanych w ciągu dnia.

2. Unikaj otyłości

3. Spożywaj produkty zawierające dużo błonnika. Ciemne pieczywo, płatki owsiane i gruboziarniste kasze są bogate w witaminy i błonnik, który obniża poziom cholesterolu, zapobiega zaparciom oraz rakowi jelita grubego.

4. Pij mleko chude, aby uniknąć nadmiernego spożycia tłuszczu. Dwie szklanki mleka dziennie zapewniają wystarczającą ilość wapna.

5. Ryby są zdrowszym źródłem białka niż mięso.

Spożywanie ryb co najmniej dwa razy w tygodniu należy do zasady profilaktyki choroby wieńcowej. Unikaj tłustego mięsa, podrobów i jaj.

6. Warzywa i owoce spożywaj codziennie.

Witaminy zawarte w tych produktach wykazują właściwości przeciwmiażdżycowe i przeciwnowotworowe. Potas obniża ciśnienie krwi. Duże spożycie warzyw ułatwia utrzymanie prawidłowej masy ciała.

7. Unikaj tłuszczów zwierzęcych. Tłuszcze zwierzęce podnoszą krzepliwość krwi. Zastępuj je częściami olejami roślinnymi.

8. Unikaj słodczy. Sprzyjają one otyłości.

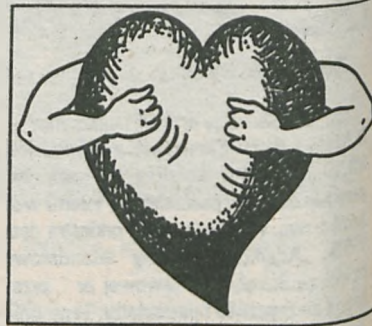
9. Ograniczaj spożycie soli. Sól podnosi ciśnienie krwi. Wysokie spożycie soli sprzyja również powstawaniu raka żołądka.

10. Unikaj alkoholu i palenia papierosów.

Alkohol powoduje marskość wątroby, sprzyja powstawaniu raka przełyku. Palenie papierosów zmniejsza o 15% ilość tlenu we krwi. Zwiększa również odkładanie się cholesterolu na ścianach tętnicy. Niektórzy przyspieszają bicie serca. Tak więc serce pracuje więcej, otrzymując mniej tlenu.

Przestrzegaj wymienionych zasad. Właściwe żywienie na pewno oddala groźbę chorób cywilizacyjnych o dołach kilka czy kilkanaście lat. Gra dotyczy więc dużej stawki!

K. Baranowski

O Pogotowiu Ratunkowym mówi się w naszym mieście dużo i przeważnie źle, choć tak naprawdę mało kto wie, jak wygląda codzienna praca zatrudnionych tam ludzi.

Postanawiam więc przyjrzeć się jej z bliska. Uzyskuję zgodę kierownika Pogotowia, dr Jana Sidoruka, i w piątek 28 sierpnia o godz. 18:15 zjawiam się przed szpitalem.

Na parkingu stoją 4 karetki, w tym reanimacyjna (popularna „erka”). Nieco później dowiaduję się, że tyle właśnie karetek obsługuje Pogotowie w ciągu dnia. Nocą są tylko trzy.

W pokoju dyżurnym zastaję dr Jana Sidoruka, dr Jarosława Króla, dyspozytorkę Małgorzatę Marciniak i pielęgniarkę anestesjologą Teresę Jędrzejak. W eterze cisza, więc dr Sidoruk opowiada o pracy Pogotowia. Zatrudnionych jest w nim 44 lekarzy (w tym 13 specjalistów II stopnia, 22 I stopnia i 9 bez specjalizacji), nie ma więc problemów z obsadzaniem dyżurów, 5 pielęgniarek anestesjologów i 4 pielęgniarki dyspozytorki. Dyżurujący tworzą zespoły wyjazdowe składające się z lekarza i sanitariusza. Mamy zatem zespół karetki reanimacyjnej, należy do niego również pielęgniarka anestesjolog, 2 zespoły ogólne i zespół lekarzy pediatrów - dzieci do 7 lat. Wzywając Pogotowie informujemy więc dyspozytora do kogo i z jakiego powodu wzywamy pomoc.

Najlepiej wyposażona jest „erka”, która wyjeżdża do chorych wymagających natychmiastowej pomocy (np. w przypadku nagłej utraty przy-

tomności, zawału serca, wypadku drogowego, krwotoku, itp.). Brak dokładnej informacji może sprawić, że do ciężko chorego przyjedzie słabiej wyposażona, „zwykła” karetka i zrodzą się nieuzasadnione pretensje.

Jest godzina 18:30. Przerwywamy rozmowę, gdyż odebrano wezwanie do nieprzytomnego. Do wyjazdu przygotowuje się zespół „erki”. Za-

odczuwalny jest brak sprzętaczek. Jedna obecnie zatrudniona obsługuje placówkę w godzinach przedpołudniowych. Nie pracuje w niedziele i w wolne soboty. Pogotowie cierpi na brak środków opatrunkowych, strzykawek, igieł, materiałów do szycia.

Przez kilka minut rozmowę zagłuszają krzyki kobiety. Lekarz udziela jej

odbywa się na oczach rodziców. Dyspozytorce udało się kiedyś przywołać do telefonu matkę. Ta lakonicznie stwierdziła, że widocznie syn przypadek wykrył numer alarmowy. Chciał sobie porozmawiać. Dobrze byłoby poinformować pociechy, jaką rolę pełni Pogotowie. Tego typu zabawy utrudniają bowiem pracę dyspozytora. Bywa, że trzeba zablokować na jakiś czas linię i stosować inne sposoby łączenia się z poszkodowanymi. Cały czas pamiętam o głównym zarzucie kierowanemu pod adresem Pogotowia, że lekceważy wezwania i często przyjeżdża z dużym opóźnieniem.

Ponownie sięgam do książki interwencji. Sprawdzam czas od chwili otrzymania wezwania do wyjazdu karetki. Stwierdzam, że mieści się zawsze w granicach 5-9 minut. Zbieram się jednak, że wszystkie karetki poza bazą i wtedy niestety czekać. Bywają takie godziny, kiedy nie udziela się żadnej pomocy, wzywają też takie, że odbiera się dziesięć i więcej wezwań.

Jest 19:15. Zbieram się do wyjazdu. W czasie mojej obecności odebrałem sześć wezwań, jeden telefon od dyspozytora, udzielono dwu poszkodowanym pomocy ambulatoryjnej. Dyspozytorka rozmawia przez telefon, dopóki się o adres. Przed dyżurującymi dyspozytorką czuwania.

Dziękuję serdecznie kierownikowi pogotowia dr Janowi Sidorukowi za wszelkie informacje o pracy podległej placówki.

ABC Pogotowia Ratunkowego

bieram się z nimi. Po chwili jesteśmy na Pl. Sienkiewicza. Widzimy radiowóz policji, na skwerku pod drzewem leży nieprzytomny człowiek. Lekarz podchodzi do niego. Jak spod ziemi wyrasta tłum ciekawskich. „Nieprzytomny” podnosi się wolno i przy pomocy dwóch policjantów kieruje się do radiowozu. Noc spędzi w Izbie Wyrzębów.

Wracamy. Przy okazji dowiaduję się, że zespół reanimacyjny często zmuszany jest do takich interwencji. Bywa, że trzeba pijaka zabrać do szpitala, bo wlał w siebie tyle alkoholu, że nie reaguje na żadne bodźce z zewnątrz.

Jesteśmy znowu w dyżurce i kontynuujemy rozmowę. Krytyczna sytuacja finansowa nie ominęła również Pogotowia. Od stycznia 1992 r. zdjęto 1 dyżur lekarski i dyżur położnej (pracuje tylko do 15:00).

pomocy ambulatoryjnej.

Oprócz niedostatku finansowego Pogotowie ma również inne kłopoty. Zdarzają się fałszywe alarmy, kiedy to pozbawieni wyobraźni dowcipnicy wzywają karetkę do fikcyjnego wypadku. Są także wezwania nieuzasadnione. Tych ostatnich jest sporo. Na chybił trafił otwieram książkę interwencji. 16 sierpnia zanotowano ich ogółem 77, w tym 46 przyjęć ambulatoryjnych, 19 usług transportowych i 12 wyjazdów, aż 5 (ok. 42%) stanowiły wezwania nieuzasadnione. Należałoby więc przypomnieć, że Pogotowie Ratunkowe nie leczy, a udziela jedynie doraźnej pomocy.

Prawdziwą plagą dla Pogotowia są telefony od dzieci, które godzinami potrafią wydzwaniać po to tylko, aby roześmiać się do słuchawki lub opowiedzieć głupi dowcip. Przykre, że czasami takie bezmyślne dzwonienie

Rośliny

Rośliny w każdej swej postaci zachwycają nas, intrygują. Jeśli zaś prawdą jest, że myślą, wyczuwają nastroje, bacznie nas obserwują, a nawet mogą czuć do nas wyraźną niechęć, może warto - póki jeszcze czas - zaprzyjaźnić się z nimi...

Twór natury a dzieło sztuki

Człowiek uprawia ziemię, aby się wyżywić, ogrody są pokarmem dla duszy.

Najsłynniejsze ogrody świata odbijają charakterystyczne cechy swej epoki: renesansową perspektywę, bogactwo baroku, romantyczne tęsknoty, dziewiętnastowieczny historyzm.

Kto dziś buduje takie ogrody?

Dla większości mieszkańców naszej zatłoczonej planety jedno zielone drzewko za oknem jest tylko marzeniem. Zieleni, przestrzeń, czysta woda i cisza stały się już przywilejem mniejszości.

Ogród stanowi układ przestrzenny w środowisku. Jego wygląd zależy od upodobań, od roślinności, ukształtowania powierzchni, klimatu i innych rzeczy związanych z glebą. Podstawowe znaczenie mają rośliny. Każde drzewo, krzew czy roślina, zasadzona pojedynczo lub w zespole, reprezentuje twór natury posiadający walory plastyczne, które stanowią o pięknie przyrody (wielkość, kształt, barwa). Nie każdy ogród może stać się dziełem sztuki. Niezbędne do tego jest połączenie trzech elementów: piękna przyrody z pięknem kompozycji ogrodowej oraz z myślą i wrażliwością plastyczną. Czy w naszym otoczeniu można spotkać piękne ogrody?

Przyjrzyjmy się i oceńmy sami.

(h)

Fragment ogrodu na Osiedlu Miczulewskim

zdjęcie — R. Chojnka

Tajemnice życia roślin

Myśl, że ludzie mogą porozumiewać się z roślinami, pochodzi jeszcze z czasów starożytnych.

Czy rośliny czują? Czy pamiętają zadany im ból i niebezpieczeństwa na jakie zostały narażone?

Dlaczego mówi się, że ktoś ma rękę do kwiatów, bo rosną przy nim jak szalone, a innemu to nawet nie chce urosnąć przysłowiowy kaktus..?

Hinduski uczony we wczesnych latach XX wieku wierzył, że rośliny posiadają czuły system, który pod pewnymi względami jest analogiczny do systemu nerwowego zwierząt.

Jeden z najsłynniejszych amerykańskich ogrodników poszedł w swoich twierdzeniach jeszcze dalej utrzymując, że mógłby zapewnić wzrost roślin używając w tym celu samej tylko, wypełnionej czułością, siły woli.

Znalazła się też osoba, która mówiła, że największy wpływ na rośliny wywiera modlitwa. Na podstawie przeprowadzonego doświadczenia w 1950 roku twierdziła, że modlitwy nad roślinami przyspieszyły ich wzrost o ponad 20%. Uczniowie kpili z tej hipotezy, jednak później odkryto, że wysoki poziom dwutlenku węgla wydychanego przez człowieka może roślinom pomagać.

Wśród osób, które próbowały zmierzyć zdolności odczuwania przez rośliny był także kanadyjski uczony. W połowie lat sześćdziesiątych badał on skutki nakładania rąk na rośliny przez zawodowe medium - uzdrowiciela. Jeden z eksperymentów

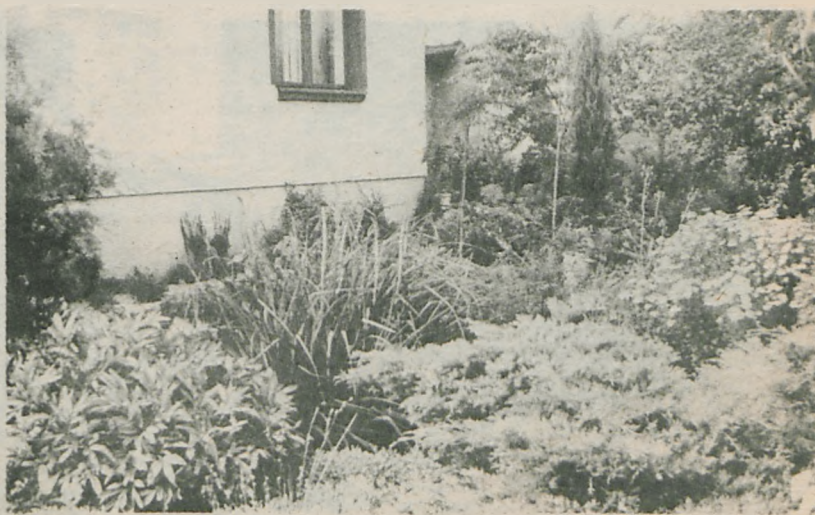
poświęcony był próbie zmierzenia, jaki wpływ wywiera uzdrowiciel na szybkość wzrostu kielkującego nasienia jęczmienia. Poproszono go, by wziął do rąk butelkę z wodą i skoncentrował się nad nią, podczas gdy druga butelka pozostała nietknięta. Następnie użyto obydwu butelek do podlania dwóch zestawów nasion. Nasiona, w czasie gdy rosły były fotografowane. Szybkość ich wzrostu porównywano. Eksperyment wykazał bezspornie, że rośliny podlane wodą, która znajdowała się w pojemniku trzymanym w dłoniach medium, rosły szybciej niż inne.

Badaczem, który także próbował zmierzyć siłę odczuwania roślin był ekspert poligraficzny. W roku 1968 wywołał on powszechną konsternację wynikami swoich badań, które przeprowadził w celu zbadania, czy galwanometr może zmierzyć szybkość, z jaką woda podnosi się od korzeni do liści. W minutę po podlaniu rośliny poligraf zaczął kreślić linię, która podobno przypominała wykres otrzymywany podczas badań człowieka przeżywającego krótkotrwałe podniecenie.

Jeden z naukowców kalifornijskich badał reakcje rośliny za pomocą najnowszego systemu IBM. Na podstawie wyników stwierdził, że w procesie porozumienia człowiek - roślina, na skutek przepełnienia czułością działania lub wysyłania pod adresem roślin emocjonalnych myśli, następuje przechwycenie tych myśli przez rośliny.

Inni uczeni wypowiedzieli się negatywnie również i o tej teorii. Tak więc zdolność odczuwania roślin oraz nośnik informacji, dzięki któremu człowiek może się z nimi porozumiewać nadal pozostaje zagadką.

(h)

Fragment ogrodu na Osiedlu Muchlin

zdjęcie — Ala Stawieraj

Zdaniem ekologa

Lasy tworzą najwyżej zorganizowane i złożone ekosystemy lądowe, wykorzystujące energię słoneczną i dwutlenek węgla do produkcji największej ilości odnawianej biomasy i tlenu atmosferycznego z jednostki powierzchni. Korzystny wpływ lasów na warunki środowiska przyrodniczego rozciąga się daleko poza obszar ich występowania, dlatego stan lasów, potrzeba ich zachowania i ochrony mają duże znaczenie.

Proces wylesiania w rejonie tureckim rozpoczął się już ok. 3000 lat p.n.e., kiedy to datuje się początki osadnictwa i rolnictwa na tych terenach. Także intensywny rozwój metalurgii spowodował olbrzymie ubytki w drzewostanie. Szczegółnej intensywności proces ten nabral począwszy od XIII wieku i trwał aż do 1945 roku.

Rezultatem tego procesu było:

- zmniejszenie lesistości, zanik pierwotnych puszczy i lasów naturalnych,

- powstanie lasów półnaturalnych i leśnych zbiorowisk zastępczych

- zubożenie struktury gatunkowej i wiekowej lasów.

Zjawiska te doprowadziły do:

- zubożenia rodzimej fauny i flory,

- wyginięcia wielu gatunków.

Obecnie rejon turecki należy do

obszarów o bardzo niskim procencie lesistości - ok. 18,5 %.

Celowość powiększania powierzchni lasów wynika przede wszystkim z potrzeby wzmożenia ich korzystnego oddziaływania na całe środowisko przyrodnicze, a przede wszystkim na warunki życia ludności.

Szczególne znaczenie ma:

- zwiększenie roli lasu w poprawie niekorzystnego bilansu wodnego

- przeciwdziałanie zjawiskom erozji i stepowienia,

- zwiększenie roli lasów w oczyszczaniu powietrza, wód i gleb z substancji chemicznych,

- wykorzystanie lasu jako czynnika glebotwórczego i przeciwdziałającego degradacji gleb,

- zaspokajanie zwiększających się potrzeb społecznych w zakresie wypoczynku w środowisku przyrodniczym oraz poprawa warunków życia ludności na terenach zurbanizowanych i uprzemysłowionych.

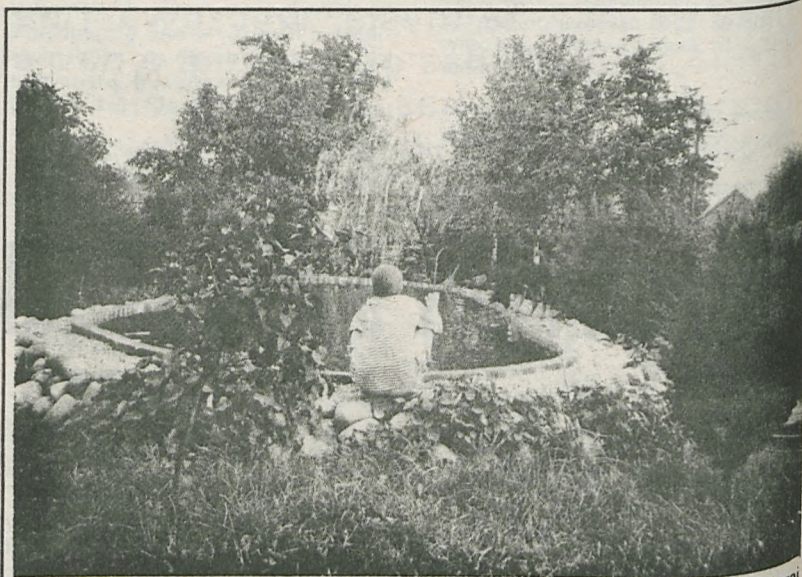
W związku z tym konieczne jest zwiększenie lesistości do 30%, co w skali rejonu tureckiego da potrzebę dodatkowego zalesienia 13400 ha. Docelowym kierunkiem powinno być kształtowanie wielofunkcyjnych, bogatych pod względem składu gatunkowego i struktury zespołów leśnych, na wzór zbiorowisk naturalnych.

Andrzej R. Tyczyno

Lasy

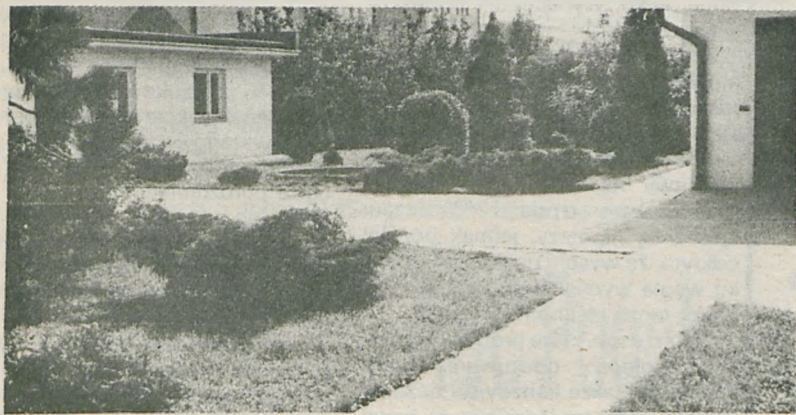
Czy ingerencja genetyczna w świecie roślin jest niebezpieczna?

Amerykańscy uczeni wskazują na to, że są już bezpieczne odmiany powstałe w wyniku mutacji genetycznej. Takim przykładem mogą być pomidory, które się nie psują lub odmiana ziemniaka, która sama w sobie wytwarza białko zwalczające stonkę. Jest to kierunek, który w przyszłości zaowocuje nowymi odmianami kwiatów i roślin. Może się zdarzyć że to, co nas dzisiaj cieszy swoim widokiem w naszych ogrodach za lat kilkadziesiąt wyglądać będzie zupełnie inaczej.

Fragment ogrodu przy ulicy Leśnej

zdjęcie — Ala Stawiera

Za bramą przy ulicy Kolskiej

Twór natury a dzieło sztuki

Przy ulicy Uniejowskiej

zdjęcia — Ala Stawiera

Fragment ogrodu przy ulicy Armii Krajowej

zdjęcie — R. Choinka

ŚRODA 7 X

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry poranny
magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiamy o dzieciach
- 10.00 Arcydzieła sztuki filmowej „Gorączka złota” — kultura prod. USA (powtórzenie z wtorku)
- 11.30 Dalecy i bliscy — magazyn mniejszości narodowych
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 — 16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań — O potrzebie mieszania — Pasze pod młotek
- 12.45 Poezi dla dzieciom — Wielka zabawa — widowisko dla dzieci
- 13.15 Postawy — Akcja Motropa — program dokumentalny
- 13.45 Telewizyjny słownik biograficzny historii najnowszej Jan Mazurkiewicz — „Radosław” cz. 1
- 14.10 Stracone złudzenia, czyli dylematy klasyka
- 14.40 Sensacje XX wieku — Ścisłe tajny telegram — Adam (3)
- 15.10 Pan — Przyszło mi robić teatr — spotkanie z Adamem Hanuszkiewiczem
- 15.30 Dzieło, arcydzieło, kicz — Stanisław Wyspiański
- 15.35 Witraże
- 15.35 Szkoły w Europie — Węście smoka (Francja, Holandia, Austria)
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Sami i o sobie — magazyn nastolatków oraz film prod. ang. z serii „Oddział dziecięcy” (6)
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Na wariackich papierach” (1) — serial komediowy prod. USA
- 18.10 Klinika zdrowego człowieka
- 18.25 Laboratorium. Podsumowanie wszechświata (3)
- 19.00 Radioteleskop
- 19.30 Wieczorynka
- 20.00 Wiadomości
- 20.10 Studio sport
- 20.20 Rodzina rodzinie
- 20.30 Kwadrans z zespołem
- 20.45 Tears for Fears
- 21.00 Wiadomości
- 21.10 Z biegiem lat, z biegiem dni... — Kraków 1905 — serial TP
- 21.15 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Pilkarze” — „Szkoła życia” — serial prod. ja
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.30 Świat kobiet
- 10.00 Język francuski (1)
- 10.30 Przeboje MTV
- 11.00 Na zyczenie powtórka najciekawszych programów „Dwójki” — 16.25 Przerwa
- 12.00 Powitanie
- 12.30 Panorama
- 12.40 Język angielski w nauce i technice
- 16.55 Nowe przygody He-Mana — serial anim. prod. USA (powt.)
- 17.20 Od pierwszego do pierwszego — program publicystyczny
- 17.50 Rozmowy o Rzeczypospolitej Aleksandra Małachowskiego
- 18.00 Program lokalny
- 18.30 „Pokolenia” — serial prod. USA (powt.)
- 18.55 Powitanie
- 19.00 Bez znieczulenia — program Wiesława Walendziaka
- 19.15 Odcienie stąd (15 ośt) — serial prod. USA
- 20.00 Wielka piłka
- 20.45 Cienie życia
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.15 Teatr sensacji Jerzy Janicki „Akcja V” (5) — Pilna przesyłka do Londynu
- 23.10 Czerwona dynastia (2) — Spiszczenia 1979 89 — film dok. prod. ang.
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zakończenie programu

CZWARTEK 8 X

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry poranny
magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiamy o dzieciach
- 10.00 „Columbo” (3) — serial prod. USA
- 11.30 „Ratunek przyjdzie z powietrza” — wojkowy film dokumentalny
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 — 16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań — zimowa dieta
- 12.50 Powstawanie kontynentu (1) — Kozłowie — serial dok. prod. ang.
- 13.50 Nie tylko dinozaury
- 14.05 Eko-lego
- 14.20 „Kraina jedwabiu” cz. 2 — film dok. prod. chińskiej
- 14.35 Zwierzęta świata — „Tajemnicza przyroda” — „Miejsce dla dzikiej zwierzyzny” — serial prod. angielskiej
- 15.10 Taki pejzaz krajoznawcy nadmorski
- 15.35 My dorosli (AIDS)
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Program dla młodzieży
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Sława” (13) — serial prod. USA
- 18.20 I jeszcze raz — program kabaretowy
- 18.35 Magazyn katolicki
- 19.00 Tegoroczny mini box
- 19.10 Wieczorynka — „Wesoła siódemka”
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Columbo” (3) — serial prod. USA
- 21.45 Tylko w „Jedynce”
- 22.45 Wiadomości
- 23.05 Reporter — magazyn
- 23.40 Język włoski (1)
- 23.55 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Nowe przygody He-Mana” — serial anim. prod. USA
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.30 Świat kobiet
- 10.00 Język francuski (1)
- 10.30 Przeboje MTV
- 11.00 Na zyczenie powtórka najciekawszych programów „Dwójki” — 16.25 Przerwa
- 12.00 Powitanie
- 12.30 Panorama
- 12.40 Język angielski w nauce i technice
- 16.55 Nowe przygody He-Mana — serial anim. prod. USA (powt.)
- 17.20 Od pierwszego do pierwszego — program publicystyczny
- 17.50 Rozmowy o Rzeczypospolitej Aleksandra Małachowskiego
- 18.00 Program lokalny
- 18.30 „Pokolenia” — serial prod. USA (powt.)
- 18.55 Powitanie
- 19.00 Bez znieczulenia — program Wiesława Walendziaka
- 19.15 Odcienie stąd (15 ośt) — serial prod. USA
- 20.00 Wielka piłka
- 20.45 Cienie życia
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.15 Teatr sensacji Jerzy Janicki „Akcja V” (5) — Pilna przesyłka do Londynu
- 23.10 Czerwona dynastia (2) — Spiszczenia 1979 89 — film dok. prod. ang.
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zakończenie programu

PIĄTEK 9 X

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry poranny
magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości

- 9.10 Mama i ja
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiamy o dzieciach
- 10.00 „Zapłombowany pociąg” (2 ośt.) — film fab. prod. niemiecko-włosko-austriackiej
- 11.50 Sto lat — magazyn ubezpieczeń społecznych
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 — 16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań — niezastąpione dodatki
- 12.45 Tylko u nas
- 12.55 Temat dnia — ruchy separatystyczne w Europie
- 13.00 „Jak to jest w Angli?” — „Dystrybucja żywności” — serial dok. prod. ang.
- 13.30 Temat dnia — ruchy separatystyczne w Europie
- 13.35 O poezji z
- 13.50 Teleplastikon — społeczne problemy współczesnej Europy
- 14.05 Temat dnia — ruchy separatystyczne w Europie
- 14.25 Kultura i my — to trzeba zobaczyć — kiedy pismo było sztuką
- 14.40 Odpowiedź na każde pytanie
- 14.55 Eurostyl — Polska-Wolność
- 15.10 Być tutaj — ciało i umysł
- 15.25 Temat dnia — ruchy separatystyczne w Europie
- 15.30 Jeśli nie Oxford, to co? — program dla ośmioklasistów
- 15.50 Jaka szkoła? — programy nauczania w nowych systemach
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Dla dzieci Ciuchcia oraz film z serii „Tao, Tao”
- 16.50 Język angielski dla dzieci (22)
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Triumf cywilizacji zachodniej” (6) — serial prod. angielskiej
- 18.15 Prawo bezprawie — program rzeczniczy praw obywatelskich
- 18.30 David Hopkins i kwartet Jorgi (wirtuozów instrumentów ludowych)
- 19.00 Wieczorynka — Kacper i jego przyjaciele
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Zapłombowany pociąg” (2) — film fab. prod. niemiecko-włosko-austriackiej
- 22.00 Sprawa dla reportera — program Elżbiety Jaworowicz
- 22.45 Wiadomości
- 23.05 „Kroniki amerykańskie” (12) — „Wspomnienia zstępują na zawsze” — Przyszłość, której nigdy nie było — serial prod. USA
- 23.30 Chuck Berry koncert w Roky z udziałem Tyny Turner
- 0.30 Siódemka w „Jedynce” — spotkania z wielkimi pisarzami Henryk Ibsen
- 1.30 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Wojownicze Żółwie Ninja” — serial anim. prod. USA
- 9.05 Benny Hill — angielski program rozrywkowy
- 9.35 Świat kobiet
- 10.00 Język niemiecki (1)
- 10.30 Przeboje MTV
- 11.00 Na zyczenie powtórka najciekawszych programów „Dwójki” — 16.25 Przerwa
- 12.00 Powitanie
- 12.30 Panorama
- 12.40 Sport
- 16.55 Wojownicze żółwie Ninja — serial anim. prod. USA (powt.)
- 17.20 Kate i Albie (5) — serial komediowy prod. USA
- 18.00 21.00 Program regionalny
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Benny Hill — angielski program rozrywkowy (powt.)
- 22.15 By nie pelzać na kolach — dramat obyczajowy psychologiczny prod. USA
- 0.40 Noc i wyki
- 1.20 Zakończenie programu

SOBOTA 10 X

PROGRAM I

- 7.25 Program dnia
- 7.30 Wiadomości

- 7.40 Zygzak — wiejski magazyn młodzieżowy
- 8.00 Ryne Agre
- 8.20 Z Polski
- 8.35 Wszystko o działce
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Ziarno — program red. katolickiej dla dzieci i rodziców
- 9.35 5 10-15 Program dla dzieci i młodzieży oraz film z serii „Krzysztof Kolomb” (5)
- 10.50 Język angielski dla dzieci (23)
- 11.00 Rock Express
- 11.30 Sobotnie randez vous
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 Odyseja zwierzęca (3) — serial przyrodniczy prod. USA
- 13.00 Walt Disney przedstawia „Super Baloo” — „Inki Madra Wrona”
- 14.20 Teatr wspomnień Jean Anouilh „Antygona”
- 15.40 Butik — program Grazyny Szcześniak
- 16.10 Sobotnie Randez-Vous
- 16.35 Teatr Telewizji W zyciu jak w teatrze (2) — „Leibrolle — znaczący rola życia”
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Domek na prerii” (15) — „Boże Narodzenie w Plum Creek” — serial prod. USA
- 18.15 Wiecznie zielone — teleturniej muzyczny
- 18.30 Pegaz
- 19.00 Male wiadomości DD — program informacyjny dla dzieci
- 19.10 Wieczorynka — „Przygoda kilka wróbla Cwirka”
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Polskie ZOO
- 20.30 „Wielki Waldo Pepper” — film fab. prod. USA
- 22.25 „Okno za okno” — widowisko publicystyczne
- 23.10 Wiadomości
- 23.20 Sportowa sobota
- 23.35 „Trzy dni bez wyroku” — dramat kryminalny prod. polskiej
- 1.15 Noc z gwiazdami — program rozrywkowy ze Szczecina
- 2.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Pierwszy kadrowy woj skowy film dok
- 8.00 Panorama
- 8.05 Ulica Szamkowa — program dla dzieci
- 9.05 Ona — magazyn dla kobiet
- 9.25 Powitanie
- 9.30 Tacy sami — program w języku migowym
- 9.50 Magazyn przechodnia
- 10.00 Z Ziemi Polskiej — „Mówi Radio SBS Sydney” — film dok
- 10.35 Artysta i jego świat — „Artyści i modele” — „Mijające widowisko Jacques Louis David (2) — film dok. prod. ang.
- 11.05 Warszawski Tydzień Filmowy
- 11.30 Truskawkowe studio — magazyn nastolatków
- 12.00 „Śmierć i dziewczyna” — relacja z premiery sztuki Anieli Dorfana
- 12.30 Auto magazyn
- 13.00 Studio sport Bit Cup 92
- 13.50 Za chwilę dalszy ciąg programu — program satyryczny
- 14.20 Róża co chęta — program Jerzego Owsiaka
- 14.40 Image — styl w modzie
- 14.50 Warszawski Tydzień Filmowy
- 15.00 Zwierzęta świata — Tajemnicza przyroda (6) — Miejsce dla dzikiej zwierzyzny — serial dok. prod. ang.
- 15.30 Lekarzy domowy
- 15.50 Powitanie
- 15.55 Kłopoty polskie — Be nedyktyn z Tynca — film dok
- 16.25 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
- 16.30 Panorama
- 16.40 Pelna chata (14) — serial prod. USA
- 17.10 Wielka gra — teleturniej
- 18.00 Program lokalny
- 18.30 Halo dzieci — Opowieści kapitana Misia
- 18.35 Akademia Polskiego Filmu — Głos z antyki, świata
- 20.30 Wielki sport
- 21.00 Panorama
- 21.30 Słowo na niedzielę
- 21.35 Camerata 2 przedstawia magazyn muzyczny
- 22.25 Mąż pani ambasador (10) — serial prod. fran.
- 23.20 Od koni do kruchty — program kabaretowy
- 24.00 Panorama

- 0.10 Rawa Blues Festiwal 92 (fragmenty koncertu)
- 1.10 Zakończenie programu

NIEDZIELA 11 X

PROGRAM I

- 6.55 Program dnia
- 7.00 Podwodna odyseja ekipy kapitana Cousteau — „Śpiewający wieloryb” — serial dok. prod. fran.
- 7.45 Rolnictwo ma święcie
- 8.00 Przystanki codziennosci
- 8.20 Notowania
- 8.45 Polskie ZOO (powt.)
- 9.00 Film dla dzieci „Zamek Eureka” (6) — serial prod. USA
- 9.25 Ieleranek
- 9.50 „Dzieci z ulicy Degraassi” (6) — serial prod. kanad.
- 10.15 Język angielski dla dzieci (24)
- 10.25 „W 80 dni dookoła świata” (6) — serial dok. prod. ang.
- 11.15 Morze — magazyn
- 11.35 Tydzień — magazyn rolniczy
- 12.20 Telewizyjny Koncert Zyczeń
- 12.45 Teatr dla dzieci: Stanisław Ignacy Witkiewicz — „Staś Witkacy”
- 13.25 Wywiady Małych Wiadomości DD
- 13.35 Z kamerą wśród zwierząt — Kto, ile i jak pije
- 13.50 W Starym Kinie — „Szczęśliwie się skończyło” — film fab. prod. USA
- 15.15 Konkurs amatorów — losowanie wstępne
- 15.30 Sto pytań do
- 16.15 Rhythmic
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Dynastia” — serial prod. USA
- 18.20 7 dni świat
- 18.50 Śpiewnik domowy Jana Kaczmarka
- 19.00 Wieczorynka Walt Disney przedstawia Nowe przygody Kubusia Puchatka
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 Wolter człowiek nie zwykły (3) — Emilia Kontrą Fryderyk — serial biogr. prod. fran.
- 21.10 Kabaret Olgi Lipińskiej
- 21.55 Sportowa niedziela
- 22.40 Łoza — magazyn teatralny
- 23.10 Wietrzyć konesera — „Gorzkim” — film fab. prod. radz.
- 1.10 „Gdybyś był królem” — „Skandal” — miniatura literacka Andrzeja Kijowskiego
- 1.20 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Przegląd tygodnia (dla niesłyszących)
- 8.00 Mała księżniczka — Tajemnicze zdarzenie — serial anim. prod. jap.
- 8.25 Film dla niesłyszących — Wolter człowiek nie zwykły (3) — Emilia Kontrą Fryderyk — serial biogr. prod. fran.
- 9.20 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
- 9.25 Powitanie
- 9.30 Programy lokalne
- 10.30 Do trzech razy sztuka — program z udziałem Bożeny Dykiel z mężem Ryszardem Romanem Kłossowskim z żoną Krysztyną oraz Andrzeja Zaorskiego
- 11.00 Poranek symfoniczny WOSPR-TV w Katowicach
- 12.00 Rodzinny bumerang (24) — serial prod. austr. ang.
- 12.45 Warszawski Tydzień Filmowy
- 13.00 Podróże w czasie i przestrzeni — Powstawanie kontynentu (1) — Kozłowie — serial dok. prod. ang.
- 13.55 Weekend
- 14.10 Animals — program Ewy Banaszkiewicz
- 15.00 Wydarzenie tygodnia
- 15.30 Godzina z Hanna Barbera — filmy anim. dla dzieci
- 16.25 Program dnia
- 16.30 Panorama
- 16.40 Cudowne lata — Wyprodukowane — serial prod. USA
- 17.10 Koncert w Gdyni — koncert o przygotowaniu do polskiej prapremiery Księgi Krzysztofa Kolombu wg Paula Claudela
- 17.40 Gilbert i George — reportaż z krakowskiej wystawy angielskich malarzy
- 18.20 Halo dzieci — Opowieści kapitana Misia

- 18.25 Filmy braci Marx: „Dzień na wyspach” — komedia prod. USA
- 20.10 Telekonferencja „Dwójki”
- 21.00 Panorama
- 21.35 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.05 „Bezludna wyspa” — program Niny Terentiew
- 23.05 45-lecie Teatru Syrena
- 24.00 Panorama
- 0.10 Meandry sztuki (1) — „Dzień ognia”

PONIEDZIAŁEK 12 X

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Program dnia
- 9.15 Mama i ja
- 9.25 Dla dzieci Przedszkolny Koncert Zyczeń
- 10.00 „Dynastia” (157) — serial prod. USA
- 11.00 „Pierwsze 365 dni życia dziecka” (7) — „Dziecko ma już sześć miesięcy” — serial dok. prod. niem.
- 11.30 Współnota — ćwiczenia pantomimiczne oparte na poezji Jerzego Liberta
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 — 16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Język francuski — repetycja 1-4
- 12.45 Palety — Georges de la Tour — film w wersji franc.
- 13.15 Język niemiecki (6)
- 13.45 Kompozytor i jego miasto — Schumann i Dusseldorf — film w wersji niemieckiej
- 14.15 Język włoski (6)
- 14.30 Język angielski (6)
- 15.00 „Alf” — serial komediowy prod. USA w wersji ang.
- 15.30 Prezentacje (Liceum w Kolbuszowej)
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Luz — program nastolatków (o narkomanii)
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Alf” — serial komediowy prod. USA
- 17.50 W kinie i na kasiecie
- 18.10 „Magazyno” — program satyryczny Krzysztofa Jaroszyńskiego i Stefana Friedmanna
- 18.20 Nasi i obok nas — magazyn
- 18.45 Polska z oddali — Jan Nowak Jeziorański
- 19.00 Wieczorynka „Legenda wianego brzegu”
- 19.30 Wiadomości
- 20.05 Antena
- 20.30 Teatr Telewizji — Tennessee Williams — „Szklana menażeria” — reż. Barbara Borys-Damięcka
- 22.05 Wiadomości
- 22.20 „Pogranicze w ogniu” (7) — serial TP
- 23.20 Reportaż
- 23.55 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Programy lokalne
- 8.40 „Tajemnicze złote miasta” — serial animowany prod. japońsko-francuskiej
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.30 Hobby — magazyn kolekcjonera
- 10.00 Język angielski (32)
- 10.30 Przeboje MTV
- 11.00 Na zyczenie powtórka najciekawszych programów „Dwójki”
- 12.00-16.25 Przerwa
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Sport — kolekcja magazyn lekkoatletyczny
- 16.55 „Tajemnicze złote miasta” — serial animowany prod. japońsko-francuskiej (powt.)
- 17.20 Przegląd kronik filmowych i telewizyjnych (2) — film o Poljskiej Wyżynie
- 17.50 Polska Kronika Filmowa
- 18.00 Program lokalny
- 18.30 „Pokolenia” — serial prod. USA (powt.)
- 19.00 „Tusitala” (1) — serial prod. ang.-australijskiej
- 20.00 „Dzieciaki, kłopoty i my” (7) — serial komediowy prod. USA
- 20.25 London Beat w Warszawie
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Bez znieczulenia — program Wiesława Walendziaka
- 22.05 Rewelacja — miesiąca Ryszard Strauss
- 0.05 Panorama
- 0.15 Zakończenie programu

WTOREK 13 X

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiamy o dzieciach
- 10.00 „Pogranicze w ogniu” (7) — serial TP (powt.)
- 11.00 Gielda pracy, gielda szans
- 11.15 Przyjemne z pożytecznym
- 11.30 Reportaż
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań: Mleko w EWG — rzeka mleka
- 12.45 Świat chemii (7) — układ okresowy — serial popularyzacyjny nauki prod. USA
- 13.15 Kuchnia — gra w kolory
- 13.30 Fizyka pół zartem — światło bez problemu — serial dok prod nie mieckiej
- 13.45 Rysuj z nami — ADC rysowania
- 13.55 Surowce — tytuł serial prod niemieckiej
- 14.10 Spotkania z cywilizacją (nowości nauki i techniki)
- 14.20 Co? Jak? I dlaczego? — mocne kule, wytrzymałe luki
- 14.30 Tele-komputer
- 14.50 Przybysze z Matplanety — zadanie z ryb
- 15.20 My w kosmosie historia astronautyki
- 15.35 Joystick — magazyn poświęcony informatyce
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Dla dzieci: „Tik-Tak oraz film z serii „Denis-zawadiaka”
- 16.50 Język angielski dla dzieci (21)
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Królik Bugs przedstawi” — serial animowany prod. USA
- 17.50 Murphy Brown — serial komediowy prod. USA
- 18.15 Encyklopedia II Wojny Światowej Eben Emael cz 3
- 18.45 Ściśle jawne — wojskowy program publicystyczny
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 19.55 7 minut dla ministra pracy
- 20.10 Arcydzieła sztuk filmowej „Niepotrzebni mogą odejść” — film fab prod ang.
- 22.15 Listy o gospodarce
- 22.45 Wiadomości
- 23.05 Inne kino — program Jerzego Kapuścińskiego
- 23.45 Powrót Bardów — To masz Olszewski
- 0.30 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Kapitan Planeta i Planetarianie” — „Konferencja na szczycie” — serial animowany prod. USA
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.30 Świat kobiet — magazyn
- 10.00 Język włoski dla początkujących (2)
- 10.15 Język angielski w nauce i technice (2)
- 10.30 Język francuski (2)
- 11.00 Na zyczenie — powtórka najciekawszych programów „Dwójki”
- 12.00-16.25 Przerwa
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Z kart Krakowskiego Archiwum hotele
- 16.55 „Kapitan Planeta i Planetarianie” — „Konferencja na szczycie” — serial animowany prod. USA (powt.)
- 17.20 Ojczyzna polszczyzna — Crucitti, Sapieha, Zięba
- 17.40 Moja wiara — katecheza na Białorusi
- 18.00 Programy lokalne
- 18.30 „Pokolenia” — serial prod. USA (powt.)
- 18.55 Europuzzle
- 19.00 „W roli głównej Cary Grant” — film dok prod. USA
- 20.00 Reportaż „Dwójki” — przedstawiają porykiwania szarpidrutów
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Kolo fortuny — teleturniej

22.15 Klub filmowej „Dwójki”

„Lata świetlne” — film fab. prod. franc.-szwajcarskiej

0.05 Panorama

0.15 Zakończenie programu

ŚRODA 14 X

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiamy o dzieciach
- 10.00 Arcydzieła sztuki filmowej „Niepotrzebni mogą odejść” — film fab prod ang. (powt. z wtorku)
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań: Mi ni mleczarnie
- 12.45 Chochlikowe psoty czyli zmagania z ortografią a. e. om. em
- 13.00 Wielkie spory Polaków Homo Sovieticus
- 13.30 Telewizyjny słownik biograficzny historii najnowszej Jan Mazurkiewicz Radosław cz 2
- 14.00 W kręgu Rybczyńskiego (historia filmu animowanego)
- 14.30 Teatr Telewizji Adam Mickiewicz „Pan Ta deusz księga IV „Dyplomatyka i łowy
- 15.30 Dzieło arcydzieło kicz Józef Chelmonski
- 15.35 Szkoły w Europie — Szkoła na dziś i jutro (Francja)
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Dla młodych widzów La-tajacym Holendrem do okola świata teleturniej oraz film prod ang z serii „Oddział dziecięcy” (7)
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Na wariackich papierach (2) — serial prod. USA
- 18.15 Stop program ekologiczny
- 18.40 My i świat Nienawiść
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 Studio sport Eliminacje MS w piłce nożnej Mecz Holandia Polska
- 22.00 Polska w parlamencie
- 22.30 Leksykon polskiej muzyki rozrywkowej T
- 22.45 Wiadomości
- 23.05 Z biegiem lat, z biegiem dni” (7) „Kraków 1907” — serial TP
- 0.40 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Pilkarski” — Dzień pełen przygód” — serial anim. prod. japońskiej
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.30 Świat kobiet — magazyn
- 10.00 Język angielski (2)
- 10.30 Język niemiecki (2)
- 11.00 Na zyczenie — powtórka najciekawszych programów „Dwójki”
- 12.00-16.25 Przerwa
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Sport — gem, set, mecz magazyn tenisowy
- 16.50 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
- 16.55 „Pilkarski” — „Dzień pełen przygód” — serial anim. prod. japońskiej (powt.)
- 17.20 Meandry architektury
- 17.40 Sposób na starość — program Haliny Miroszowej
- 18.00 Program lokalny
- 18.30 „Pokolenia” — serial prod. USA (powt.)
- 19.00 „Pomocna dłoń” — film fab prod. USA
- 20.35 Stockhausen w Warszawie — reportaż
- 21.00 Panorama
- 21.30 Ekspres reporterów
- 22.05 Teatr „Dwójki” — „Nie kończąca się historia”
- 23.00 „Rosyjski chleb” (2 ost.) — film dok. Anatola Sreliangi
- 24.00 Panorama
- 0.10 Meandry sztuki (2) — Dzień ziemi
- 0.25 Zakończenie programu

CZWARTEK 15 X

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiamy o dzieciach
- 10.00 „Columbo” — 4. serial prod. USA
- 11.35 Ażymut — magazyn wojskowy
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań: Jak wyposażyć mleczarnie spółdzielni po francusku
- 12.50 Powstanie kontynentu (2) — Bogata pustynia — serial dok prod ang
- 13.45 Jak dożyć stu lat? Szkoła zdrowia Makarego Sieradzkiego
- 14.00 Mieszkamy w Polsce Ojcowski Park Narodowy
- 14.25 Nie tylko dinozaury
- 14.40 Zwierzęta świata Wielki Rów Afrykański (1) — Ślady stóp w dolinie film dok prod ang
- 15.10 Przez lądy i morza Tajemnica Pustyni Nazca
- 15.35 My dorobi
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Dla młodych widzów „Kwant” oraz film z serii „Animals in action
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Sława” (14) — serial muzyczny prod. USA
- 18.20 Międzynarodowe spotkania wokalistów jazzowych Zamość 92
- 18.35 Magazyn Katolicki
- 19.00 Tęczy mini-box
- 19.10 Wieczorynka — Wesola siódemka”
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Columbo” (4) — serial prod. USA
- 21.50 Tylko w „Jedynce”
- 22.45 Wiadomości
- 23.00 Dział w Senacie
- 23.15 „Na czarno” — reportaż
- 23.35 Muzyczny klub Haliny Frąckowiak
- 0.05 Język włoski dla początkujących (2)
- 0.35 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Nowe przygody He-Mana” — serial anim. prod. USA
- 9.00 Transmisja obrad Sejmu
- 9.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Język angielski w nauce i technice (2)
- 16.55 „Nowe przygody He-Mana” — serial anim. prod. USA
- 17.20 Wspólna Europa — Unia Europejska (3)
- 17.50 Rozmowy o Rzeczypospolitej Aleksandra Małachowskiego
- 18.00 Program lokalny
- 18.30 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 18.55 Europuzzle
- 19.00 „Cywilny front” — (Homefront) — pilot serialu prod. USA
- 20.05 Wielka piłka
- 20.45 Ad Vocem — program Jerzego Bralczyka
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Kolo Fortuny — teleturniej
- 22.15 Teatr Sensacji Jerzy Janicki — „Akcja V” — (6-oostatni) — „Trzeci most”
- 23.10 „Czerwona dynastia” (3) — „Rok smoka” — film dok prod ang
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zakończenie programu

PIĄTEK 16 X

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiamy o dzieciach
- 10.00 „Podróż nadziei” — film fab. prod. szwajcarsko-włosko-niemieckiej
- 11.45 Klub samotnych serc
- 12.00 Wiadomości

12.10 Program dnia

- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań: Długowieczne mleko Super mleko Zdro- we obory
- 12.45 Tylko u nas
- 12.35 Temat dnia — Sukces na moją miarę
- 13.00 „Jak to jest w Anglii?” — „Kontrola zanieczyszczeń środowiska” — serial dok prod ang
- 13.30 Temat dnia — Sukces na moją miarę
- 13.35 Warszawa zaprasza informacje o najciekawszych imprezach kulturalnych
- 13.50 Teleplastikon Społeczne problemy współczesnej Europy
- 14.05 Temat dnia — Sukces na moją miarę
- 14.10 Dokument trochę inny film — „Trochę dobrze” Krzysztofa Lengua
- 14.40 Odpowiem na każde pytanie
- 14.55 Euroturystyka Madera
- 15.10 Być tutaj — Kim jestem?
- 15.25 Temat dnia — Sukces na moją miarę
- 15.30 Jeśli nie Oxford, to co? — program dla maturzystów
- 15.50 Jaka szkoła? — Co to jest minimum programowe?
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Dla dzieci: „Ciuchcia” oraz film z serii „Tao, Tao”
- 16.50 Język angielski dla dzieci (26)
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Triumf cywilizacji zachodniej” (7) — serial prod. ang.
- 18.15 Każdy ma prawo — Jak rzecznik z rzecznikiem
- 18.30 Koncert organowy „Con-Brio”
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Podróż nadziei” — film fab. prod. szwajcarsko-włosko-niemieckiej
- 22.00 Program publicystyczny
- 22.45 Wiadomości
- 23.05 „Kroniki amerykańskie” (13-ost.) — „Mistrzowie” — serial prod. USA
- 23.30 Muzyka country — Nowa tradycja — film muzyczny prod. USA
- 0.30 Siódemka w „Jedynce” — spotkania z wielkimi pisarzami — Fiodor Dostojewski
- 1.25 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Wojownicze zółwie Ninja” — serial anim. prod. USA
- 9.00 Transmisja obrad Sejmu
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Sport — Świat sportu
- 16.55 „Wojownicze zółwie Ninja” — serial animowany prod. USA (powt.)
- 17.25 „Kate i Allie” (6) — serial prod. USA
- 17.50 Warszawski Festiwal Filmowy
- 18.00-21.00 Program regionalny
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Benny Hill — angielski program rozrywkowy (powt.)
- 22.15 „Gulag” — film fab. prod. angielskiej
- 0.10 Panorama
- 0.20 Noc cykad
- 1.20 Zakończenie programu

SOBOTA 17 X

PROGRAM I

- 7.25 Program dnia
- 7.30 Wieści
- 7.40 W smudze cienia — reportaż
- 8.00 Rynek — Agro
- 8.20 Z Polski
- 8.35 Wszystko o działce
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Ziarno — program red. katolickiej dla dzieci i rodziców
- 9.35 „5-10-15” — program dla dzieci i młodzieży oraz film z serii „Krzysztof Kolumb” (7)
- 10.50 Język angielski dla dzieci (27)
- 11.00 Rokendroler
- 11.30 Sobotnie rendez-vous — architektura — sarp

12.00 Wiadomości

- 12.10 Eko-Echo — program ekologiczny
- 12.25 Podróż na celuloizie Stanisława Szwarca-Bronikowskiego — Sierra
- 13.00 Walt Disney przedstawia: „Super Baloo” — „Syr-en-ka” (1)
- 14.20 Telewizyjny Teatr Rozmaitości John Murrel „Wspomnienia”
- 15.30 Sobotnie rendez-vous architektura sarp
- 16.05 „Rycerze maltańscy” — film dok. Elżbiety Dziukowskiej i Tony Halika
- 16.35 Teatr Telewizji „W życiu jak w teatrze” (3) — „Moje” Borys Damięcka
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Domek na pralni” (16) — „Naręczona doktora” — serial prod. USA
- 18.15 Wiecznie zielone — teleturniej muzyczny
- 18.30 Pegaz
- 19.00 Małe wiadomości DD — program informacyjny dla dzieci
- 19.10 Wieczorynka „Przygód kilka wróbia Cwirka”
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Polskie ZOO
- 20.30 „Miecz z kraju Buskido” — film fab prod. USA
- 22.20 Portret — Agnieszka Osiecka
- 23.05 Wiadomości
- 23.15 Sportowa sobota
- 23.25 „Emanuelle” — film fab. prod. franc.
- 1.05 Kanał 5 — program rozrywkowy
- 1.50 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Peryskop — wojskowy magazyn publicystyczny
- 8.00 Panorama
- 8.05 Ulica Sezamkowa — program dla dzieci
- 9.05 Ona — magazyn dla kobiet
- 9.25 Powitanie
- 9.30 Tacy sami — program w języku migowym
- 9.50 Magazyn przechoźnia
- 10.00 Wspólnota w kulturze
- 10.30 Artysta i jego świat — „Artysty i modele” — „Mijające widowisko Jacques Louis David” (2) — film dok. prod. ang.
- 11.00 Seans filmowy — program Ewy Banaszkiewicz
- 11.30 Klub Yuppies? — program dla młodzieży
- 12.00 Wzrockowa lista przebojów Marka Niedzwieckiego
- 12.30 Auto — magazyn
- 13.00 Studio sport — One Top Cup 92 (zeglarsstwo)
- 13.50 Miesz-Masz — magazyn
- 14.20 Różba co chceta — program Jerzego Owsia
- 14.40 Image — style w modzie
- 15.00 Zwierzęta świata — „Wielki rów afrykański” (1) — „Ślady stóp w dolinie” (1) — film dok. prod. ang.
- 15.30 Lekarzy domowy
- 15.50 Powitanie
- 15.55 Zapomniana kultura (1) — Zamek Krzysztofa — symbol sarmatyzmu
- 16.25 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
- 16.30 Panorama
- 16.40 „Pełna chata” (16) — serial prod. USA
- 17.10 Moda pod gwiazdami — prezentacja najwybitniejszych kreatorów mody włoskiej (1)
- 18.00 Program lokalny
- 18.30 Halo dzieci — „Opowieści kapitana Misia”
- 18.35 Akademia filmu polskiego: „Nóż w wodzie”
- 20.30 Wielki sport — auto-moto-max
- 21.00 Panorama
- 21.30 Słowo na niedzielę
- 21.35 W rocznicę śmierci Fryderyka Chopina: Koncert fortepianowy E-moll op. 11, gra Dang Thai San
- 22.20 „Mąż pani ambasador” (11) — serial prod. franc.
- 23.15 Rivenalia 92 (2) — przegląd kabaretowy
- 24.00 Panorama
- 0.10 Rock noc
- 1.10 Zakończenie programu

NIEDZIELA 18 X

PROGRAM I

- 6.55 Program dnia
- 7.00 „Podwodna odyseja ekipy kapitana Cousteau” — „Smok z Galapagos” — serial dok. prod. fr.

7.45 Rolnictwo na świecie

- 8.00 Dylematy
- 8.20 Nowotania
- 8.45 Polskie ZOO (powt.)
- 9.00 Film dla dzieci: „Zamek Eureka” (7) — serial prod. USA
- 9.25 Teleranek
- 9.50 „Dzieci z ulicy Degraassi” (7) — serial prod. kanadyjskiej
- 10.15 Język angielski dla dzieci (28)
- 10.25 „W 80 dni dookoła świata” (7-ost.) — „W ostatniej chwili” — serial dok. prod. ang.
- 11.15 Morze — magazyn
- 11.35 Tydzień — magazyn rolniczy
- 12.20 Telewizyjny Koncert Zyczeń
- 12.45 Teatr dla dzieci Jan Brzechwa — „Księżniczka na ziarnku grochu”
- 13.20 Z kamerą wśród zwierząt — „Zwierzęta nocy
- 13.45 W Starym Klinie: „Dziennik upadłej dziewczyny” — film obyczajowy prod. niemieckiej
- 15.30 Pieprz i wanilia — Z nami przez świat — „Obecność przeszłości”
- 16.15 Country Ameryka (4)
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Dynastia” — serial prod. USA
- 18.20 7 dni świat
- 18.50 Śpiewnik domowy Jana Kaczmarka
- 19.00 Wieczorynka: Walt Disney przedstawia — „Nowe przygody Kubusia Puchatka”
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Walter — człowiek niezwykły” (4) — „Pruskie burze” — serial prod. fr.
- 21.10 Pamiętasz Jędrę — program wspomnieniowy o Andrzeju Zausze
- 22.10 Sportowa niedziela
- 22.55 Wokół wielkiej sceny — magazyn operowy Piotra Niedzińskiego
- 23.25 Kino Europejskie „David” — film fab. prod. niemieckiej
- 1.25 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Przegląd tygodnia (dla niesłyszących)
- 8.00 „Mała księżniczka” — „Tajemnica pana z sąsiedztwa” — serial animowany prod. jap.
- 8.25 Film dla niesłyszących: „Walter — człowiek niezwykły” (4) — „Pruskie burze” — serial prod. fr.
- 9.20 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
- 9.25 Powitanie
- 9.30 Programy lokalne
- 10.30 Bogusław Kaczyński — prasa dzieci — „Bajka o koniku Garbuku”
- 12.00 „Rodzinny bumerang” (25) — serial prod. aut. ralijsko-angielskiej
- 12.50 Kresowe korzenie — spotkanie z Korą
- 13.00 Podróż w czasie i przestrzeni — „Powstanie kontynentu” (2) — „Bogata pustynia” — serial dok. prod. ang.
- 13.55 Warszawski Festiwal Filmowy
- 14.10 Zwierzęta wokół nas — Podać łapę
- 14.40 Przecież to znamy — humorzeka Antoniego Dworaka
- 15.00 Wydarzenie tygodnia
- 15.30 Godzina z Hanna-Barbera — filmy animowane dla dzieci
- 16.25 Program dnia
- 16.30 Panorama
- 16.40 „Cudowne lata” — „Dom, który zbudował Jack” — serial prod. USA
- 17.10 Literatura — niepokorna — Leonard Tyrmand
- 18.00 Film dok.
- 18.20 Życie i śmierć (2) — spotkanie z Korą
- 18.30 Halo dzieci — „Opowieści kapitana Misia” — komedia prod. USA
- 18.35 „Dom towarowy” — spotkanie z Korą
- 20.00 Kobiety (3) — spotkanie z Korą
- 20.10 Telekonferencja „Dwójki”
- 21.00 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.10 Męczyżni (4) — spotkanie z Korą
- 22.20 Pieniąż pod Baranami — reportaż
- 23.20 „Marlena Dietrich” — film dok.
- 23.50 Religia drzew (5) — spotkanie z Korą
- 24.00 Panorama
- 0.10 Meandry sztuki — Dzień powietrza
- 0.25 Zakończenie programu

SRÓDA 7.10.

RTL plus

17.30 Der Preis ist heiß
18.00 Elf 99
18.45 Aktualności
19.15 Explosiv - magazyn
19.45 Dobre czasy i zle czasy - serial niem.
20.15 Mord ist ihr Hobby
22.15 Stern TV - magazyn
23.15 Gottschalk
00.00 Die Nina-Cops

SAT 1

17.05 Geh aufs Ganze!
18.18 Bingo
19.00 dran - Sport
19.20 Glücksrad
20.15 Das Glück is a Vogerl
22.00 Akut
22.30 Schreinemakers live
23.40 Das Scarlett-Finale

PRO 7

16.40 Trick 7 - seriale ry-sunkowe
18.30 Bill Cosby Show
19.00 Die Straßen von San Francisco
20.00 Nachrichten
20.15 Dirty Tiger
22.05 Jake und McCabe - serial
23.05 The Wild Bunch - Sie kannten kein Gesetz - western USA
1.45 Krieg der Walten - serial fant. prod. USA

MTV

17.45 3 from 1
18.00 YO!
18.30 Prime
20.00 Dial Videos
20.30 Most Wanted
22.00 Wielkie hity
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 From 1
0.00 Post Modern
2.00 Videos
3.00 Night Videos

Sportkanal

16.30 Motorsport
17.30 Reitsport
18.30 Motorsport
19.30 Kickboxing
20.30 Motorsport
21.30 Global Adventure Sports
22.15 Baseball
0.15 Motorsport

Tele 5

17.35 Lou Grant
18.25 Dick Turpin
19.00 Ruck Zuck
19.35 Hopp oder Top - quiz
20.15 Mit Schirm, Charme und Melone - serial krym. prod. ang.
21.10 Der Tod des Mario Ricci
22.55 Operation Vietnam
23.45 Malevil

CZWARTEK 8.10.

RTL plus

18.45 Wiadomości

19.15 Explosiv - magazyn
19.45 Dobre czasy i zle czasy - serial
20.15 Ein Engel für Felix
21.15 Notruf - dramat
22.15 Wie bitte
00.00 L.A. Law
1.00 Eine schrecklich nette Familie

SAT 1

16.00 McGyver - serial
17.05 Idź na calość
17.45 Wiadomości regionalne
18.15 Bingo
18.45 SAT.1 News
19.00 dran - Sport
19.20 Kolo szczęścia
20.15 Wolffs Revier - serial
21.15 Ulrich Meyer: ELNSPRUCH! - na żywo z Berlina
22.15 Spiegel TV - reportaż
22.50 SAT.1 News
23.00 Cruising
00.55 McGyver - serial
1.45 Akut - magazyn

PRO 7

16.45 Trick 7 - seriale ry-sunkowe
18.30 Bill Cosby Show
19.00 Die Straßen von San Francisco
20.00 Nachrichten
20.15 Feuersturm im Wolkenkratzer
22.20 Special Squad - serial krym.
23.20 Blutiger Valentinstag
1.00 Nachrichten
1.10 Der Nachtfalk - serial
2.00 Nachrichten
2.10 Der letzte Tango in Paris

MTV

18.00 YO!
18.30 Prime
20.00 Dial MTV
20.30 Most Wanted
22.00 Wielkie hity
23.00 News
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 From 1
0.00 Videos
3.00 Night Videos

Tele 5

18.25 Dick Turpin
18.50 Fazit - wiadomości
19.00 Ruck Zuck
19.35 Hopp oder Top - quiz
20.15 Mit Schirm, Charme und Melone - serial krym. prod. ang.
21.10 Der Schrei der Eule
23.05 Operation Vietnam - serial USA
23.55 Zwei Menschen unterwegs
1.35 Worldnews Tonight
2.00 Paradies der Lüste

PIĄTEK 9.10.

RTL plus

18.45 Aktualności
19.15 Explosiv - magazyn
19.45 Dobre czasy, zle czasy - serial
20.15 Wenn mein Schätchen auf die Pauke haut - komedia

22.15 Rote Laterne - show
23.15 Gottschalk
00.00 Eine schrecklich nette Familie - serial

SAT 1

17.05 Geh aufs Ganze
18.15 Bingo
18.45 Sat 1 News
19.20 Glücksrad
20.15 Police Academy - jetzt geh's erst richtig los - komedia
22.00 Expreß in die Hölle - film fab.
00.00 Mädchen, die nach München kommen - erotyk

PRO 7

16.45 Trick 7 - seriale ry-sunkowe
18.35 Bill Cosby Show
19.05 Max Monroe - serial
20.00 Wiadomości
20.15 Die Rettung der Jessica McClure - film fab.
22.10 Mikke Hammer - serial
23.15 Sterben und sterben lassen - thriller

MTV

17.30 News
18.00 YO!
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
20.30 Most Wanted
21.30 Pulse with Swatch
22.00 Hits
23.00 Report

Sportkanal

17.30 Motorradsport
18.00 Golf
19.30 Amerykańska piłka nożna
20.00 Sport - magazyn
20.30 Go - magazyn motorowy
21.30 Baseball 1992
22.30 Boks

Tele 5

18.25 Dick Turpin
18.50 Fazit - wiadomości
19.00 Ruck Zuck
19.35 Hopp oder Top - teleturniej
20.15 Z parasolką i melonikiem - serial
21.10 Klargestellt
21.35 Ring wolny! - magazyn
22.55 Operacja Wietnam - film serial

SOBOTA 10.10.

RTL plus

17.45 Der Preis ist heiß
18.45 Wiadomości
19.15 Beverly Hills, 90 210 - teatr
20.15 Die Liebesbeichte
22.00 Wszystko albo nic
23.00 Film erotyczny na życzenie
00.30 Gier und Leidenschaft - erotyk

SAT 1

17.00 Herz ist Trumpf - show
18.00 Fußball-Bundesliga
19.20 SAT 1 News
19.25 Kolo szczęścia
20.15 Heino - Darum ist es am Rhein so schön - show

22.05 Jux & Dallerei
23.00 Heiße Sehnsucht - erotyk

PRO 7

17.30 Ein gesegnetes Team - serial
18.35 robur, der Herr der sieben Kontinente - film
20.00 Wiadomości
20.15 Durch die Hölle Afrikas - film fab.
22.30 Kommando Nr. 5 - film fab.
00.30 Simon Templar - serial

MTV

18.30 The big picture
19.00 European Top 20
21.00 Night Live
21.30 Sports
22.00 The Soul of MTV

Sportkanal

17.00 Powersport
18.00 Golf
19.50 Pilka nożna
22.00 Motorsport
23.00 Golf

Tele 5

17.55 Pierwsza miłość
17.55 First Love
18.25 Fazit
18.30 Policjanci z Hill Street - serial
19.20 Broń prawna - serial
20.15 Bauerntheater
22.00 Der Panther wird gehetzt - kryminal

NIEDZIELA 11.10.

RTL plus

17.00 North Shore - Die Wellenreiter von Hawaii - film fab.
18.45 RTL - aktualności
19.10 Dzień jak żaden inny - (Europa)
20.15 Krone der Volksmusik '92
21.55 Spiegel TV
22.40 Prime Time
23.00 Happy Playboy Hour

SAT 1

17.00 Tarzan
17.30 Baywatch
18.30 Fußball-Show
20.15 Goliath - Sensation nach 40 Jahren - film fab.
22.00 Talk um Turm - show

PRO 7

16.10 Beim siebten Morgengrauen - film fab.
18.30 Hardcastle i McCormick - serial
19.30 Die Reporter
20.00 Wiadomości
20.15 Sweethearts Dance - Liebe ist mehr als ein Wort - film fab.
22.20 Ein Mann wird gejagt - thriller
00.40 Simon Templar - serial

MTV

18.30 Tydzień w Rocku
19.00 US Top 20
21.00 120 minut z Pauliem Kingiem
23.00 XPO

23.30 Heavv Metal Music
02.00 Video - K. Backer

Sportkanal

17.00 Wyścigi Rallyecross
17.30 Motorsport - Magazin
18.00 Golf
19.00 Golf
21.00 Pilka nożna
22.00 Magazyn motorowy
23.00 Golf

Tele 5

17.20 Wildlife - serial
18.25 Polizeirevier Hill Street
19.20 Polizeireport Deutschland
19.45 Bagdad Cafe - serial USA
20.15 Uśmiech proszę - pr. rozryw.
21.05 Koffer Hoffer
22.00 Damals im Sommer - film fab.
23.45 Ulica strachu - serial

PONIEDZIAŁEK 12.10.

RTL plus

18.00 Elf 99
18.45 Aktualności
19.15 Explosiv - magazyn
19.45 Dobre czasy i zle czasy - serial niem.
20.15 Columbo - serial krym. USA
21.45 Auf Leben und Tod
22.45 10 vor 11 - magazyn kulturalny
23.15 Gottschalk
0.00 Tropical Heat

SAT 1

17.05 Geh aufs Ganze
18.15 Bingo
19.20 Glücksrad
20.15 Die Goldene Hitparade der Volksmusik
21.15 Mein Schatz komm mit ans blaue Meer - komedia
23.05 News & Stories
23.50 Philosophische Exkursion

PRO 7

16.45 Trick 7 - seriale ry-sunkowe
18.30 Bill Cosby Show
19.00 Ulice San Francisco - serial
20.00 Wiadomości
20.15 Fast wie in alten Zeiten - komedia
22.20 Tele-Terror - film fab.
00.20 Krieg der Welten - s-f

MTV

17.45 3 from 1
18.00 Hit List UK
20.00 Unplugged with Joe Cocker
21.00 Prime
22.00 Wielkie hity
23.00 Raport Coca-Coli
23.15 Filmtips

Sportkanal

16.30 Magazyn sportowy
17.00 Motorsport

17.30 Pilka nożna
18.30 Motorradsport
19.30 Motorsport
20.30 Motorsport
21.00 Golf

Tele 5

18.50 Fazit - wiadomości
19.00 Ruck Zuck
19.35 Hopp oder Top - quiz
20.15 Mit Schirm, Charme und Melone - ang. film krym.
21.10 Held des Tages - komedia
23.10 Operation Vietnam - film sens.
00.05 Liebling, wo bist du gewesen? - film fab.

WTOREK 13.10.

RTL plus

17.30 Der Preis ist heiß
18.00 Elf 99
18.45 Aktualności
19.15 Explosiv - magazyn
19.45 Dobre czasy i zle czasy - serial
20.15 Kollegen, Kollegen
21.15 Zorc - Der Mann ohne Grenzen
22.15 Explosiv - magazyn
23.15 Gottschalk
00.00 Law and Order

SAT 1

17.05 Geh aufs Ganze!
18.15 Bingo
19.00 dran - Sport
20.15 Karate Kid III - film fab.
22.20 Distant Thunder - film fab.
00.25 MacGyver - serial

PRO 7

16.40 Trick 7 - seriale ry-sunkowe
18.30 Bill Cosby Show
19.00 Die Straßen von San Francisco - serial prod.
20.00 Nachrichten
20.15 Sie kamen nach Cordura - western
22.25 Der Nachtfalk
23.30 Der Nacht der Bestien - film fab.
1.30 Nachrichten
1.10 Simon Templar

MTV

18.00 Sports
18.30 Prime
20.00 Dial MTV
20.30 Most Wanted
22.00 Wielkie hity
23.00 Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 From 1
0.00 Hit List UK
2.00 Videos
3.00 Night Videos

Sportkanal

16.30 Golf
17.30 Golf
18.30 Motorradsport
19.30 American Football
21.30 Boks
23.30 Snooker

Tele 5

18.25 Dick Turpin
19.00 Ruck Zuck
19.35 Hopp oder Top
20.15 Nachtstreife
— film fab.
21.05 Das Doppelleben
der Kathy McCormick — komedia
22.50 Operation Vietnam - serial USA
23.45 Die Gesetzlosen
von Cimarron
— western
1.00 Paradies der
Lüste

ŚRODA 14.10.

RTL plus

17.30 Der Preis ist heiß
18.00 Elf 99
18.45 Aktualności
19.15 Explosiv - magazyn
19.45 Dobre czasy i złe
czas - serial
niem.
20.15 Mord ist ihr Hobby
22.15 Stern TV - magazyn
23.15 Gottschalk
00.00 Die Nina-Cops

SAT 1

17.05 Geh aufs Ganze!
18.18 Bingo
19.00 dran - Sport
19.20 Glücksrad

20.15 Heiratsfieber

— film fab.
22.00 Akut
22.30 Schreinemakers
live
23.40 Ein Fischzug für
300 Millionen
— kryminal

PRO 7

16.40 Trick 7 - seriele
rysunkowe
18.30 Bill Cosby Show
19.00 Die Straßen von
San Francisco
- serial
20.00 Nachrichten
20.15 Matlock: Tage-
buch eines perfek-
ten Mordes
— kryminal
22.05 Jake und McCa-
be — serial
23.05 Cash — Die Qu-
ittung schreibt
der Tod — krymi-
nal
00.55 Krieg der Walten
- serial fant. prod.
USA

MTV

17.45 3 from 1
18.00 YO!
18.30 Prime
20.00 Dial Videos
20.30 Most Wanted
22.00 Wielkie hity
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 From 1
0.00 Post Modern
2.00 Videos
3.00 Night Videos

Sportkanal

16.30 Reitsport
17.30 Motorsport
18.30 Motorsport
19.30 Kickboxing
20.30 Motorsport
21.30 Motorsport
21.45 Baseball
23.45 Golf

Tele 5

18.25 Dick Turpin
19.00 Ruck Zuck
19.35 Hopp oder Top
- quiz
20.15 Nachtstreife
— serial
21.05 Haut für Haut
— film
22.40 Operation Viet-
nam
23.30 Spione am Werk
— thriller

CZWARTEK 15.10.

RTL plus

18.45 Wiadomości
19.15 Explosiv - maga-
zyn
19.45 Dobre czasy i złe
czas - serial
20.15 Ein Engel für Fe-
lix
21.15 Notruf - dramat
22.15 Wie bitte
00.00 L.A. Law
1.00 Eine schrecklich
nette Familie

SAT 1

17.05 Idź na całość

17.45 Wiadomości re-
gionalne
18.15 Bingo
18.45 SAT.1 News
19.00 dran - Sport
19.20 Koło szczęścia
20.15 Wolffs Revier
- serial
21.15 Ulrich Meyer: El-
NSPRUCH! - na
żywo z Berlina
22.15 Spiegel TV - re-
portaż
22.55 Der Fighter
— film fab.
00.50 McGyver - serial

PRO 7

16.40 Trick 7 - seriele
rysunkowe

18.30 Bill Cosby Show
19.00 Die Straßen von
San Francisco
20.00 Nachrichten
20.15 Die Flut bricht
los — film fab.
22.20 Special Squad
- serial krym.
23.20 Die Wiege des
Satans — horror
00.55 Nachrichten

MTV

18.00 YO!
18.30 Prime
20.00 Dial MTV
20.30 Most Wanted
22.00 Wielkie hity
23.00 Musik Report
23.15 Filmtips

23.30 News
23.45 3 From 1

Tele 5

18.25 Dick Turpin
18.50 Fazit - wiadomo-
ści
19.00 Ruck Zuck
19.35 Hopp oder Top
- quiz
20.15 Nachtstreife
— serial
21.05 Duell am Steuer
— film fab.
23.00 Operation Viet-
nam - serial USA
00.00 Dr. Hackenstein
— horror

wg „Hörzu“ oprac. „Eugen“

**Zaoszczędzisz
czas i pieniądze
kupując części do
fiata 126 p w AUTO — SHOPIE.**
Posiadamy w ciągłej sprzedaży blis-
ko 90% fabrycznych części po kon-
kurencyjnych cenach.
**Turek ul. Andersa 23
Os. Zapalczane**
006758

**AUTO - SHOP
„MARKO“**
Poleca duży wybór części do
wszystkich marek samocho-
dów zachodnich.
Prowadzimy również sprze-
daz części do fiata 126 p, FSO,
poloneza.
**Turek Pl. Sienkiewicz 12
Zapraszamy w godzinach 9.00-17.00**
1416759

Uwaga Kamieniarze
**PPHU - Marek Marciniak
62-600 Koło
ul. Powstańców 1863 roku nr 3
(boczna od ul. Bogumiła)**
*Posiada w sprzedaży Płyty granito-
we, marmurowe i łamaną marmu-
rową „Strzegom”, „Przedborowa”,
„Kośmin”, „Szwed Czarny” - Czer-
wony, ścianki, wkładki do lastrica,
elementy granitowe do nagrobków,
posadzki granitowe, grys - wszystkie
granulacje, cement „35”, segmenty
ścierne, drut śred. 6, farby do cementu
i gotowe nagrobki z granitu i lastrica.
Wykonujemy napisy i dopisy na tab-
licach nagrobkowych kamiennych
i szklanych.*
006168

Juz w piątkowe popołudnie gdy za-
kończyły się ostatnie lekcje, rozpo-
częły się pierwsze zjazdowe imprezy.
Profesorowie Roman Choinka i Stanisław
Szymański przygotowali wystawę malarst-
wa nauczycieli i absolwentów Liceum na-
tomiast uczniowie zaprezentowali koncert
poetycko-muzyczny, którego reżyserkami
były panie: prof. Mariola Maciaszek i Anna
Mękarska (maturzystka z 1991 r.) Sporo
wrażenia uczestnicy Zjazdu wynieśli ze
spotkań w klasach ze swoimi nauczycielami

do profesorów. We wspomnieniach o tych
ostatnich bez przerwy powracała postać
Edwarda Magera.

W sali numer 10 zaledwie 4 panie z rocz-
nika 1975/76 rozmawiały o dawnych kole-
gach i ich aktualnych losach. Sala nr 19
gdzie mieli spotkać się absolwenci z lat
80-tych była pusta.

Późnym popołudniem w parku przy
szkole spotkali się miłośnicy harcerskiego
ogniska i wspólnego śpiewania. Od razu
można było się przekonać jak kiedyś

Z boku

Od samego początku ton Zjazdowi na-
dawała grupa absolwentów z czasów dyre-
ktora Miniszewskiego i wcześniejszych.
Przy powitaniu gości panu dyrektorowi
zgotowano największą owację połączoną
z odśpiewaniem tradycyjnych „stu lat”.

Z najwyższymi reakcjami zgromadzo-
nych spotkało się wystąpienie pana And-
rzeja Baszkowskiego, który w części ofic-
jalnej (w odróżnieniu od pozostałych
mówców) nie ograniczył się tylko do okoli-
cznościowej przemowy, ale dał upust swo-
im wspomnieniom z lat 30-tych. Można się
było dowiedzieć, gdzie wówczas w szkole
palono papierosy, ile ścigających zabierał uczeń
na maturę i za co wyrzucano ze szkoły Tę

ponad dwudziestominutową gawędę pub-
liczną przerywała salwami śmiechu
i oklaskami, a pan Baszkowski w tej samej
tonacji „pół żartem, pół serio” powiedział,
ze gdy będą odbywały się uroczystości
Zjazdowe z okazji 100-lecia szkoły to on
poprosi Boga „aby tam z góry pozwolił się
mu tym uroczystościom przyglądać”. Do
roku 2012 nawiązał również pan Jan We-
solowski (maturzysta z 1946 r.), który
przekazując aktualnym uczniom pierwszy
sztafeta szkoły powiedział: „Wy za dwa-
dzieścia lat będziecie organizować 100-lecie tej
szkoły. My dziś wraz ze sztafeta przekazujemy
Wam nasz testament. Wierzmy, że
wypełnicie go godnie.”

W wystąpieniach oficjalnych i w kulua-
rach Zjazdu podkreślano radość i satysfak-
cję z tego spotkania, wymieniano adresy,
uściski, pamiątki. Ciągłe powracało pyta-
nie: „Czy jeszcze kiedyś się tu spotkamy?”

relację przygotował
Andrzej Piasecki
(maturzysta z 1981 r.)

III ZJAZD WYCHOWANKÓW

Kameralnie

mi i wychowawcami. Największa frekwen-
cja była w sali nr 38, gdzie z dyrektorem
Miniszewskim spotkali się najstarsi absol-
wenci (roczniki 1928-49), wśród nich
m.in. Józef Turek, Irena Mielczarek Ka-
czorowska (warto w tym miejscu zazna-
czyć, że swój udział w Zjeździe zapowie-
dział m.in. panie Zofia Sławińska-Orłowska
(maturzystka 1932), Jolanta Witulska
Oczko (maturzystka z 1936 r.) Łącznie
kilku absolwentów sprzed wojny i kilku-
nastu z lat 40-tych wspominało „stare
czas”. Co chwila ktoś powtarzał nazwisko
ks. Katarzyńskiego. W sali 47 średnie poko-
lenie maturzystów z końca lat 60-tych
spotkało się z profesorami Danutą Chmie-
lewską (maturzystka z 1952 r.) i Kazimie-
rzem Wodzińskim.

Michał Kubiak ze Szwecji opowiedział
o swych losach po ukończeniu liceum
o działalności w „Solidarności” i o emi-
gracji. Był uczniem zebrano się na od-
wagę by opowiedzieć o „wstępie ideo-
logicznym” do języka rosyjskiego, lecz nie

działała w szkole organizacja. Spontanicz-
ność, radość, zabawa. Jeszcze weselej było
wieczorem w klubie „Barbórka”. Toastom
i tańcom towarzyszyła zbiórka pieniężna na
fundusz specjalny szkoły (zebrano
1400tys. zł i 10 marek). Absolwenci bawili
się niemalże do rana. Spory dochód (po-
nad 1400 tys. i 10 marek) przyniosła też
loteria, której rozstrzygnięcie nastąpiło
w niedzielę. Posiadacze losów o numerach
2,4,12,14,17,28,31,47,48,51,61,64,67,71
otrzymali album grafik, a właściciel losu nr
13 wygrał mikser. Jednak największą
szczęścia miała pani Magdalena Wiśnie-
wska Hotewicz (maturzystka z 1978 roku).
Miała szczęśliwe dwa losy 37 i 39 i otrzy-
mała suszarkę do włosów i termometr Phi-
lips. W ciągu trzech dni uczestnicy Zjazdu
zdążyli jeszcze zwiedzić wystawę w Muze-
um, złożyć kwiaty na grobach założycieli
szkoły, jej dyrektorów i nauczycieli, zapo-
znać się z wydaną jednodniową okolicz-
nościową i oczywiście zwiedzić szkołę

Po zakończeniu Zjazdu absolwenci jeszcze przez dłuższy czas nie
mogli się z sobą rozstać

Ziarna życia

Prawie cały świat oszalał na punkcie diet. Są diety hollywoodzkie, diety życia, diety niskobiałkowe i wysokobiałkowe, wegetariańskie, makrobiotyczne... Jak się w tym nie pogubić?

Zalecają nam zdrową żywność. Czy my w ogóle wiemy, co to oznacza? I czy ta „zdrowa żywność” jest faktycznie zdrowa?

Jeden fakt wydaje się bezsporny: w ostatnich latach karierę zrobiły ziarna i nasiona. Ryż, kukurydza, jęczmień, pszenica, żyto - znamy te ziarna doskonale i jadamy w różnych przetworzonych postaciach od dawna. Teraz jednak wiemy, że prawdziwym skarbem są KIELKI tych roślin zawierające wielkie ilości witamin, białek, enzymów, składników mineralnych, błonnika, a także chlorofilu.

I to wszystko możemy wyprodukować sami zakładając w kuchni mini-ogródek z różnymi uprawami!

Co kielkuje, a godne jest polecenia? Bardzo wiele: nasiona gorczycy, zielonego groszku, kapusty, kukurydzy, kozieradki, fasoli mung, owsa, prosa, pszenicy, rzeżuchy, rzodkiewki, słonecznika, soczewicy i żyta.

Oplukane nasiona wysypać do słoika i przykryć gazą. Zalać wodą na 8-10 godzin (najdłużej strączkowe i zboża). Potem wodę odlać, nasiona bowiem kielkują w wilgoci, nie w wodzie. Dwa razy dziennie nasiona przepłukać wodą (nie płukać jedynie pszenicy, ponieważ po odłaniu wody jej nasiona kielkują w ciągu 1-2 dni). Naczynie postawić w ciepłym i ciemnym miejscu.

Kielki liściaste - lucernę, rzodkiewkę, kapustę i koniczynę po kilku dniach przełożyć do miski z wodą, przepłukać, delikatnie rozdzielić skłębione kielki i usunąć lupinki. Następnie odsączyć kielki na sitku i przełożyć do szklanego naczynia. Przykryć folią (musi być dopływ powietrza). Przez 2-3 dni powinny stać w dobrze oświetlonym miejscu, aż się zazielenią.

A potem już „zbiory”

Kielki świetnie się nadają do zup, wszelkich salatek i napojów. Podnoszą bowiem nie tylko walor odżywczy potraw, ale wprowadzają nową tonację smakową. Można z nich również sporządzić napój o właściwościach odmładzających. Czy nie warto pokusić się o wyprodukowanie tego eliksiru?

Oczyszczone nasiona pszenicy namoczyć przez 10-15 godzin. Odlać wodę, niech nasiona kielkują przez 2 dni. Znowu zalać nasiona wodą, najlepiej źródłaną, w ilości większej niż objętość ziaren. Postawić na 24 godziny. Po upływie doby zlać płyn do drugiego naczynia - i to jest właśnie to!

Jest to napój ekko sfermentowany i jeśli posłodzimy go miodem oraz zabarwimy sokiem z buraka - otrzymamy produkt przypominający czerwonego szampana.

W naszym całodziennym jadłospisie powinny pojawiać się także: fasola biała, czerwona, czarna, perłowa, soja, bób, groch, fasola mung, soczewica oraz owoce suszone, orzechy, ziola i przyprawy. Wszystko możemy zastosować do przyrządzenia kilkudziesięciu rodzajów salatek. Wymyślać możemy je sami z myślą, że nasze zdrowie zależy także od nas. (h)

Ciekawostki

Aloes - Nie wszyscy wiedzą, że mimo wielu swoich leczniczych zalet, może być szkodliwy dla zdrowia gdy trzymamy go w pomieszczeniu, w którym śpimy. Najlepszym dla niego miejscem jest kuchnia lub przedpokój.

Czosnek - Skutecznie zlikwidujemy grype lub przeziębienie, jeżeli przez pół godziny będziemy żuć ząpek czosnku jak gumę do żucia.

Malina - Gdy nie mamy soku z malin, a dopadnie nas grypa, możemy wykorzystać samą roślinę - liście i łodyżki drobimy i zaparzamy jak herbatę. Pijemy cztery razy dziennie.

Nasiona - Jedzmy nasiona wszystkich pestkowców! Zawierają wartościowe dla naszego organizmu składniki. Posiadają także własności lecznicze. Polecamy pestki słonecznika, dyni, kukurzy, a nawet nasiona arbuza czy dużych ogórków.

Morele - Sok morelowy wzmacnia serce, chroni przed wieloma chorobami. Jak twierdzą niektórzy, gwarantuje długie życie.

Marchew - Pomoczesz swej cerze wypijając codziennie szklankę soku z marchwi. Dzięki makro- i mikroelementom posiada właściwości uelastyczniające skórę, co zapobiega powstawaniu zmarszczek. Niektóre składniki soku niwelują szkodliwe działanie nikotyny oraz wykazują działanie antyrakowe. (h)

Kiedy zaczął Pan inaczej się odżywiać?

— Od 1988 roku zacząłem stosować dietę wegetariańską. Jest ona związana z filozofią bhakti-Yoga, (świadomość Kriszny).

Czy mógłby Pan krótko wyjaśnić na czym to polega?

— Jedną z naszych zasad jest to, że nie spożywamy mięsa, ryb i jaj.

A jak wygląda Pana codzienny jadłospis?

— Spożywam kaszę, warzywa, owoce, czyli wszystko pochodzenia roślinnego. Na śniadanie może być ryż z przyprawami.

A jeśli chodzi o przyprawy...?

— Stosujemy bardzo dużo przypraw, których z reguły w polskiej kuchni się nie używa. Są to m.in.: kurkuma, kminek indyjski. Przyprawy te dodają specyficznego smaku i aromatu, działają również leczniczo i dodatnio na organizm. Do żadnych potraw nie dodajemy octu.

Co wpłynęło na to, że zaczął Pan stosować tę dietę?

— Na początku była to po prostu

Rozmowa z Włodzimierzem Rygiertem na temat żywienia...

ciekawość związana z prawidłowym odżywianiem. Kiedyś miałem kłopoty z żołądkiem, a w tej chwili, po zastosowaniu odpowiedniej diety nie odczuwam żadnych dolegliwości i czuję się zdrowy

Czy pańska żona również zgodziła się na nowy sposób żywienia?

— Tak, była to nasza wspólna decyzja. Oboje przestrzegamy zasad wegetariańskich.

Czy wiele osób stosuje taki rodzaj diety?

— W Turku osobiście znam tylko trzy osoby. Natomiast na terenie kraju jest ich bardzo dużo.

Rozmawiała Sylwia Michalska. Nie wszyscy wiedzą, że według

przepisów wegetariańskich można przygotować wspaniałe potrawy, (np. ciasta lub desery) bez użycia jaj. Nie ustępują one wartościom smakowym innych wypieków

A oto przepis na placek drożdżowy:

1 kg mąki, 1 szkl. mleka, 1,5 l drożdży, 0,25 kostki masła, 1 l cukru, 1 l. cukru waniliowego, 0,5 l soli, cukier puder do posypania

W pół szklanki ciepłego mleka rozrób drożdże. Odstaw do wyrośnięcia. W pozostałej ilości ciepłego mleka rozpuść masło i cukier. Do ogrzanej miski wsyp mąkę, wlej drożdże, dodaj mleko, sól i cukier waniliowy. Wyrób dosyc miękkie ciasto. Włóż je do posma-

rowanej masłem formy i postaw w ciepłym miejscu, a gdy podrośnie wstaw do gorącego piekarnika na około 1 godz. Po wyjęciu z pieca, posyp cukrem pudrem.

Symplisy.

Składniki: mleko w proszku 3,5 szkl., cukier puder 1 szkl., masło 1 kostka, cukier waniliowy, bakalie (rodzynki, orzechy, wiórki kokosowe, itd.)

Przygotowanie:

I metoda

1 Wszystkie suche składniki wymieszać w misce. Dodać miękkie masło (nie płynne) i wyrobić ciasto. Dodać bakalie.

2 Ulepić w rękach kulki i odstawić je do lodówki.

II metoda

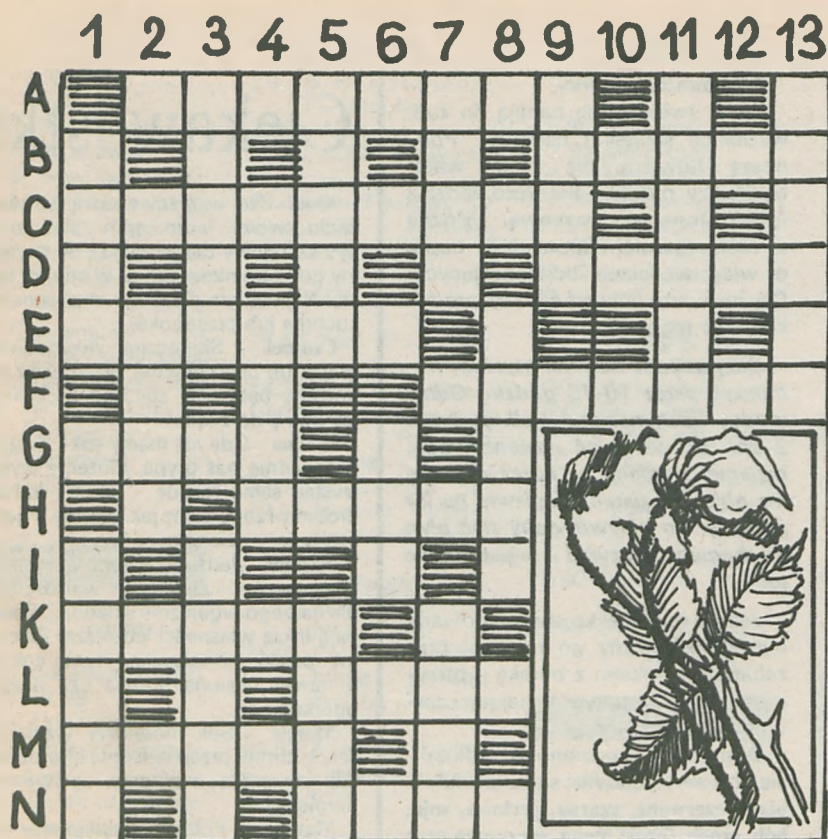
1 Rozpuścić masło, a następnie schłodzić je (wstawiając garnek do zimnej wody), ale tak, aby pozostało płynne.

2. Wsypać wymieszane wcześniej: mleko w proszku, cukier i bakalie.

3 Wymieszać dokładnie i można lepić kulki.

(Lepiej nie zostawiać ciasta na później, ponieważ wysycha).

Krzyżówka z kwiatkiem

Przeznaczona jest dla młodych osób, dla których krzyżówka dziecięca jest już za łatwa, a dla dorosłych jeszcze za trudna.

Poziomo

A-2/ warzywo o jadalnych, zgrubiałych pędach kwiatowych. B-9/ kwalifikowany materiał sienny wyższego stopnia. C-1/ sztuczny środek słodzący. D-9/ boloński. E-1/ nie wieś. F-7/ wieloczynnościowa maszyna. G-1/ podstawowy zabieg uprawowy. H-4/ krzewinka o drobnych igielkowatych liściach i dzwinkowatych kwiatach. K-1/ roślina zielona z rodziny komosowatych (zawiera 20% cukru). L-5/ najbardziej popularny kwiat. M-1/ wyznanie. N-5/ poeta i pieśniarz dworski.

Pionowo

1-8/ gatunek herbaty indyjskiej. 1-1/ zanepokojenie. 2-E/ ikra. 3-A/ ratunkowa lub buraczana. 3-1/ zarośl. 4-E/ zbiornik wodny. 5-A/ moty w dekoracyjny w formie splotu liści. 5-K/ z porządku raków (gatunek jadalny). 6-G/ Polski Związek Łowiecki. 7-A/ kwiat lub cukierek. 7-K/ ozdobny układ otworów. 8-E/ popularna ryba morska. 9-A/ madrycki klub sportowy. 11-A/ pora roku. 13-A/ można na nim także hodować kwiaty.

Po rozwiązaniu krzyżówki należy odczytać szyfr (A-4, C-5, H-8, C-7) (G-6, I-6, M-7, C-3, A-5, E-1, A-7) (E-1, M-2, M-5, D-7, F-4).

Prosimy nadsyłać rozwiązania pod adresem redakcji do 15 października 1992r. Nagroda jest związana tematycznie z krzyżówką.

Na młodzieńczą cerę

Nastolatka, która ma kłopoty z cerą powinna codziennie przed snem zjadać dwie oskrobane i umyte marchewki, co pomoże w przywróceniu zachwianej równowagi w przemianie materii, tak charakterystycznej dla tego okresu rozwoju człowieka.

Pić 2 razy dziennie po 200 ml wywaru z korzenia pietruszki w przypadku trądzika pospolitego lub skłonności do zanieczyszczania się cery.

Przecierać cerę tłustą i trądzikową sokiem ze świeżego ogórka z dodatkiem alkoholu (na 2 części soku stosujemy 1 część 30% alkoholu).

Może też zastosować sok ze świeżej kapusty, który działa dezynfekująco i skutecznie łagodzi podrażnienia skóry oraz odświeża cerę. Przykładanie świeżych liści (umytych) ożywia tkanki i przyspiesza samooczyszczanie skóry. (h)

Kwiat prawdę ci powie

Wybierając swój ulubiony kwiat nawet nie domyślasz się, że decyzja ta wynika po trosze z twojego... charakteru. A co o tobie mówią kwiaty?

ROŹA

Jesteś człowiekiem z szerokim gestem. Czasem nawet nie liczysz się ze swoimi możliwościami. Niemniej jesteś zaradny. Lubisz pracować i gardzisz nierobami. Masz poczucie humoru, co pozwala ci optymistycznie patrzeć na życie.

GOŹDZIK

Zawsze liczysz się z opinią innych. Lubisz się certować, co wynika z obawy przed urażeniem kogoś. Życie traktujesz jak scenę, na której właśnie ty grasz główną rolę.

GERBERA

Masz bujną wyobraźnię. Lubisz rzeczy niebanalne i zwykle nierealne. Bardzo mocno wszystko przeżywasz, masz naturę niezwykle impulsywną, co nie ułatwia ci kontaktów z ludźmi.

FREZJA

Zdajesz sobie sprawę ze swoich kompleksów i braku pewności siebie, ale to od ciebie silniejsze... Nieufność do otoczenia ogranicza twoje kontakty towarzyskie. Nim komuś zawierzysz, mijają zwykle lata. A przecież w rzeczywistości jesteś spragniony ciepłych uczuć...

TULIPAN

Uwielbiasz piękne stroje i nie odmawiasz ich sobie, nawet jeśli cię na nie nie stać. Estetyka odgrywa w twoim życiu najważniejszą rolę. Ubiór i wzorowe manery przedkładaś nad charakter.

KONWALIA

Zmieniasz się w zależności od towarzystwa w jakim przebywasz, gdyż ulegasz łatwo wpływom innych. Rza-

doko masz swoje zdanie. Cenią cię za wielką uczynność, ale ta zależy jednak od twojego zmiennego nastroju.

ASTER

Jesteś dość aktywny w życiu, a przy tym lubiany, z czego zdajesz sobie sprawę. Trudno wyprowadzić cię z równowagi, a jeśli już tak się stanie - szybko umiesz się opanować. Łatwo osiągasz cele sprawiające ci wiele radości, gdyż nie należą one do najambitniejszych.

PELARGONIA

Zawsze dotrzymujesz obietnic i chętnie służysz pomocą. Jeśli obdarzasz przyjaźnią - to na zawsze. W miłości jesteś dogonnie wierny. Od życia nie oczekujesz zbyt wiele, ponieważ umiesz się cieszyć małymi, prostymi sprawami. (h)

Zupa - cud

Podobno jest to rewelacja! Przepis na zupę odnaleziono na strychu pewnego domu, w którym mieszkała kiedyś piękna i mądra kobieta (!). Ma bardzo dużą

wartość odżywczą - powoduje wzmocnienie organizmu, wpływa dodatnio na polepszenie samopoczucia i lepszą pamięć. Wskazana dla dzieci i uczące się młodzieży.

Składniki:

- 2 łyżki oleju roślinnego
- 1/4 kg wołowiny
- 2 łyżki maki
- 1 duża cebula
- 3 średnie ziemniaki
- 2 marchewki
- 4 łyżki dyni świeżej lub konserwowej
- 2 łyżki maku
- 1 liść laurowy
- 2 łyżki posiekanej pietruszki
- 3 filiżanki wody
- sól, pieprz do smaku

Olej podgrzać na patelni, pokrojoną w kostkę wołowinę obtoczyć w mące i zrumienić w oleju. Przełożyć mięso do garnka, na patelni usmażyć plasterki cebuli, aż będą miękkie i złociste. Cebulę i tłuszcz przenieść z patelni do garnka, dodać wodę, pokrojone w kostkę ziemniaki i marchewki, dynię, mak, liść laurowy, pietruszkę, sól i pieprz do smaku - zagotować miesząc.

Gotować pod przykryciem na małym ogniu przez 90 minut. Uzupełnić wodą jeśli odparuje. Pod koniec, nie przerywając gotowania rozetrzeć na mały jarzyn. (h)

Czy ma Pan(i) swój ulubiony kwiat lub roślinę?

Ryszard Grzeszkiewicz - Lubię tylko róże ponieważ jest to dla mnie kwiat z charakterem, kwiat doskonały pod względem urody i do tego posiada jeszcze kolce.

Jadwiga Tomczyk - Bardzo lubię chryzantemy. Dlaczego właśnie te kwiaty? Chyba dlatego, że urodziłam się w październiku, a chryzantema to kwiat jesienny.

Krystyna Sitarek - Czerwona róża kojarzy się z miłością. Jest to pierwszy kwiat, jaki otrzymałam od męża. Uważam, że jest to kwiat dla kobiet.

Tadeusz Pakos - Mam jedną roślinę w domu, o którą szczególnie dbam - jest to pomarańcza zasadzona w dniu narodzin mojego syna. (h)

Zdrowa zieleń

Liście roślin pokojowych oczyszczają powietrze pochłaniając szkodliwe substancje. Szczególnie skuteczne okazują się palmy bambusowe, drzewka szczęścia, chiński barwinek, bluszcz szkodliwy i defenbachia. Jeśli chodzi o filodendron, amarylis i złoty pothos - podobno neutralizują one substancje rakotwórcze. Gerbery i chryzantemy wyśmienicie wchłaniają benzol. (h)

Ruch odpowiada

W numerze 21 „ET” z dnia 30 sierpnia br. ukazał się artykuł Andrzeja Piaseckiego, który w sposób tendencyjny przedstawia działalność „Ruch” S.A. w kolportażu prasy na terenie Turku.

Spółka „Ruch” powstała i działa zgodnie z polskim prawem handlowym, nie ma charakteru monopolisty, czego przejawem jest działalność kilkunastu firm kolportujących prasę, m.in. cytowany w artykule Burpress. Zgodne jest z prawdą, że „Ruch” S.A. działa na rynku, w którym obowiązują zdrowe zasady konkurencji, a nie niszczenie konkurenta za wszelką cenę, czego przejawem jest tendencyjność wspomnianego artykułu „Wojna na gazety”. Bardzo dobrze, że znalazł się drugi kolporter (cytowany Karol Michalski), który na terenie Turku przyczynia się do doskonalenia istniejącego systemu jej kolportażu, co jest również argumentem, że „Ruch” SA w tej dziedzinie nie jest monopolistą.

Trudno przemilczeć jednak takie bzdury jak to, że „Ruch” S.A. dawał za kolportaż p. Karolowi Michalskiemu 2% prowizji. Pan Michalski dostawał za kolportaż 15%, 10% i 7.5% w zależności od położenia i własności kiosku. Dostawał tyle, bo koszty kolportażu prasy ponoszone przez „Ruch” S.A. są dość wysokie.

„Ruch” S.A. nie stosuje w konkurencji z innymi podmiotami na rynku walki opartej na fizycznym rugowaniu ich z dzialek, na których stoją kioski. Walki opartej na pomówieniu i oczernianiu. Wychodzimy bowiem z założenia, że konkurencja winna mieć charakter rywalizacji ekonomicznej. Rynek wybierze, kto ma prawo na nim istnieć, a nie lokalne układy i subiektywizm w interesach.

Nieprawdą jest również, jak podano w artykule, że „Ruch” SA pobierał od p. Cecylii Makówki czynsz dzierżawny w wysokości 1.5 mln zł miesięcznie.

„Ruch” S.A. nie poddzwierza kiosków. Zawarta umowa franchisingowa z p. C. Makówką polega na tym, że sprzedawca prowadzi przedmiotową działalność w imieniu „Ruch” S.A., ale na własny rachunek ekonomiczny. Firma nasza zaopatruje w prasę z pełnym prawem zwrotów nie sprzedanych tytułów oraz w znacznej części w towary i bilety. Za prasę udzielamy marżę w wys. 12%. Towar zapewniamy w cenie hurtowej. Amortyzacja kiosku, opłata działki, na której zlokalizowany jest kiosk, podatek od nieruchomości, koszty przywozu i dostarczania prasy, koszty jej likwidacji w przypadku zwrotów oraz inne koszty refundowane są przez naszą firmę.

Oplacenie w/w pozycji kosztów, z czego tylko koszty dzierżawy gruntu stanowią 700 tys. zł miesięcznie, pozostawia dla naszej firmy niewielki zysk, a nie jak podano w artykule kwotę 1.350 mln zł.

Skąd te informacje?

Prosząc o zamieszczenie powyższego artykułu w „Echu Turku” pragniemy wyjaśnić Czytelnikom racje, którymi kieruje się „Ruch” S.A.

Kierownik Zespołu „Ruch” S.A. w Koninie
mgr Zenon Kempniński

Pan Michalski replikuje

Uważam, że „Ruch” jest monopolistą i mogę podać na to mnóstwo przykładów:

— jest głównym kolporterem prasy w kraju,
— decyduje o lokalizacji kiosków ze sprzedażą prasy,
— wykorzystuje swój monopol w dystrybucji prasy decydując komu dać do sprzedaży detalicznej prasę oraz jaką ustalić prowizję.

W swoich ustaleniach nie przewiduje innej sieci sprzedaży tylko własną. A jeżeli sprzedaje, to stosuje tzw. sprzedaż wiążaną (np. 5% rabatu od prasy bez prawa zwrotu i zakup w hurtowni „Ruch” (za dostarczenie tej prasy) innych towarów za 40 mln zł.)

Zaznaczam, że ceny w sklepie hurtowym w Turku są cenami detalicznymi nazywanymi przez kierownictwo „Ruch” cenami hurtowymi.

Rozdzielając prasę „Ruch” robi to wg własnego uznania, nie uzgadniając tego z odbiorcą. Rozliczanie następuje na warunkach podyktowanych przez „Ruch”, tzn. 5 dni po otrzymaniu faktury za 10 dni dostawy prasy i w tym wypadku obojętne jest czy prasa jest sprzedana, czy nie.

Zwrot zapłaconej sumy następuje po otrzymaniu następnego numeru (w przypadku miesięczników czy kwartalników jest to okres 1 lub 3 miesięcy). Natomiast „Ruch” w większości tytułów prasę dostaje (można to nazwać) w komis i rozlicza się z wydawcą z poprzedniego numeru po otrzymaniu nowego numeru danego tytułu.

Prywatyzacja „Ruchu” to jedno wielkie nieporozumienie.

Podpisując umowę dzierżawną, którą obecnie nazywa

się umową najmu lokali (czy kiosk jest lokalem?), a to ze względu na to aby ominąć prawo trzeba z wyliczeń tej umowy zapłacić za 1 m kw. tego lokalu od 500 tys. do 1 mln. Jest to po prostu czysty zysk dla „Ruchu” nie ponosząc żadnych kosztów.

Aby wywiązać się z umowy trzeba kupować w sklepie hurtowym towar pochodzący niejednokrotnie z innej hurtowni, których właścicielami do niedawna byli ludzie z wąskiego kierownictwa „Ruchu”.

A więc sieć kiosków „Ruch” jest jakoby rynkiem zbytu na te towary. Chcę wyjaśnić, że p. Makówka, będąc członkiem Spółdzielni „Tęcza” miała moralne prawo ubiegać się o dzierżawę gruntu, gdzie stał kiosk, w którym prowadziła działalność handlową od stycznia tego roku. Poprzednio była sześć lat ich pracownikiem. Sumy podane przez p. Makówkę 1.5 mln zł. i 145 tys. zł są prawdziwe. Dopiero po negocjacjach z „Ruchem” Spółdzielnia „Tęcza” otrzymuje 504 tys. Dlatego jako mieszkaniec Turku chcę kierownictwu „Ruch” uzmysłowić, że zyski powinny w pierwszej kolejności być osiągnięte przez mieszkańców mojego miasta, a nie prelegatów do Konina czy nawet Kalisza, gdzie mieści się dyrekcja „Ruchu”.

Wszystkie te fakty potrafię szczegółowo udokumentować i mogę pomóc władzom miasta Turku w odszukaniu nieprawidłowości w działaniach przedsiębiorstwa „Ruch”, ponieważ, jak wspominałem wyżej, jest również w interesie naszego miasta, aby pieniądze z podatków i czynszów pozostawały w naszym mieście.

Chciałbym jeszcze powiedzieć wszystkim mieszkańcom Turku, dlaczego kolportaż prasy w naszym mieście przez pewien czas był opóźniony. Stało się tak, ponieważ punkt dystrybucji prasy w Turku został przeznaczony na sklep z artykułami spożywczymi, których w Turku jest mnóstwo, ale towar będący w sprzedaży w tym sklepie pochodzi w większości

od członka rodziny kierownictwa „Ruch”. Gdyby nie firma „Burpress” z Łodzi, która autentycznie dostarcza prasę o godz. 5:00, to gazety docierałyby do Turku z Koła dalej ok. godz. 7:00 - 8:00.

Chcę jeszcze nawiązać do wypowiedzi pana kierownika w sprawie mojej prowizji. Te 2% które otrzymywałem wynika z prostej kalkulacji gdyby pan sprzedawał we własnej sieci prasę, to koszt sprzedaży każdego egzemplarza wyniósłby ok. 8% (wynagrodzenie agenta 4% plus ZUS 47% plus podatek obrót 1% plus koszty amortyzacji, to daje to ok. 8%, a ja udzieliłem panu lokalu, ja ponosiłem koszty i to było dla mnie - 2%.

Koszty nie pozwalają panu na udzielenie większych prowizji, bo trzeba jednego pracownika wozić codziennie od poniedziałku do czwartku z Konina do Kalisza i z powrotem. Między innymi z wyżej wymienionych przyczyn Zarząd Miasta Kalisza wywodził w trybie natychmiastowym (3 dni) dzierżawę pod 31 kioskami.

Chcę panu kierownikowi wyjaśnić, że „Echo Turku” nie jest pierwszym pismem, które pisze krytycznie o działalności pańskiego zakładu, pisały już m.in. „Ziemia Kaliska”, „Gazeta Wyborcza” a ostatnio „Express Poznański”.

Pisząc o lokalnych układach uważam, że myśli pan o swoim zakładzie. To Pański zakład załatwił sobie lokalizację przy ul. Armii Krajowej i Dworcowej w Turku w Zespole Elektrowni „PAK” za 7 tys. zł/m kw. pomimo, że było wiele osób prywatnych starających się o te place. To pański zakład wybiera sobie dzierżawców według systemu z minionego ustroju nie biorąc pod uwagę względu ekonomicznego, tylko układy i znajomości. Dzięki współpracy z pańskim zakładem poznałem co znaczy słowo komunizm.

Od redakcji: Prezentacją tych dwóch stanowisk w sprawie kolportażu zamierzamy zakończyć dyskusję nad tematem.

Przyjazny gest

Minęły wakacje. Dzieci „niczyje”, spędzające lato w internacie, rozjeżdżały się do macierzystych ośrodków. Mimo skromnych możliwości finansowych oświaty, dzieci będą wspominały mile swój pobyt w Turku. Na wysokości zadania stanęli nie tylko wychowawcy internatu, ale i miejscowe zakłady, a co bardziej cieszy, mieszkańcy naszego miasta.

Dzieci z radością uczestniczyły w imprezach organizowanych przez Miejski Dom Kultury. W upalne dni mogły bezpłatnie kąpać się w basenie, a także liczyć na opiekę ratowników. Dzięki Elektrowni „Adamów” pojechały do Łodzi i między innymi zwiedziły ZOO, gdzie mogły zobaczyć z bliska zwierzęta, które znały tylko z bajek telewizyjnego ekranu. Spółdziel-

nia „Sintur” przyczyniła się do tego, że mogły wyjechać nad jezioro do Slesina. O prawidłowe żywienie dbała znana z działalności na rzecz niepełnosprawnych Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska dostarczając świeże mleko, śmietanę, maślanek, sery i masło. W mięso, wędlinę i tłuszcz zaopatrywała masarnia Spółdzielni PSS „Społem”. Stałym dostawcą świeżego ciasta był p. Zdzisław Jesiołowski i p. Wiesław Szeffiński. Państwowy Dom Dziecka dał dzieciom odzież. Cieszy fakt, że zakłady pracy i rzemieślników stać na przyjazny gest skierowany w stronę potrzebujących pomocy.

Jednak najbardziej wzrusza to, że mieszkańcy naszego miasta widząc na basenie, w parku czy w lesie gromadkę dzieci z wychowawcą obdarowywali je słodyczami, owocami, lodami, a nawet pieniędźmi.

Wszystkim tu wymienionym osobom i instytucjom należą się słowa uznania i wdzięczności.

Maria Nitecka

Burmistrz odpowiada „Solidarności”

Odpowiadając na pismo nr ZR-279/09/92 z dnia 1992-09-16 w sprawie opłat za wodę i odprowadzenie ścieków, wyjaśniam co następuje:

— cena za m sześć wody i odprowadzenia ścieków obecnie obowiązująca została wprowadzona uchwałą Rady Miejskiej nr XIX/139/92 z dnia 4 kwietnia 1992r., która jest zgodna z obowiązującymi przepisami. Wyjaśnienie przedmiotowej uchwały przekazano Waszemu Związkowi pismem nr OSO-0717/32,92 z dnia 1992-06-02. Jednocześnie pragnę poinformować, że od wodociągów wiejskich zakupujemy wodę po 2.900 zł/m sześć, a sprzedajemy ją po 2.400 zł/m sześć. Ceny wody i odprowadzenia ścieków w Turku są jednymi z niższych w województwie.

Wprowadzanie książeczek opłat za zużycie wody i odprowadzenie ścieków postępuje sukcesywnie i nie ma to żadnego wpływu na cenę wody i ścieków, która nie uległa zmianie od kwietnia br. Ma za zadanie regularne, comiesięczne obciążenie odbiorców opłatami za wodę i ścieki. Za przykładem rozliczeń energii elektrycznej wprowadzono wielkość zużycia wody równą wielkości średniego miesięcznego zużycia z poprzednich 2 lat. Książeczka opłat nie zawiera limitu (ograniczenia) zużycia wody, a jedynie wielkości prawdopodobnego zużycia, która będzie podlegała rzeczywistym rozliczeniom prowadzonym przez inksentów co 6 m-cy lub przy zmianie cen. Równocześnie wyjaśniam, że wielkość zużycia wody wpisywana w książeczke opłat uzgadniana jest z odbiorcą i może być na jego życzenie zwiększona lub zmniejszona w zależności od planowanego zużycia. W przyszłości przy podejmowaniu uchwał, które spowodują wzrost kosztów utrzymania rodzin, projekty ich przedstawimy Waszemu Związkowi do zaopiniowania.

Burmistrz Miasta
Roman Rybacki

Włodzimierz Krzysztof Marczewski
zdjęcie: Andrzej Matyuchowski

Urodził się w 1951 roku w Turku. Twórczością literacką zajął się około dwudziestego roku życia. Debiutował w almanachu młodej poezji wielkopolskiej „Lata siedemdziesiąte” w 1973r. Ponadto jego wiersze ukazały się w kolejnych poznańskich almanachach: „Którzy pamiętali słońce” (1981), „Przedpole” (1986) oraz „Zatrzymani w locie 92” (Wągrowiec). Wydał indywidualną witrynę „W chwili” (Pałac Kultury w Poznaniu - 1975), zeszyty poetyckie: „Tych światów widzę dosyć” (Konin - 1981) i „Motyw na wszystkie pory” (Turek - 1986). Jego wiersze znalazły miejsce na łamach „Nurtu”, „Nowej Wsi”, „Merkurysa”, „Hejnału Mariackiego”, „Nowego Medyka” oraz w prasie regionalnej.

Laureat wielu konkursów literackich.

Jest inwalidą I grupy. Mimo to zawsze stara się być aktywny. Należał do Koła Młodych przy ZLP, do Konińskiego Klubu Literackiego oraz współdziałał w pracach teatru przy Regionalnym Związku Spółdzielczości Inwalidów w Poznaniu.

W dniu 14 września Włodzimierz Krzysztof Marczewski spotkał się w MDK Turek z grupą literacką. Zmieniła się niska frekwencja sympatyków i przyjaciół autora (1 osoba). Największym jednak dramatem tego poety i człowieka jest postępująca choroba. Choroba coraz bardziej przykuwająca do wózka, do domu. Stąd wiersze zamieszczone obok pochodzą z cyklu nazwanego przez autora „Wierszami domowymi”.

Chciałoby się powiedzieć - „Włodku - noga do góry i ...” krok w następne wiersze.

T.M.

x x x

w połowie życia
w jakimś sensie kochany
nie tak jak filozof
jakby nagle zabrakło kobiet
choć to nie te lata
by nagle miała znaleźć się druga
Simone de Beauvoir
i to dla mnie
panie Sartre.

x x x

Dotąd nie wiem
choć mi i współczesny
noszę się krótko
w jednym ze swoich wierszy
tu zapomniany tytuł
pisał o swoich włosach
szukając w nich siły
chociaż był dobry
jak to Stachura
gdy ja krótko po wojskowemu
i przy skórze
nie tylko w tym upatrując
siły swego pióra

Wiersz

ten trzeci
gdy poprzednie
słowem dwa
jak trudno to czynić
sam na sam
były zostały dziełem
w ten sposób
mamo
pospół ze mną
przejdiesz do historii
regionalnej gazety

x x x

Ae zapomniałem
choć mamie potrzebny
komfort spokoju
Okulary przetarte fartuchem
dla jasności metafory
której trudno dopatrzeć wrogom
których nie znajduję
w przyległym warsztacie mej myśli

x x x

Trudno mamie czytać
to jest przyjąć moje wiersze
ale się myśli
w luksusie horyzontalnej pozycji
po drodze wylapując błędy zapisu
jakbym z góry wiedział
o co chodzi
człowiekowi
w takiej pozycji

x x x

wiem
że to nie na moją miarę
co zresztą
nie tylko
ale to już przed sobą
mogę tłumaczyć
twoją obecność

Debiuty

Ewa Kuśmerek - uczennica klasy VIII Szkoły Podstawowej nr 2 w Turku. Wiersze pisze od około roku.

Maciej Burszewski - uczeń klasy maturalnej LO w Turku. Publikował wiersze w jednodziówkach szkolnych w 1991 i 1992 roku.

Ewa Kuśmerek

x x x

Śpiewalam...
Niebo było ciepłe
Słońce
Wpadło do morza
Jakby miało się spełnić

Kocham Cię

Zawsze masz te słowa przy sobie
Nie wiem
Czy nosisz je na szyi w złotym medalionie?
Czy w portfelu, w przegródce na dokumenty?
A może
Nosi je za tobą wierny sługa
Na purpurowej aksamitnej poduszce z frędzelkami?
I odkurza je regularnie miękkim pędzelkiem
Delikatnymi pociągnięciami rozwiewa nalot czasu?
Bo zawsze brzmią tak świeżo
Tak inaczej
I kocham Cię za to
Ze zawsze nosisz je przy sobie

Maciej Burszewski

x x x

Twoje życie
-to co widzisz
drzewa smukłe
dziewczyny jodły
wysokie i pachnące

Rzuciłaś mnie
na ścianę
leżę rozrzucony
w głowie uwiera cegła
otępienie

Robak

Moje życie
-to co widzisz
nablonki paznokci nie były
Twoje
ale dla mnie stały się
Koniec którego ziarna szukałem
nastąpił zbyt szybko
zaciągnął zasłonę.

Łazisz sam nie wiesz
Dokąd
I po co?
Niezdecydowany
Sympatyczny robak
Maskotka tej chwili
Przedmiot obserwacji

Goście z Australii

We wrześniu przebywali już po raz drugi w naszym mieście państwo Sęk-Sękalscy. Pobyt w Turku był częścią ich wizyty w Polsce, podczas której uczestniczyli w kilku zjazdach i zlotach.

Henryk Sęk-Sękalski jest rodowitym turkowianinem, w Turku kończył szkołę podstawową i gimnazjum. Jako dziesięcioletek wstąpił do harcerstwa. W tutejszym gimnazjum złożył pomyślnie egzamin maturalny, a po nim został słuchaczem Szkoły Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie. We wrześniu 1938 roku skierowano go do 29 pułku Strzelców Kaninowskich w Szczepiornie. Do Dębina wrócił w styczniu następnego roku. Tu zastała go wojna. Po zbombardowaniu Dębina zgodnie z rozkazem udał się ze swoją eskadrą do punktu koncentracji w Tarnopolu. Rozkaz został zmieniony po wkroczeniu na ziemię polskie wojsk sowieckich. Po minięciu Lwowa mieli iść na Węgry lub Rumunię, a stamtąd do Francji. Niestety to się nie udało. 20 września eskadra została wzięta do niewoli niemieckiej. Henryka Sęka-Sękalskiego wysłano do Przemyśla. Stamtąd udało mu się zbiec do Lwowa, skąd próbował przebiec się na Węgry. Po kilku nieudanych próbach wrócił w rodzinne strony, gdzie z obawy przed aresztowaniem ukrywał się w okolicznych wsiach do maja 1941 roku. Kiedy się ujawnił, skierowano go najpierw do pracy w Dobrej, a później w Turku. Pracował jako magazynier w niemieckiej firmie prowadzącej administrację majątków odebranych Polakom, a przeznaczonych dla żołnierzy niemieckich wracających z wojny.

W 1941 roku, gdy komendantem obwodu AK był Zygfryd Kujawski, jako podchorąży lotnictwa, został zaprzysiężony i otrzymał polecenie zorganizowania plutonu. Stworzenie drużyny powierzył Czesławowi Markiewiczowi, Ignacemu Baranieckiemu i Wojciechowi Jasińskiemu. Dzięki temu, że miał rower i przepustkę pozwalającą poruszać się w obrębie całego rejonu (przeprowadzał kontrole sklepów prowadzonych przez Polaków) otrzymał zadanie nawiązania kontaktów organizacyjnych

z członkami ZWZ AK we Władysławowie, Uniejowie, Galewie oraz innych pobliskich miejscowościach. Głównym zadaniem organizacji podziemnej było utrzymanie gotowości do walki (gdyby zaszła taka potrzeba), rozprowadzanie prasy podziemnej i prowadzenie wywiadu.

W 1942 roku brał udział w akcji zorganizowania ucieczki inspektorowi AK z Łodzi, „Marcinowi”, który został aresztowany w Turku przez gestapo. W akcji tej również brała udział córka ówczesnego zawiadowcy stacji wąskotorowej, pani Lewińska. Całe przedsięwzięcie powiodło się, lecz niestety inspektor został zatrzymany po raz drugi. W tym czasie Henryk Sęk-Sękalski prowadził także rozmowy w celu podporządkowania członków Narodowej Organizacji Wojskowej naczelnemu dowództwu AK z Z. Wesołowskim i Baszkowskim.

W lutym 1945 roku otrzymał powołanie do LWP. Skierowano go do nowo tworzonego pułku lotniczego w Majdanku. Wskutek bałaganu organizacyjnego odesłano go z powrotem do turkowskiej Rejonowej Komendy Uzupełnień. Jedyną szansą, by nie zostać wcielonym do Ludowego Wojska Polskiego, było podjęcie studiów. Dlatego też Henryk Sęk-Sękalski na drugi dzień po powrocie pojechał do Łodzi i zapisał się na Uniwersytet Łódzki. Studiował do grudnia 1945 roku. W tym czasie wywołane zostały zamieszki studenckie. Powodem była śmierć młodej studentki medycyny. Ponoć zgwałcił ją, a później zabił rosyjski oficer. Dowodem miał być pagon z munduru, jaki trzymała w swych rękach dziewczyna. W pamięci wyryły mu się słowa profesora T. Kotarbińskiego wypowiedziane podczas pogrzebu: *Nie pozwólmy, by to tragiczne wydarzenie zostało wykorzystane przez czynniki reakcyjne do wywołania niepotrzebnych zamieszek*. Niedługo potem UB aresztowało „prowodyrów zamieszek”. Wtedy też Henryk Sęk-Sękalski zrozumiał, że w tym kraju nie będzie już wolności. Przez Szczecin wyjechał na Zachód by wstąpić do armii polskiej.

Początkowo służył w kompanii wartowniczej utworzonej przy okupacyjnej armii amerykańskiej. Szybko przekonał się, że alianci „sprzedali Polskę sowietom” i zdecydował się nie wracać kraju. Przez trzy lata pozostawał w Niemczech, gdzie został dyrektorem utworzonej przez siebie szkoły podstawowej i gimnazjum. Później zdołał wyjechać do Australii. Jak wspomina, początki nie były łatwe. W kraju tym, preferowani byli przede wszystkim mieszkańcy krajów anglojęzycznych. Po opanowaniu języka angielskiego w stopniu pozwalającym kontynuować naukę, zapisał się na studia ekonomiczno-prawnicze. W tym czasie po raz pierwszy ożenił się. Zaczyna działał w ruchu społecznym: organizacje kombatanckie - SPK, AK, Lotnicy, harcerstwo, uczy także w szkołach języka polskiego i historii.

Obecnie Henryk Sęk-Sękalski jest na emeryturze. Jednak dalej działa w harcerstwie, w którym pełni funkcje referenta Wychowania Narodowego

Pani Zofia Sęk-Sękalska pochodzi z Warszawy, gdzie uczestniczyła w sierpniowym powstaniu. Jest mocno zaangażowana w ruch polonusów. Wyemigrowała do Kanady po śmierci swego pierwszego męża. Tam pracowała w harcerstwie, ZNP, Federacji Kobiet Polskich. Z zawodu jest nauczycielką gry na fortepianie. Jak sama wspomina: *Kiedy byłem w Polsce cztery lata temu, nie był to jeszcze w pełni wolny kraj, ale przeżyłam szok, gdy oglądając przypadkowo w telewizji relację z Festiwalu Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu usłyszałam, że śpiewana jest „Pierwsza Brygada”. Zrozumiałam, że coś drgnęło, a zmiany to tylko kwestia kilku lat. Nie czekałam tak długo.*

Pani Zofia prowadzi w Australii chór polonijny. Raz w tygodniu uczestniczy w dwugodzinnej audycji po polsku. Píše także do tygodników wydawanych dla emigracji polskiej: „Echo Ojczyzny”, „Wiadomości Pol-

Podczas spotkania z harcerzami w turkowskim muzeum. Od lewej: Czesław Markiewicz, Salomea Kubiak, Henryk Sęk-Sękalski
Zdjęcie — S. Jafra

w Komendzie Chorągwi Australia. Bierze także udział w pracach organizacyjnych współpracy grup narodowościowych (szkolnictwo etniczne, radio, prasa). Gdy pozwala mu na to czas, uczestniczy w światowych zjazdach Polonii, harcerstwa, AK, lotników (na jednym z nich poznał swą obecną żonę).

skie”, „Tygodnik Polski”, „Kurier Zachodni”, „Przegląd Katolicki”.

Państwo Sęk-Sękalscy stanowią przykład patriotów, którzy nigdy nie zapomną, gdzie naprawdę jest ich ojczyzna. Do Polski przyjeżdżają zawsze kiedy tylko pozwalają na to warunki.

Chciałoby się rzec: *Czekamy na następną wizytę.* (m)

Przed wielu laty prasa pisała o Turku:

O pierwszej szkole średniej

„Gazeta Kaliska”

5 września 1912 r.

„Zawdzięczając kilkunastoletnim życzliwym staraniom gronka ludowej woli, wreszcie dnia 5 września 1912 r. otwarto w Turku podwoje progimnazjum 4-klasowego męskiego, którego kierownictwo przyjął na siebie P. Sikorski... Obowiązkiem kroni-

karskim jest wymienienie szeregu nazwisk osób, dzięki pracy, staraniom i zachodom których miasto Turek zawdzięcza istnienie swojego progimnazjum, pp.: dr Henryk Sachs, Orłowski Wincenty, dr Łączyński Leon, Krzusiński Leon, Hübner Robert, Kaczorowski Fabjan, dr Edward Mader, Jork Edward, Szeffel Rajnhold.”

„Echo Tureckie”

22 czerwca 1932r.

„Matura w Gimnazjum Koedukacyjnym w Turku. Na podstawie egzaminów prowadzonych w maju i czerwcu 1932 r. przez Komisję Państwową w składzie pp.: Wojtaszewski - przewodniczący, dyr. Andrzej Mazur, ks. Wojciechowski, Cieplak, Sach-sowa Z., Musiałowiczówna, Go-łaszewski, Smokowski, świadectwa dojrzałości otrzymali: Baka-larek Saturnin - ekstern, Boesche Zygmunt, Bucikiewicz Kazimierz, Danzygier Jakub, Grzęski Julian, Jarczewski Feliks, Kozłowska Irena, Kiwałówna Malwina, Lip-szycówna Adela, Nowakowski Janusz, Orłowska Stefanja, Pawłowski Czesław, Plichtowicz Marjan, Serdecki Józef, Sękalski

Wojciech, Sikorski Jerzy, Wojtu-lewicz Mikołaj.”

„Echo Tureckie”

30 maja 1937 r.

„Matura w Gimnazjum. W tych dniach od poniedziałku do środy odbyły się w Gimnazjum Towarzystwa Szkolnego w Turku przed Państwową Komisją Egzamina-cyjną pod przewodnictwem dele-gata Kuratorium Warszawskiego Ludomira Fabrycego ustne egza-miny dojrzałości. W wyniku ich na 9 składających 8 abiturientów uzyskało świadectwa dojrzałości: Juszkiewicz Albert, Kozłowska Wanda, Krysztoforski Eugeniusz, Michałakówna Zofia, Nowak Eu-geniusz, Sęk Henryk, Szmulówna Hania, Witulska Jolanta.”

Wybrała Grażyna Piasecka

ECHO SPORTOWE

W niedzielę 27 września na Stadionie 1000 - lecia (boisko do piłki ręcznej) odbyły się rozgrywki piłkarskie pomiędzy drużynami z Turku, Chyliń, Rogowa i Brudzyń. Wzięło w nich udział łącznie 16 zespołów w sześcioposobowych składach.

AC Milan - TKKF „Elektron” 1 : 4
Widzi w TKKF KWB „Adamów” 1 : 2
W meczach finałowych zmierzyły się drużyny:
TKKF „Elektron” - drużyna z Chyliń 1 : 1
TKKF „Elektron” - drużyna z ul. Kościuszki 3 : 1
Drużyna z ul. Kościuszki - drużyna z Chyliń 0 : 2
A oto rezultaty rozgrywek:

Piłkarskie rozgrywki amatorów

Drużyny reprezentowały zakłady pracy, ulice, wsie. Organizatorem rozgrywek był Ośrodek Sportu i Rekreacji w Turku. Dyrektor Ośrodka Tadeusz Pakos w wypowiedzi dla „Echa Turku” stwierdził: „Impreza ta ma typowo masowy charakter. Nie chodzi nam o futbol na poziomie ligowym, ale o zabawę dla ludzi lubiących „pograć w nożną”.

Rzeczywiście zabawa była niezła, ale nie tylko dla zawodników. Rozgrywki przyciągnęły uwagę sporej grupy publiczności. Nawet na mecze MKS „Tur” nie przychodzi dużo więcej kibiców. Przy pięknej pogodzie i w atmosferze pikniku rozgrywki piłkarskie zajęły całe niedzielne popołudnie.

Tak wyglądały wyniki poszczególnych spotkań:

TKKF „Automaty” - Rogów 4 : 5

Ul. Kościuszki - Brudzyń 4 : 2

Joola - Arsenal 1 : 0

Chylin - Oregon 5 : 0

Pierwsze miejsce: drużyna TKKF „Elektron”.

Skład: Jerzy Jesiowski, Eugeniusz Białas, Zdzisław Szczeciński, Bogumił Będziechowski, Andrzej Arent, Dariusz Anders, Piotr Wujkowski, Radosław Rosiak, Roman Graczyk.

Drugie miejsce: drużyna z Chyliń.

Skład: Józef Stasiak, Grzegorz Kwietniewski, Stanisław Kwietniewski, Dariusz Mazur, Józef Zdych, Jan Kobierski, Wiesław Janiak, Andrzej Ziętek, Bogdan Kwietniewski.

Trzecie miejsce: drużyna z ul. Kościuszki.

Skład: Marian Donart, Sylwester Donart, Hubert Bloch, Sebastian Bloch, Zbigniew Kałowski, Maciej Witczak, Sławomir Kmiciewski.

Zwycięska drużyna otrzymała od dyrektora OSiR puchar. Nagrody otrzymali również wicemistrzowie rozgrywek. Dla króla strzelców, Józefa Stasiaka z Chyliń (11 bra-

Dyrektor OSiR Tadeusz Pakos wręcza nagrodę Marianowi Donartowi, najstarszemu zawodnikowi rozgrywek

mek) OSiR ufundował nagrodę książkową, a redakcja „Echa Turku” podkoszulkę sportową z nadrukiem redakcyjnej winiety.

Nagrodę otrzymał również najstarszy zawodnik rozgrywek pan Marian Donart lat 46.

W środę 29 września odbył się super finał tegorocznych amatorskich rozgrywek piłkarskich. Grali mistrz rozgrywek jesiennych TKKF „Elektron” z mistrzem rozgrywek wiosennych.

AP

Zwycięska drużyna TKKF „Elektron”

Nasz zawodnik w Czechosłowacji

Po walce...

Dariusz Jasiakiewicz jest zawodnikiem Klubu Sportów i Sztuk Walk w Turku. W dniach 13-18.09.92r. (jako jedyny) reprezentował barwy Polski, uczestnicząc w Międzynarodowych Zawodach Karate w Czechach Budziejowicach. Zawody rozgrywane były w systemie WUKO, który stosowany jest przy rozgrywkach w stylu Shotokan (czyt. szotokan), czyli - mówiąc prościej - kontakt kontrolowany.

Z dwunastu państw Europy przyjechało dwudziestu sześciu zawodników walczących w różnych kategoriach wagowych. Nasz przedstawiciel stoczył dwie walki (jedną wygraną) zajmując V miejsce w kategorii do 75 kg. Drugą walkę przegrał o 0,5 punkta z reprezentantem gospodarzy, który zwyciężył w tej kategorii.

Uzyskanie piątego miejsca jest dużym osiągnięciem dla Dariusza Jasiakiewicza, ponieważ były to jego pierwsze oficjalne zawody w tym stylu (od dwunastu lat uprawia karate full kontakt). Czekamy na jego dalsze sukcesy. (h)

Klub Sportów i Sztuk Walk w Turku

ul. Armii Krajowej 1,
tel. 50-86

proceed zapisy do sekcji:
— karate kyokushin
— samoobrona dla kobiet
— gimnastyka podstawowa rozwojowa z elementami karate dla dzieci od lat 7.

Zapisy przyjmowane są również w Tuliszkowie w Szkole Podstawowej w dniach: wtorek, czwartek, godz. 16.30.

Ryby wolą młodych

W dniach 27-28 września na kana-
le rzutowym Elektrowni Konin od-
były się VI Ogólnopolskie Zawody
w wędkarstwie spławikowym o Pu-
char Przewodniczącego Federacji
Związków Zawodowych Górników.
Imprezę zorganizowało działające
przy KWB „Adamów” Koło Polskiego
Związku Wędkarskiego w porozu-
mieniu z FZZG w Katowicach oraz
NSZZ Górników naszej kopalni.
Udział wzięło 17 trzysobowych
drużyn reprezentujących zakłady pra-
cy z całej Polski. Baza dla uczest-
ników mieściła się w Ośrodku Wcza-
sowym KWB w Ślesinie. Organizato-
rzy zapewnili przybyłym posiłki i noc-
leg. Wśród sponsorów nagród zna-
leżli się m.in. dyrektor KWB i kierow-
nik Ośrodka - obecni podczas całej
imprezy nie tylko z obowiązku (oba-
ją są czynnymi wędkarzami), obser-
wując bacznie zmagania zawod-
ników. Wielkie łowienie wygrał
zespół KWK „Sosnowiec”, przed
drużynami „FAMAGO” ze Zgorzelca
i ZGH „Bolesław” z Bukowna.
Drużyna KWB „Adamów” zajęła
ostatecznie 11. miejsce. Indywidual-
nie triumfowali również przedstawi-
ciele zwycięskiej KWK „Sosnowiec”
(Mariusz Wlazło i Robert Jamruz)
-zajmując czołowe lokaty. Trzecie
miejsce zajął członek ekipy KWB „A-
damów” Lucjan Kubacki, który prócz
nagród regulaminowych, otrzymał

specjalną, ufundowaną przez Kiero-
wnika Ośrodka w Ślesinie dla najlep-
szego zawodnika naszej kopalni. Była
nią 5-litrowa beczka piwa. Jeśli już
o nagrodach mowa, to wspomnieć
należy, iż łączna ich wartość wyniosła
ponad 6 mln zł. Nagrodami były
zarówno pamiątkowe puchary, jak
i wysokiej klasy sprzęt do wędkowa-
nia (kołowrotki, wędki, podbieraki).
Wszyscy uczestnicy zawodów otrzy-

mal, dyplomy oraz okolicznościowe
plakietki i proporzyczki.

Zawody były bardzo udane, dopi-
sała przede wszystkim pogoda, za-
wiodły natomiast...ryby, które kpiąc
sobie z zawodników po prostu nie
brały. Zwycięska drużyna z Sosnowca
złowiła zaledwie 5 kg ryb, zaś najlep-
szy wynik indywidualny to 2,85 kg
ryby złowionej przez zwycięzcę. Je-
mu także dopisało szczęście w kate-
gorii za największą złowioną rybę:
szczęśliwy leszcz miał 0,40 kg. Do
ciekawostek należy zaliczyć także
fakt, iż zwycięska drużyna była
najmłodszą w turnieju. Jej wiek nie
przekroczył 20 lat.

Dominik M. Szczap

Dyrektor Z. Czaplą i prezes Koła PZW nr 28 Z. Kotowski wręczają indywidualną
nagrodę panu Lucjanowi Kubackiemu (KWB „Adamów”) zdjęcie — W. Telega

Ze względu na możliwości, jakie rozwijają się
w kick-boxingu przed obecnym mistrzem Kana-
dy w karate kyokushin - Zbyskiem Kosze-
lą, postanowił on przerzucić się na tę dyscyplinę
sportu (nie rezygnując z poprzedniej).

Zajmuje się on kick-boxingiem od kilku mie-
sięcy i już ma w tej dziedzinie niemałe

Zwycięstwo

osiągnięcia. Walczył w Detroit, gdzie odniósł
zwycięstwo już w pierwszej rundzie oraz Chica-
go, gdzie wygrał na punkty po trzech rundach.

W Kanadzie zaczyna się o nim mówić - „
nowy mistrz kick-boxingu”. Zbyszek Kosze-
ła został wybrany do reprezentacji Kanady na
mecze ze Stanami Zjednoczonymi.

Przygotowując się do swojej pierwszej, wy-
marzonej walki zawodowej w tej dyscyplinie,
nie zapomina o kyokushin, deklarując swój
udział w mistrzostwach Ameryki Północnej (jest
to już drugi co do wielkości, po mistrzostwach
świata, turniej kyokushin). Na turnieju są za-
proszane takie sławy, jak sam, twórca stylu: Mas
Oyama, czy też Dolph Lundgren i Ralph Jamson.
Gratulujemy wytrwałości, życzymy
zwycięstwa i czekamy na dalsze sukcesy.

Hanna Choinka

OGŁOSZENIA DROBNE

M-3 sprzedam Milewskiego 4/86, tel.
56-96 006721

Mieszkanie kwaterunkowe 59 m kw., super
komfort, w Bytomiu, zamienię na mieszkanie
w Turku. Turek ul. Chopina 12 006721

Sprzedam maszynę komputerową do robienia
swetrów oraz przyczepę campingową, przystoso-
waną do małej gastronomii. Tel. 18-36 006720

Sprzedam 8 działek budowlanych, Koło, tel.
22-753 006167

Sprzedam dom jednorodzinny, ul. Jalewowska
- ciepł. Tel. 53-40 (wieczorem) 006722

Sprzedam dom wolno stojący Poznań (Ogro-
dy). Wiadomość: Turek, ul. Tamka 2 006723

Sprzedam działki budowlane. Wiadomość: Tu-
rek, ul. Tamka 2 006724

Montaż anten satelitarnych
Serwis

Jan Bogdański tel. 27-57

006757

Wiśnie, czereśnie, grusze, jabłonie, śliwy, agrest
poleca kwalifikowana szkółka Sompolno-Kaliska
20, tel. 62

Serwis urządzeń elektronicznych, w tym TV SAT
i radiomagnetofonów, inż. M. Nowicki tel. 200-75
Kolo 006159

Biurowo Obrotu Nieruchomościami
„Fordimm”
poszukuje mieszkań, lokali, domów do wy-
najęcia na cele mieszkalne lub sprzedaży.
Turek, ul. Kościuszki 1, tel. 45-83

006676

Sprzedam tanio półkotapczan, okna drewniane,
używane, maszynę do pisania. Tel. 15-50

Malowanie, szpachlowanie, tapetowanie po-
mieszczeń mieszkalnych i przemysłowych. Turek
tel. 49-66 006755

„Fordimm”
Nieruchomości lokale
Sprzedaż, kupno, wynajem
Turek, ul. Kościuszki 1, tel. 45-83 w godz.
10:00-17:00

006675

Sprzedam ciągnik Ursus C-360, Brudzew
- Mieczysław Koziol 006678

Sprzedam silosy i cementowóz, tel. 200-75
Kolo 006154

- Samochód „Star” - prasę mimośrodową - 40
ton nacisku
- maszynę do mielienia mięsa „Wilk”
- przyczepę samochodową
- urządzenie sklep z pijalnią piwa w Kowalach
Pańskich
Wiadomość: Turek tel. 58-15

006806

Pilnie, tanio sprzedam działkę z rozpoczętą bu-
dową, tel. 21-32 006819

Mieszkania do wynajęcia, tel. 200-75
Kolo 006160

Szukam współnika. Rynek Wschodni, tel.
200-75 Kolo 006155

Motocykle „Tura”

Ośrodek Sportu i Rekreacji or-
ganizuje: wyjazdy na basen
kąpielowy do Konina. Wyjazdy
w każdy piątek od 16.10.92r.,
godz. 16:00.
Bliższych informacji udziela
OSiR Turek, tel. 50-86

12.10.92r. Indywidualne Mis-
trzostwa Miasta w tenisie stolo-
wym - OSiR godz. 16:00

27.10. Turniej piłki siatkowej
zespołów 3-osobowych, sala
SP nr 3, godz. 14:00

7.10. Turniej piłki siatkowej
zespołów 6-osobowych, sala
SP nr 3

Sekcja motorowa MKS „Tur” po-
szczycić się może kolejnymi
osiągnięciami. Podczas III i IV Elimi-
nacji Motocyklowych Mistrzostw
w Rajdach Obserwowanych Strefy
Zachodniej, które odbyły się we
wrześniu, klubowo „Tur” zajął pierw-
sze miejsce. W klasie 50 cm sześć.
zawodnicy zajęli kolejno miejsca od
drugiego do dziesiątego. Byli to Artur
Ślósarski, Daniel Stachowiak, Krzysz-
tof Kucharski, Bartosz Białas, Robert

Tygielski, Emil Idziak, Piotr Skórka,
Tomasz Gogolewski, Tomasz Urban-
iak. W klasie 175 cm miejsce piąte
i siódme zajęli: Przemysław Mar-
czyński i Artur Biniek. Natomiast
w klasie 250 cm sześć. od lokaty
czwartej do szóstej kolejno wywal-
czyli: Michał Michel, Jacek Kolenda,
Jarosław Witula. Zawodnicy trenują
pod czujnym okiem Stanisława Mich-
ła. Zawodnikom i trenerowi należy
pogratulować i życzyć dalszych su-
ksesów. (m)

Volkswagen Jetta 1.3 C

Właściciel - Andrzej Kubacki
Predkosc max - 149 km/h, przyspieszenie
0-100 km/h - 17,2s. Silnik 4-suwowy, 4-cylind-
rowy, rzędowy, napędzający koła przednie.
Pojemność skokowa 1272 cm³, moc 40 kW
(55KM). Skrzynia przekładniowa 4-biegowa.
Auto o nadwoziu limuzyny. Jej wymiary 4385
x 1665 x 1415. Masa własna pojazdu 885 kg,
dopuszczalna 1400 kg. Pojemność zbiornika
paliwa wynosi 55 dm³. Pojemność bagażnika
550 dm³. Zużycie paliwa przy 90 km/h i przy
120 km/h wynosi odpowiednio 5,4 dm³ i 7,1
dm³, a w jeździe miejskiej 8,1 dm³. Rok
produkcji auta 1988. Cena nowego wozu około
20 tys. DM

Specjalistyczne Gabinety Lekarskie i Diagnostyczne

Turek, ul. Milewskiego 8, p. 113, 114, 123, Tel. 48-07, wew. 208, 285, 279
/ budynek „Tary” na wprost dworca PKS /

internista — lek. med. A. Kusztal,
tel. 29-63, poniedziałki 16.00—17.00, środy 17.00—18.00

neurolog — lek. med. H. Kroczeńska,
tel. 28-39, poniedziałki 10.00—11.00, piątki 15.00-16.00

pulmonolog — lek. med. A. Szalek,
tel. 28-17, wtorki 15.00-16.00, piątki 15.00-16.00

chirurg pracownia gastroscopii — lek. med. B. Mikowski, tel.
45-50, w. 270, wtorki 16.00-18.00, czwartki 16.00-18.00

ortopeda — lek. med. R. Jaworski,
tel. 21-29, wtorki 16.00-17.00, piątki 16.00-17.00

urolog — lek. med. M. Sauczek,
tel. Konin 43-18-59, środa 15.30-16.30

rehabilitacja lecznicza — mgr E. Jaworska, mgr L. Kicińska,
codziennie 17.00-19.00

Laboratorium Analityczne
— mgr G. Andryjowicz, tel. 53-91, poniedziałki, środy, piątki
16.00-18.00, sobota 9.00-11.00

analizy
laboratoryjne
/ pełny zakres /
gastroscopia

rehabilitacja leczni-
cza odchudzająca,
wady postawy
rektoscopia

bezbolesne usuwa-
nie żylaków odbytu,
badanie bioderek
u dzieci
badania
specjalistyczne

Honorujemy
ubezpieczenia
Hesji
i Westy Life.

006162

JAKOŚCIOWO NAJLEPSZY

Kristall GETRÄNKE GmbH Spółka z o.o.
Rolf Niehuesbernd ul. Przesmyk 2,
62-600 Koło
tel. 0636/21848

006162

WCT

BILETY LOTNICZE

Rezerwacja i sprzedaż
HOTEL „Konin”, Aleje 1 Maja 13,
pok. 204, tel 42-56-45

Z. P. Dz. „KARO” w Siedlcach

Zatrudnią natychmiast pracow-
nika w charakterze sprzedawcy
w sklepie firmowym „KARO”
w Turku oraz pracownika od
1.01.1993 r.

Pisemne zgłoszenia prosimy
kierować pod adres:

Z. P. Dz. „KARO”, ul. Sokołowska 159
Dział Marketingu
08-110 Siedlce, tel. 220-51, wew. 314

ŻALUZJE

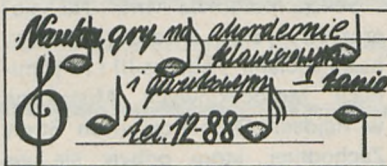
Kalisz, Wyspiańskiego 24
tel. 706-01

— 75 tys. m kw. (alumi-
nium)

— 120 tys. m kw. (kolor)

Taśmy - rynny - doły
- wyłącznie na elementach
zachodnich

006667

Ogłoszenia

„Echo Turku”
„Przegląd Koniński”
„Gazeta Kolska”
„Gazeta Poznańska”
„Ziemia Kaliska”
„Wiadomości Dnia”

Ogłoszenia przyjmujemy
również telefonicznie.
Stosujemy zniżki.
Biuro Ogłoszeń ul. Uniejowska 6
tel. 47-49

Spółdzielnia Mieszkaniowa

„Rozwój”

w Turku, ul. Młodych 8

sprzeda lub wydzierżawi

pawilon handlowy

o pow. 138 m kw.

z pełnym wyposażeniem
na sklep branży spożyw-
czo-przemysłowej.

Szczegółowe informac-
je można uzyskać w biu-
rach Zarządu.

006671

Garaże metalowe,

składane z blachy ocynkowanej,
falowanej o wymiarach: 480 x 280 wysokość 220 x 180.

Magazynki metalowe przenośne

z blachy ocynkowanej, falowanej według żądanych wymiarów.

Altany drewniane do ogródków działkowych.

Zapewniamy transport z montażem u odbiorcy

SP „DREW - MET” Uniejów tel. 174 i 131

70 lat

„Społem” PSS w Turku

1922-1992

Jedyny w Turku K O M I S artykułów technicznych
z a p r a s z a

Turek, Pl. Wojska Polskiego 17 (sklep sportowy)

Wielkopolski Bank Kredytowy S. A. Oddział w Turku

Ogłasza sprzedaż samochodu ciężarowego marki „Jelcz” MS
5 - chłodnia o nr rej. KMC 25-82 — rok produkcji 1990. Wartość
samochodu według oszacowania wynosi 455.000.000 zł. Proponowana
przez Bank cena sprzedaży wynosi 250.000.000 zł.

Szczegółowe dane odnośnie stanu technicznego samochodu znaj-
dują się w Wielkopolskim Banku Kredytowym S.A. Oddział w Turku,
Pl. Sienkiewicza 2.

Samochód znajduje się na placu Handlowej Spółdzielni Pracy
w Turku przy ul. Kolska Szosa 28 i tam można go oglądać po uprzednim
zgłoszeniu się w banku.

006817

Skoda Favorit, Olteit-Club
Polonez, Fiat 126P.

Gwarancja! Serwis ogólnopolski. Raty! Ulgi celne!
„Topex” Konin tel. 42-31-91,
Koło tel. 22-455 od 1 września 1992r.

012621

Sklep do wynajęcia

Wiadomość: Sklep Papierni-
czy „Darek” przy Al. Piłsud-
skiego lub tel. 21-060 po 20:30

006753

TURCHEMIK

Zaprasza do swoich sklepów
chemiczno-kosmetycznych

- sklep nr 1 : ul. Sienkiewicza 10
- sklep nr 2 : ul. Legionów Polskich (przy
parkingu koło „Barbórki”)
- sklep nr 3 : ul. 3 Maja 15, tel. 12-15

Sklep nr 3 prowadzi sprzedaż pozarynkową dla przedsiębiorstw
bez podatku obrotowego i dla jednostek prowadzących działalność
gospodarczą na remonty.

006756

15

Włamania i kradzieże

Turek:

— 7/8 września dokonano włamania do hurtowni PSS „Społem” przy ul. Kolska Szosa. Zginęły artykuły spożywcze łącznej wartości 200 mln zł

— 15 września, na terenie PKS Oddział Osobowy, nieznanymi sprawcami skradli węże pozarnicze wartości 2 mln zł

— 18/19 września z piwnicy bloku przy ul. Spółdzielców zginęły dwa rowery

— 18/19 dokonano włamania do punktu małej gastronomii przy ul. Piłsudskiego,

— 23 września zgłoszono zaginięcie 1.7 mln zł z szuflady sklepu spożywczego „PiK”. Zdaniem sprzedawczyni kradzieży dokonało małżeństwo robiące 22 września w sklepie zakupy. Dlaczego o incydencie tym zawiadomiła dopiero w następnym dniu nie potrafiła wyjaśnić

— 24/25 września nieznanymi sprawcami (najprawdopodobniej grupa młodych chłopców) zabrali z wystawy kiosku Ruchu na Os Muchlin czasopisma pornograficzne i kosmetyki. Straty wynoszą ok. 1 mln zł

— 27 września dokonano włamania do prywatnego mieszkania przy

ul. 3 Maja. Łupem złodziei padły futra i biżuteria.

29 września z parkingu przy ul. Legionów Polskich zaginął polonez. Zdaniem właściciela samochód posiadał blokadę kierownicy i specjalne zabezpieczenie „antykrad”

Kaczki Średnie:

Trwają spory pomiędzy Szkołą Rolniczą a dawnym właścicielem uprawianych przez nią gruntów. W okresie wakacji rolnik ten zebrał plony szkoły, obecnie nie pozwala na prowadzenie dalszych prac, utrudnia wjazd maszyn rolniczych 16 września wybił kamieniem szybę w ciągniku, który przyjechał na pole orać,

— 25 września zgłoszono kradzież 6 granitowych wazonów z cementarza parafialnego. Ich wartość wynosi ponad 5 mln zł.

Jakubka, gm. Przykona:

— 22 września policja trafiła na ślad nielegalnej produkcji alkoholu. W prywatnym mieszkaniu znaleziono skrzynkę wysokoprocentowego trunku oraz bogaty sprzęt.

We wrześniu zanotowano szereg włamań do sklepów spożywczych:

— 19 września w Marcjanowie

— 20 września w Stemplewie

— 27/28 września w Tokarach

— 27/28 września w Wieleninie

— 28/29 września w Wyszynie

Sytuacja na drogach

— 16 września w miejscowości Feliksów, nieletni chłopiec wbiegł pod nadjeżdżającego fiata 125 p.

— 17 września na skrzyżowaniu ulic Przemysłowa i Kolska Szosa kie-

rujący fiatem 125 p nie ustąpił pierwszeństwa. W wyniku zderzenia z samochodem ciężarowym star, obaj kierowcy zostali ciężko ranni,

— 18 września na skrzyżowaniu Legionów Polskich i Uniejowskiej kierowca fiata 126 p wyjeżdżając z ulicy podporządkowanej potracił rowerzystkę,

— 19 września w Chwałborzycach kierowca fiata 126 potracił rowerzystkę i zbiegł z miejsca wypadku,

— 20 września w miejscowości Bibianna, na łuku drogi, kierowca poloneza caro uderzył w drzewo i poniósł śmierć na miejscu,

— 28 września motocyklista jawy CZ potracił w nocy pieszą i zbiegł z miejsca zdarzenia.

W ciągu dwóch tygodni zanotowano także 5 kolizji drogowych.

W okresie 15 do 29 września policja drogowa zatrzymała 25 praw jazdy i 6 innych uprawnień.

Wśród zatrzymanych był rowerzysta u którego stwierdzono 2.35 promila alkoholu we krwi, natomiast wielu kierowców samochodów miało około 1 promila.

Rośnie niepokojąco fala przestępstw dokonywanych przez obywateli b.ZSRR. Stały napływ turystów zza wschodniej granicy zmusza policję do podjęcia środków zapobiegawczych. Niewykluczone, że wzorem niektórych województw, także na naszym terenie rzekomi turyści odsyłani będą do granicy. Ponożone w związku z tym koszty transportu pokrywane będą przez zapraszających „gości” Polaków.

JN

W sądzie

Sędzia przesłuchuje oskarżonego:

— Czy oskarżony wie czym mogło skończyć się wyrzucenie teściowej z czwartego piętra?

— Tak wysoki sędzie. Mogła spaść komuś na głowę.

— Ma pan do wyboru Kowalski: dzień się dni aresztu albo milion złotych

— zwraca się sędzia do oskarżonego.

— To ja wezmę ten milion złotych - decyduje oskarżony.

— Dlaczego oskarżony robi fałszywe banknoty?

— Bo za mało mam prawdziwych.

— Czy oskarżony przyznaje się, że nazwał sąsiadkę krową?

— Nie. Ona sama się domyśliła, gdy na jej córkę powiedziałem: ty cielaku!

— Wydaje mi się, że najlepszym rozwiązaniem dla pana byłby powrót do żony.

— A czy w takim razie mógłby mi pan wskazać rozwiązanie najgorsze?

— Czterech świadków widziało jak kradliście poszkodowanemu pierśniedze!

— I co z tego!? Ja mogę przyprowadzić dwudziestu, którzy tego nie widzieli!

— Czy oskarżony kradnąc portfel nie odczuwał strachu?

— Tak bałem się, że będzie pusty.

Planeta opiekuńcza - Jowisz i Neptun

Szczęśliwy klejnot - krwawnik

Dzień - czwartek

Najtrudniejsze do identyfikacji, ale po oczach, podbródku i stopach dają się rozpoznać: oczy jakby nieobecne, dalekie, mają jednak w sobie jakąś magnetyczną siłę przyciągającą. Podbródek mały, stopy duże.

Kobiety urodzone pod tym znakiem są delikatne, skromne, a nawet bojaźliwe, nieraz nie mają zaufania do siebie. Toteż nieraz działają zbyt pochopnie, lekkomyślnie. Brakuje im często energii życiowej, są ciągle pełne

Ryby

od 20 lutego do 19 marca

Mężczyźni są dziwni, podejrzliwi, najczęściej pyszni. Jakże często osobnicy tacy bywają niezaradni, niepraktyczni, rozrzutni.

Ludzie legitymujący się znakiem Ryb są konserwatywni, przywiązani do swych przekonań, rzadko podejmują zmianę swych decyzji. Cechuje ich wysoka religijność, tendencja do szczerzej przyjaźni, dążenie do realizacji szczytnych ideałów, szlachetnych czynów.

Osoby spod znaku Ryb są „od urodzenia” przeznaczone do stanu małżeńskiego, dlatego nie powinny odwlekać daty zawarcia związku.

Ryby w połączeniu z Rakiem stanowią najlepszy związek, choć także Ryby z Koziorożcem stanowią trwałą jedność.

Urodzeniu pod znakiem Ryb:

— Michał Gorbaczow

— Jacek Kuroń

— Bronisław Geremek

W Turku:

— Andrzej Bogdański - właściciel prywatnego zakładu

— Kazimierz Mięksiak - naczelnik

Zabawy z „turem”

Nazwa naszego miasta pochodzi od szlachetnego zwierza jakim był niegdyś tur. Długo po turze pozostał tylko Turek. Ale z samej nazwy można ułożyć jeszcze wiele wyrazów wcale niejednoznacznych. Zapraszamy do zabawy:

TurCJA - Centralna Agencja Wywiadowcza działająca w naszym mieście

Matura - ta, która posiadała mieszkanka Turku

Turkawka - kawka z Turku

Turkot - nazwa miejscowego kota

Turkuć - kujon uczący się w którejś z turkowskich szkół

Natura - okrzyk wydawany przez obcych, gdy ruszają na tubylców

Denatura - odurzający napój, popularny zwłaszcza na turkowskim rynku.

UWAGA! Przedrostek przed lokalną końcówką wskazuje na „odlotowe” właściwości napoju, który w dużych ilościach grozi zejściem (nie tylko z rynku)

Politura - też napój. Nazwa pochodzi stąd, że mieszkanka Turku po spożyciu tego napoju po prostu pali

Kubatura - wyraz używany często przez miejscowych budowlańców. Jego po-

chodzenie związane jest z fragmentem piosenki „Pię Kuba...”. Jak to na budow-

z nuddów powstają różne dziwolagi. W Turku powstał właśnie taki.

Faktura - tak przeklina Anglik w Turku

Chaltura - pies szczekający na nasz herb miejski

Taaakiego grzyba znalazł pan Sylwin Jafra w podturkowskim lesie. Zaraz jak przystało na wytrawnego fotografa uwiecznił ten okaz na kliszy filmowej